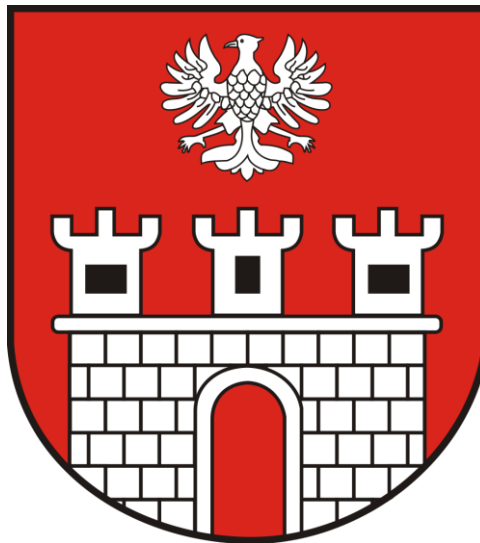

Załącznik nr 1
do Uchwały Nr LIII/296/2023
Rady Gminy Ciepiałów
z dnia 30 marca 2023 r.

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY CIEPIELÓW

UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

TEKST UJEDNOLICONY

Ujednolicone studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ciepiałów, w części dotyczącej uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego, składa się z:

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ciepiałów z 1999 r. uchwalonego Uchwałą Nr VIII/56/99 Rady Gminy Ciepiałów z dnia 25 maja 1999 r. w sprawie uchwalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ciepiałów,
 - Zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ciepiałów z 2014 r. uchwalonej Uchwałą Nr II/16/2014 Rady Gminy w Ciepiałowie z dnia 5 grudnia 2014 roku w sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ciepiałów,
 - Zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ciepiałów z 2016 r. uchwalonej Uchwałą Nr XXI/123/2016 Rady Gminy w Ciepiałowie z dnia 27 maja 2016 r. w sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ciepiałów – tekst oznaczony kolorem czerwonym,
 - Zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ciepiałów z 2023 r. uchwalonej Uchwałą Nr LIII/296/2023 Rady Gminy Ciepiałów z dnia 30 marca 2023 r. w sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ciepiałów – tekst oznaczony kolorem niebieskim.
-
- Część tekstowa: „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Część I. Diagnoza stanu, uwarunkowania rozwoju. **Tekst ujednolicony**”,
 - Część tekstowa: „Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ciepiałów. Część I. Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego”,
 - Część graficzna: Rys. 1a, 1b, 1c, 1d „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Uwarunkowania” - skala 1:10 000 – rysunek ujednolicony.

GMINA CIEPIELÓW

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

CZĘŚĆ I

DIAGNOZA STANU, UWARUNKOWANIA ROZWOJU

TEKST UJEDNOLICONY

Załącznik nr 1 do uchwały Nr VIII/56/99 Rady Gminy w Ciepeliowie z dnia 25.05.1999 r.
w sprawie uchwalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ciepeliów

Załącznik nr 1 do uchwały XXI/123/2016 Rady Gminy w Ciepeliowie z dnia 27 maja 2016 r.
w sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania Gminy Ciepeliów

Załącznik nr 1 do uchwały LIII/296/2023 Rady Gminy Ciepeliów z dnia 30 marca 2023 r.
w sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania Gminy Ciepeliów

Wrzesień 1998 r. - marzec 1999 r., 2015-2016 r., 2020-2023 r.

ELABORAT

„Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy CIEPIELÓW”

składa się z następujących integralnych części:

I. Uwarunkowania.

A. Część opisowa:

- **Diagnoza stanu**
- **Uwarunkowania rozwoju**

B. Część graficzna:

- **Rysunek Nr 1 „Uwarunkowania” w skali 1:10 000**

II. Kierunki zagospodarowania przestrzennego

A. Część opisowa:

- **Kierunki zagospodarowania przestrzennego**

B. Część graficzna:

- **Rysunek Nr 2 „Kierunki zagospodarowania przestrzennego” w skali 1:10 000**
- **Rysunek Nr 2 - „Kierunki zagospodarowania przestrzennego - uzbrojenie gminy” w skali 1:10 000**

III. Dokumenty formalno-prawne.

ELABORAT

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY CIEPIELÓW

opracował na zlecenie Zarządu Gminy w Ciepeliowie w okresie od września 1998 r. do marca 1999 r. zespół autorski w składzie:

- **mgr inż. arch. Elżbieta Maj**
główny projektant, koordynacja
- **mgr inż. arch. Katarzyna Bazylewicz-Maj**
zagadnienia funkcjonalno-przestrzenne
- **mgr inż. Alicja Szeliga**
komunikacja, transport
- **mgr inż. Jerzy Ninard**
gospodarka wodno-ściekowa,
zaopatrzenie w ciepło i gaz
- **mgr inż. Helena Morawska**
elektroenergetyka, łączność
- **mgr inż. Dorota Maj**
zagadnienia przyrodnicze, ochrona środowiska,
rolnictwo i gospodarka żywnościowa

El. Maj
K. Bazylewicz-Maj
A. Szeliga
J. Ninard
H. Morawska
D. Maj

Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ciepeliów z 2016 r. oraz 2023 r. opracowana została przez:

KONCEPT
PRACOWNIA URBANISTYCZNA

tel. (+48) 61 307 03 53
e-mail: biuro@konceptpracownia.pl
www.konceptpracownia.pl

mgr Michał Chlebowski – nr zaświadczenia Zachodniej Okręgowej Izby Urbanistów
Z-561/KW/402/2014

mgr Maciej Groszak

SPIS TREŚCI

str.

Wstęp do zmiany studium z 2016 roku	6
Wstęp do zmiany studium z 2023 roku	7
1. Ogólna charakterystyka gminy	8
1.1. Położenie gminy	8
1.2. Obszar gminy	8
1.3. Ludność	8
1.4. Charakterystyka środowiska przyrodniczego	9
<u>Elementy abiotyczne:</u>	
* Morfologia i hydrografia (wody powierzchniowe)	9
* Rzeźba terenu	10
* Klimat	11
* Gleby	15
* Charakterystyka geologiczna	16
* Wody podziemne	18
* Surowce mineralne	19
* Warunki gruntowo-wodne	21
<u>Elementy biotyczne:</u>	
* Szata roślinna	
- lasy	23
- zadrzewienia	24
- zbiorowiska łąkowo- pastwiskowe	25
- zbiorowiska szuwarowo- torfowiskowe	25
1.5. Dziedzictwo materialne - stan zainwestowania	26
* Struktura funkcjonalno-przestrzenna	26
* Powiązania zewnętrzne	26
- system przyrodniczy	26
- powiązania komunikacyjne	27
- związki funkcjonalne	27
* Zabudowa	27
- zasoby mieszkaniowe	27
- infrastruktura społeczna, administracja, łączność	28
* Infrastruktura gospodarcza	29
* Rolnictwo	29
* Kondycja gminy	33
* Infrastruktura techniczna	33
- komunikacja	33
- gospodarka wodno-ściekowa	39
- gospodarka energetyczna	41
- telekomunikacja	42
- utylizacja odpadów	42
* Dziedzictwo kulturowe	43
- obiekty wpisane do rejestru zabytków	44
- tereny i obiekty zainteresowania konserwatorskiego zainteresowania konserwatorskiego podlegające ochronie konserwatorskiej	45
- stanowiska archeologiczne	47

2. Stan prawny	47
* Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego	47
* Zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych	48
* Stosunki własnościowe	48
* Wartości środowiska przyrodniczego	48
- użytki ekologiczne	48
- pomniki przyrody	49
- parki wiejskie	50
- lasy	50
* Wartości środowiska kulturowego	52
3. Diagnoza stanu	52
3.1. Ocena stanu środowiska przyrodniczego	52
* Bogactwo przyrody	52
* Możliwości eksploatacji surowców	53
* Potencjalne warunki zaopatrzenia w wodę	54
* Warunki gruntowo-budowlane dla budownictwa	54
* Warunki klimatyczne	55
* Warunki glebowo-rolnicze	55
3.2. Ocena osiągniętego poziomu rozwoju	55
* Procesy demograficzne	55
* Dynamika rozwoju gminy, w tym potrzeby i możliwości rozwoju gminy	56
* Struktura funkcjonalno-przestrzenna	61
* Ocena warunków życia mieszkańców	61
* Ocena stanu infrastruktury technicznej	62
- ocena układu komunikacji	62
- ocena możliwości zaopatrzenia w wodę	62
- ocena możliwości odprowadzenia i oczyszczania ścieków bytowo- gospod.	63
- ocena możliwości zaopatrzenia gminy w gaz	63
- ocena warunków zaopatrzenia w energię elektryczną	63
- ocena warunków utylizacji odpadów	63
* Ocena stanu środowiska kulturowego	64
* Ocena stanu prawnego	64
4. Uwarunkowania rozwoju	65
* Uwarunkowania demograficzne	66
* Uwarunkowania wynikające ze stanu środowiska przyrodniczego	67
* Uwarunkowania antropogeniczne	69
* Infrastruktura techniczna	70
* Uwarunkowania prawne	73
* Rekomendacje i wnioski zawarte w audycie krajobrazowym	73
5. Zagrożenia, konflikty, ograniczenia	74
* Zagrożenia	74
* Konflikty	75
* Ograniczenia	75
Materiały wejściowe, bibliografia	77
SCHEMATY	
1. Komunikacja - stan istniejący	
skala 1:50 000	
2. Komunikacja - uwarunkowania	
skala 1:50 000	

WSTĘP DO ZMIANY STUDIUM Z 2016 ROKU

Przedmiotem opracowania jest zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ciepiałów, uchwalonego Uchwałą Nr VIII/56/99 Rady Gminy Ciepiałów z dnia 25 maja 1999 r.

W celu przeprowadzenia zmiany Studium, Rada Gminy w Ciepiałowie podjęła Uchwałą Nr VII/43/2015 z dnia 21 maja 2015 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ciepiałów oraz Uchwałą Nr XII/66/2015 z dnia 29 września 2015 roku.

Zgodnie z uzasadnieniem do Uchwały Nr VII/43/2015 z dnia 21 maja 2015 roku celem sporządzenia zmiany studium jest umożliwienie realizacji nowego sposobu zagospodarowania terenu oraz realizacja aktualnej polityki przestrzennej gminy Ciepiałów.

Ponadto zmiana obowiązującego studium umożliwi również:

- zmianę perspektywicznych funkcji ujętych w Studium,
- utrzymanie ładu przestrzennego oraz racjonalne gospodarowanie przestrzenią,
- wyznaczenie terenów pod zabudowę mieszkaniową, zagrodową i mieszkaniowo-usługową.

Ponadto zmiana Studium pozwoli na określenie kierunków zagospodarowania i użytkowania terenów oraz uszczegółowi terminologię dotyczącą przeznaczenia terenów i ich funkcji.

Wniezione zmiany będą nawiązywać do zadań i programów ujętych w obowiązującym planie województwa mazowieckiego. Dodatkowo wprowadzone zmiany w Studium umożliwią przystąpienie do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Podstawą prawną sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2015 r. poz. 199 ze zmianami).

Niniejsza zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ciepiałów jest uzupełnieniem i aktualizacją zapisów obowiązującego studium o pojedyncze ustalenia, o których mowa w art. 10 ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Zakres opracowania projektu częściowej zmiany studium zgodny jest z art. 10 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2015 r. poz. 199 ze zmianami) oraz rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. z 2004 r. Nr 118, poz. 1233).

WSTĘP DO ZMIANY STUDIUM Z 2023 ROKU

Przedmiotem opracowania jest zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ciepiałów, zwana dalej „zmianą studium nr 3”, uchwalonego Uchwałą Nr VIII/56/99 Rady Gminy Ciepiałów z dnia 25 maja 1999 r. ze zmianami

W celu przeprowadzenia zmiany studium nr 3, Rada Gminy w Ciepiałowie podjęła Uchwałę Nr XX/111/2020 Rady Gminy Ciepiałów z dnia 9 maja 2020 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ciepiałów, zmienioną Uchwałą Nr XLIV/246/2022 Rady Gminy Ciepiałów z dnia 30 sierpnia 2022 r. oraz Uchwałą Nr XLV/252/2022 Rady Gminy Ciepiałów z dnia 29 września 2022 r.

Zgodnie z uzasadnieniem do wyżej wymienionej Uchwały, celem sporządzenia zmiany studium nr 3 jest umożliwienie realizacji nowego sposobu zagospodarowania terenu oraz realizacja aktualnej polityki przestrzennej gminy Ciepiałów.

Ponadto zmiana obowiązującego studium umożliwi również:

- zmianę perspektywicznych funkcji ujętych w studium,
- utrzymanie ładu przestrzennego oraz racjonalne gospodarowanie przestrzenią,
- wyznaczenie terenów pod zabudowę mieszkaniową, zagrodową, mieszkaniowo-usługową, usługową oraz wydobywcie kruszywa.

Ponadto zmiana studium nr 3 pozwoli na określenie kierunków zagospodarowania i użytkowania terenów oraz uszczegółowi terminologię dotyczącą przeznaczenia terenów i ich funkcji.

Wniesione zmiany będą nawiązywać do zadań i programów ujętych w obowiązującym planie województwa mazowieckiego. Dodatkowo wprowadzone zmiany w zmianie studium nr 3 umożliwią przystąpienie do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Podstawą prawną sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2022 r. poz. 503 ze zmianami).

Niniejsza zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ciepiałów jest uzupełnieniem i aktualizacją zapisów obowiązującego studium o pojedyncze ustalenia, o których mowa w art. 10 ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Zakres opracowania projektu częściowej zmiany studium zgodny jest z art. 10 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2022 r. poz. 503 ze zmianami) oraz rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. z 2004 r. Nr 118, poz. 1233).

1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY CIEPIELÓW

1.1. POŁOŻENIE GMINY

Gmina Ciepiałów położona jest w Województwie Mazowieckim, w południowo-wschodniej części Ziemi Radomskiej, w powiecie lipskim. Od zachodu graniczy z gminami Iłża i Kazanów, od północy z gminą Zwoleń, od wschodu z gminą Chotcza, od południa z gminami Lipsko, Sienno i Rzecznów.

Wg podziału fizyczno-geograficznego Polski J. Kondrackiego omawiany obszar znajduje się w obrębie Równiny Radomskiej.

1.2. OBSZAR GMINY

Powierzchnia gminy Ciepiałów obejmuje 13 530 ha. Gmina obejmuje 29 sołectw i 34 miejscowości.

Struktura użytkowania gruntów przedstawia się następująco:

Powierzchnia ogólna	w tym					lasy
	razem	grunty orne	użytki rolne sady	łąki	pastwiska	
	W hektarach					
13 530	10 211	8 885	56	1 001	269	2 308

1.3. LUDNOŚĆ

■ ZALUDNIENIE

Zaludnienie w gminie Ciepiałów wg stanu na 31.12.1997 r. przedstawia się następująco:

Ludność				Kobiety na 100 mężczyzn 98,2
ogółem	mężczyźni	kobiety	na 1 km ²	
6189	3 123	3 066	46	

Ruch naturalny ludności w gminie Ciepiałów w 1997 r. przedstawiał się następująco:

Małżeństwa	Urodzenia żywe	Zgony		Przyrost naturalny	Małżeństwa	Urodzenia f y g	Zgony	Przyrost naturalny
		ogółem	w tym niemowląt					
w liczbach bezwzględnych								
27	69	95		-26	na 1000 ludności			
						10,8	14,9	-4

Migracje ludności w gminie Ciepiałów w 1997 r. przedstawiały się następująco:

Napływ				Odpływ				Saldo migracji
ogółem	z miast	ze wsi	z zagranicy	ogółem	do miast	na wieś	za granice	
50	28	22		104	45	59		-54

Przyrost naturalny i saldo migracji w gminie Ciepiałów są ujemne.

W gminie Ciepiałów występują niekorzystne procesy demograficzne depopulacji (zmniejszania się liczby ludności), defeminizacji (zmniejszania się liczby kobiet w stosunku do liczby mężczyzn) i deformacji struktury wieku (ponad 20 % udziału grupy poprodukcyjnej w populacji - w 1994 r. 22,12 %).

■ **ZATRUDNIENIE**

Wg danych z 1994 r. w gminie Ciepiałów zatrudnionych poza rolnictwem było 813 osób, a w rolnictwie 3 108. Zarejestrowano 481 bezrobotnych - stopa bezrobocia wynosiła 12,3 %.

Głównym źródłem utrzymania 21 % ludności gminy były zawody pozarolnicze, 62 % - rolnictwo a 17 % populacji utrzymywało się ze źródeł niezarobkowych.

Zatrudnienie w gminie Ciepiałów wg danych z 31.12.1997 r. przedstawiało się następująco:

Ogółem 490	Sektor publiczny		Sektor prywatny	
	ogółem	mężczyźni	ogółem	mężczyźni
	240	94	250	186

Pracujący w gospodarce narodowej wg sekcji EKD:

Ogółem 490	w tym						
	Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	Przemysł	Budownictwo	Handel i naprawy	Administracja publiczna i obrona narodowa	Edukacja	Ochrona zdrowia i opieka socjalna
	89	38	35	112	48	86	28

1.4. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

ELEMENTY ABIOTYCZNE

■ **MORFOLOGIA I HYDROGRAFIA (WODY POWIERZCHNIOWE)**

Gmina Ciepiałów położona jest w obrębie Równiny Radomskiej, zbudowanej z czwartorzędowych utworów fluwioglacjalnych i glacialnych, pokrywających formy denudacyjne zbudowane ze skał gómkredowych. W rzeźbie terenu wyróżnia się

plejstocześną wysoczyznę polodowcową, rozciętą przez dolinę Iłzanki z wyraźnie zaznaczonym tarasem zalewowym oraz fragmentami tarasów wyższych występujących w postaci listew przylegających do zboczy wysoczyzny. W rejonie Borowa, Kwęczyna, Świesielic i Drezna występują pokrywy piasków eolicznych oraz wydmy paraboliczne i podłużne. Lokalnie w rejonie Gardzienic, Ciepiewowa i Świesielic odsłaniają się fragmenty powierzchni denudacyjnej przed- czwartorzędowej.

Teren gminy Ciepiewów leży w obrębie zlewni Iłzanki, będącej lewym dopływem Wisły. Sieć rzeczna na terenie gminy jest słabo rozwinięta. Rzeka Iłzanka przepływająca przez środkową część gminy przyjmuje kilka niewielkich prawobrzeżnych i lewobrzeżnych dopływów, z których największy to Kosówka, zasilająca stawy w Wielgim. Iłzanka płynie silnie meandrując, w rozległej dolinie częściowo zatorfionej. Wahania stanu wody w rzece na podstawie danych wodowskazowych w miejscowości Ciepiewów przedstawiają się następująco (1975 r.):

- amplituda rocznych wahań - 95 cm (max. 178 cm z dn. 4.11., min. 83 cm z dn. 9.5.) przy rocznym stanie 110 cm;
- różnice w poziomie wody za okres od 1966 r. do 1970 r. wynoszą 161 cm (max. 242 cm z dn. 6.02.1967 r. i min. 81 cm z dn. 29.09.1969 r.).

Ogólna klasyfikacja rzeki Iłzanki na obszarze gminy Ciepiewów przedstawiała się następująco:

Punkt pomiarowo-kontrolny	Planowana klasa czystości	1995 r.		1997 r.	
		Klasa osiągnięta)	Wskaźnik decydujący o klasie czystości wody	Klasa osiągnięta	Wskaźnik decydujący o klasie czystości wody
poniżej Iłży	II	n.o.n	azot azotynowy, miano coli typu kałowego	n.o.n.	DZT₅ miano coli typu kałowego
Ciepiewów	I	III	miano coli typu kałowego	ni	azot azotynowy miano coli typu kałowego

Wody stojące stanowią znikomy procent powierzchni. Zbiorniki sztuczne to głównie stawy hodowlane. Największe z nich znajdują się na Iłzance w Ciepiewowie oraz jej dopływie w miejscowości Wielgie.

■ RZEŻBA TERENU

Obszar gminy Ciepiewów zajmuje wysoczyznę plejstocześną, której główne rysy rzeźby wykształcone w okresie zlodowacenia środkowopolskiego (glacystadiał Radomki) uległy następnie przemodelowaniu i złagodzeniu w warunkach klimatu peryglacjalnego. Powierzchnia wysoczyzny jest płaska, lekko pochylona ku północy i wschodowi. Kulminacje w jej obrębie stanowią wały i pagórki wydmowe o wysokościach względnych w granicach 10 m, miejscami dochodzące do 15 m.

Wysoczyznę przecina w kierunku równoleżnikowym dolina rzeki Iłzanki, charakteryzująca się płaskim, rozległym dnem o szerokości od 0,5 do ponad 1,5 km, miejscami podbudowanym tarasami plejstocześnymi. Tarasy te wznoszą się na wysokość kilku metrów nad poziom dna doliny.

Do doliny Iżanki nawiązują denudacyjne i fluwialne dolinki boczne.

Powstanie dolin denudacyjnych związane jest z panowaniem klimatu peryglacjalnego. Charakteryzują się one nachyleniem w granicach 5 % i głębokościami rzędu 2-3 m. Niektóre z nich są znacznie głębiej wcięte (nawet do 10- 15 m) a nachylenia zboczy przekraczają %.

Dolinki fluwialne są formami późnoplejstoceniowymi i holoceniowymi. Powstanie ich jest związane z działalnością wód rzecznych. Formy te wyróżniają się łagodnymi zboczami i płaskim podmokłym dnem.

Nachylenia terenu na obszarze gminy Ciepiałów na ogół nie przekraczają 5 %, jedynie na zboczach dolin i wydym dochodzą do 10 - 15 %.

Najwyżej położonym punktem jest wierzchołek wzgórza o rzędnej 185 m npm w rejonie miejscowości Łaziska.

Najniższe wartości rzędnych terenu występują w dolinie Iżanki na granicy z gminą Chotcza i wynoszą 132 m npm.

Reasumując należy stwierdzić, że pod względem przydatności dla zabudowy rzeźba terenu gminy przedstawia się korzystnie. Szczególnie dogodne warunki występują na obszarach wysoczyznowych, gdzie spadki nie przekraczają 5 %, a grunty są nośne. Niekorzystne dla budownictwa są natomiast obszary obejmujące krawędzie wysoczyznowe, zbocza dolin rzecznych oraz dna dolin rzek i cieków.

■ KLIMAT

Według podziału Polski na dzielnice rolniczo-klimatyczne R. Gumińskiego gmina Ciepiałów położona jest w radomskiej dzielnicy klimatycznej. Dzielnica ta obejmuje stosunkowo wąski pas wzdłuż Wisły od ujścia Pilicy po ujście Wisłoki. Indywidualność tej dzielnicy zaznacza się wyraźnie w rozkładzie elementów termicznych. Jest to obszar wyraźnie cieplejszy w stosunku do terenów położonych na północ i wschód. Dni mroźnych jest mniej niż 50, dni z przymrozkami 115-117. Średnia suma opadów rocznych wynosi 550-650 mm, czas trwania pokrywy śnieżnej do 60 dni. Okres wegetacyjny trwa 210 dni. Początek robót polnych przypada już w drugiej dekadzie marca.

Charakterystyka wybranych elementów klimatu na podstawie obserwacji radomskiej stacji meteorologicznej w latach 1954-1963 przedstawia się następująco:

* średnia roczna temperatura powietrza	7,2 °C
* średnia roczna ilość dni z temp. min. poniżej 0° C	115,8 dnia
* średnia roczna ilość dni z temp. max. poniżej 0° C	46,5
* średnioroczna ilość dni z temp. max. powyżej 25° C	36,0 dnia
* średnia roczna wilgotność względna	80%
* średnia roczna ilość dni z mgłą	23,7 dnia
* średnie roczne zachmurzenie nieba	6,6
* średnie roczne opady atmosferyczne	590 mm

Charakterystykę lokalnych warunków klimatycznych, dokonana w oparciu o wizję i obserwacje terenu gminy, pozwoliła na uszczegółowienie danych.

Temperatura powietrza.

Na średnią roczną temperaturę powietrza - 7,2 ° C - składają się wartości: Średnia temperatura najcieplejszego miesiąca wynosi 18,0° C (lipiec), zaś najchłodniejszego - 4,0° (styczeń). Średnia roczna amplituda temperatury wynosi 22,0 C. W miesiącu najcieplejszym notowane są najwyższe dobowe maksima temperatury śr. 23,4° C, natomiast najniższe średnie dobowe minimum temperatury występuje w lutym i wynosi

- 7,9 C. Średnio w ciągu roku notuje się na analizowanym terenie ok. 116 dni przymrozkowych tj. takich, w których temperatura minimalna spada poniżej 0° C. Dni przymrozkowe najczęściej występują w styczniu. Pojawiają się one sporadycznie jeszcze w maju. W ciągu roku obserwuje się ok. 46 dni mroźnych, z temperaturą maksymalną poniżej 0° C oraz ok. 25 dni bardzo mroźnych (temperatura maksymalna poniżej - 10 C). Dni mroźne najczęściej występują w styczniu, natomiast bardzo mroźne w lutym. Dni gorące, w których temperatura maksymalna przekracza 25° C notowane są średnio 36 razy w roku, najczęściej w lipcu, a sporadycznie już w kwietniu

i jeszcze w październiku. Okres wegetacyjny trwa na terenie gminy 210-220 dni, średnio rozpoczynając się w pierwszej pentadzie kwietnia, zaś kończąc w ostatnich dniach października (wg 1. Bartnickiego). Analizowany teren otrzymuje od 57,5-60,0 Kcal/cm na rok bezpośredniego promieniowania słonecznego (wg M. Mackiewicza). Według R. Gumińskiego roboty polne rozpoczynają się koło 21 marca. Lato trwa od 90 do 100 dni (śr. temperatura doby ponad 15° C) natomiast zima Od 90 do 100 dni (śr. temperatura doby poniżej 0° C).

Lokalne warunki fizjograficzne terenu modyfikują przedstawioną powyżej ogólną charakterystykę warunków termicznych. Przeważają tereny o dobrych warunkach topoklimatu, charakteryzujące się dostatecznym przewietrzaniem, głębokim zaleganiem wód gruntowych (poniżej 2,0 m) częściowo pokryte glebami o dużej pojemności cieplnej (gleby gliniaste). Dobowy przebieg temperatury nad w/w terenami, w ich warstwie przypowierzchniowej charakteryzuje się znacznym wyrównaniem - co ma korzystny wpływ zwłaszcza dla roślin niskopiennych.

Na terenach pokrytych utworami piaszczystymi w okresie letnim w przygruntowej warstwie powietrza występować mogą podwyższone dobowe amplitudy temperatury. Związane jest to z małym przewodnictwem cieplnym tych utworów, w związku z czym w warstwie przypowierzchniowej znacznie nagrzewają się one w ciągu dnia i wychładzają nocą, powodując wzrost amplitud dobowych zalegającego ponad nimi powietrza.

Tereny, na których okresowo wody przypowierzchniowe znajdują się na niewielkiej głębokości, narażone są na pogorszenie warunków termicznych.

Najmniej korzystnymi warunkami termicznymi cechują się tereny położone w obrębie dolin rzecznych. Tereny te narażone są na występowanie wysokich dobowych amplitud temperatury w okresie lata (w dniach pogodnych) oraz znaczne spadki temperatur zimą. Należy się tu także spodziewać częstszych przymrozków, a także bardziej wyraźnych inwersji temperatury.

Kompleksy leśne charakteryzują się specyficznymi warunkami klimatycznymi, wpływają także w znacznym stopniu na warunki klimatyczne terenów do nich przyległych. Drzewostan przyczynia się do łagodzenia dobowych ekstremów temperatury w jego obrębie. Na terenach leśnych w cieplej porze roku notowane są niższe temperatury powietrza, niż na terenach bezleśnych, gdyż całkowita powierzchnia leśna, w której odbywa się parowanie jest większa od powierzchni gruntu pod koronami drzew. Położenie powierzchni czynnej na poziomie koron drzew powoduje, że ekstrema temperatury występują na tym właśnie poziomie a nie przy powierzchni ziemi, w wyniku czego w ciągu dnia latem w gęstym drzewostanie powstaje inwersja temperatury, co powoduje odczucie chłodu.

Drzewostan wpływa ponadto modyfikująco na warunki anemologiczne porastających przez niego terenów, głównie poprzez ograniczenie prędkości wiatrów do stanów cisz włącznie. Kompleksy leśne powodują również wzrost zaciszności terenów bezpośrednio do nich przyległych po stronie zawietrznej - w odległości ok. 15 m i po stronie dowietrznej - 5 wysokości drzew.

Wilgotność powietrza i mgły.

Średnia roczna wilgotność powietrza kształtuje się na poziomie 80 %. Najwyższe wartości wilgotności względnej obserwowane są w chłodnej połowie roku od października do lutego, z maksimum w listopadzie i grudniu (89 %). Najniższe wartości wilgotności względnej obserwowane są od kwietnia do lipca, z minimum w maju i czerwcu (po 72 %). W przebiegu dobowym najwyższe wartości wilgotności względnej obserwuje się nocą, zaś najniższe w godzinach popołudniowych.

Z przebiegiem wilgotności powietrza związane jest występowanie mgieł. Średnio obserwuje się około 24 dni w roku z mgłą, co jest ilością niewielką. Mgły najczęściej notowane są w październiku (5,2 dnia) zaś nie występują w ogóle w czerwcu. Na stacjach meteorologicznych notowane są jedynie mgły ograniczające widoczność poziomą do 1 km od stacji, natomiast nie są notowane mgły lokalne na całym badanym obszarze. Terenem najbardziej narażonym na powstanie zastoisk wilgotnego powietrza są doliny rzek, gdzie parowanie wód przypowierzchniowych jest szczególnie duże, a tym samym wilgotność powietrza wysoka. Ma to miejsce przede wszystkim w cieplej porze roku w czasie spadków temperatury, gdyż w chłodnej porze wspomniane parowanie jest znacznie mniejsze. Obszarami, gdzie można się spodziewać występowania mgieł są tereny podmokłe i dolinki niewielkich rzek i cieków powierzchniowych.

Na szczególną uwagę zasługują warunki wilgotnościowe panujące w obrębie kompleksów leśnych. Dobowy przebieg wilgotności na terenach leśnych charakteryzuje się wyraźnym wyrównaniem, w odróżnieniu do przebiegu tego elementu na obszarach bezleśnych. W lasach notuje się zdecydowanie wyższe wartości wilgotności powietrza, niż poza nimi. W profilu pionowym drzewostanu wyższe wartości wilgotności powietrza notowane są na wysokości koron drzew.

Zachmurzenie.

Średnie roczne zachmurzenie kształtuje się na poziomie 6,6 stopnia pokrycia nieba - skali 11 stopniowej (0 - 10). Jest ono nieco wyższe od przeciętnego dla Polski, wynoszącego 6,4 stopnia. W przebiegu rocznym największe zachmurzenie

obserwowane jest w listopadzie i grudniu (po 8,0 stopni), natomiast najmniejsze we wrześniu (5,5 stopnia) z drugorzędym minimum w czerwcu.

Dni pogodne, w których średnie zachmurzenie nie przekracza 2 stopni pokrycia nieba, notowane są średnio ok. 33 dni w roku, najczęściej we wrześniu (5,7 dnia), zaś najrzadziej w grudniu (1,2 dnia).

Dni pochmurne (z zachmurzeniem powyżej 8 stopni) najczęściej obserwowane są w grudniu (19,7 dnia), a najrzadziej w sierpniu (ok. 8 dni). Dni pochmurnych obserwuje się łącznie w ciągu roku ok. 143. Jak z powyższego wynika najkorzystniejsze zachmurzenia występują we wrześniu, zaś najmniej korzystne w grudniu.

Warunki fizjograficzne analizowanego obszaru są zbyt mało zróżnicowane, aby mogły oddziaływać na rodzaj i wielkość zachmurzenia.

Opady atmosferyczne.

Stosunki opadowe określono na analizowanym terenie w oparciu o dane ze stacji opadowych w Radomiu, Zwoleniu, Opolu Lubelskim i Puławach. W/w teren otrzymuje ok. 590 mm opadu w skali rocznej, z czego na okres wegetacyjny (IV-IX) przypada ok. 380 mm. Największe miesięczne sumy opadów obserwuje się w lipcu (92 mm), zaś najmniejsze w lutym (25 mm).

Opady letnie różnią się od zimowych długością i natężeniem. Latem są one krótkotrwałe o dużym natężeniu, zaś zimą długotrwałe o niewielkim natężeniu. Występowanie ekstremów opadowych w w/w miesiącach jest charakterystyczne dla większości terenów Polski.

Pokrywa śnieżna zalega na analizowanym terenie przez ok. 62 dni w roku. Nie utrzymuje się ona stale ze względu na częste odwilże. Długość utrzymywania się pokrywy śnieżnej ma istotne znaczenie dla rolnictwa, w związku z retencjonowaniem przez nią wody niezbędnej na wiosnę - w okresie wzrostu roślin, jak również ochronę roślin przed wahaniami temperatury powietrza.

Charakter warunków fizjograficznych nie powoduje wyraźnego zróżnicowania w obrębie stosunków opadowych.

Stosunki wietrzne.

Stosunki wietrzne uwarunkowane są w znacznej mierze pokryciem (orografią) terenu oraz położeniem w stosunku do doliny Wisły.

Dominują wiatry z kierunku zachodniego. Wiatry zachodnie stanowią 21 % wszystkich notowanych kierunków wiatru w ciągu roku. Często obserwowane są również wiatry południowo-zachodnie i północno-zachodnie. Najrzadziej obserwowane są wiatry z kierunku północno-wschodniego i wschodniego (odpowiednio 4,8 % i 7,2 %). Cisze (dni bezwietrzne) najczęściej obserwowane są latem i jesienią, zaś najrzadziej wiosną. Średnia prędkość wiatru wynosi ok. 3,0 m/sek. Największe prędkości osiągają wiatry południowo-zachodnie, zaś najmniejszą wiatry północno-wschodnie.

Warunki higieny atmosfery.

Na analizowanym terenie przeważają funkcje rolnicze, nie występują obiekty przemysłowe, które w poważnym stopniu wpływałyby na pogorszenie warunków aerosanitarnych. Istniejące obiekty ujemnie oddziałujące na stan warunków higieny atmosfery podzielić można na dwie grupy:

- źródła emisji głównie pyłu, dwutlenku siarki oraz tlenków azotu tj. substancji powstających w procesie spalania surowców energetycznych (węgiel); do obiektów charakteryzujących się tego typu emisją zaliczyć można paleniska domowe i kotłownie, wytwórnie prefabrykatów, mas bitumicznych itp.;
- obiekty emitujące nie tyle szkodliwe dla zdrowia, co uciążliwe dla otoczenia przykre związki zapachowe (odory); wymienić tu można przede wszystkim obiekty hodowlane (Wielgie), wysypiska odpadów (Ciepielów) itp.

Reasumując należy stwierdzić, że analizowany obszar ma korzystne warunki higieny atmosfery, a na terenach zalesionych nawet bardzo dobre z fitoncydami tj. związkami lotnymi zbliżonymi charakterem do olejków eterycznych. Związki te występują w szczególnie dużym stężeniu na terenach leśnych i w bezpośrednim sąsiedztwie lasów iglastych, przyczyniając się do polepszenia warunków aerosanitarnych poprzez ich oddziaływanie bakteriobójcze.

■ GLEBY

Wiodącą funkcją gminy Ciepielów jest produkcja rolna oparta na glebach III i IV klasy. Przeważająca część ludności (62 %) utrzymuje się z rolnictwa. Ze źródeł pozarolniczych utrzymuje się zaledwie 21 % ludności gminy.

Struktura użytkowania gruntów przedstawia się następująco (wg danych z 1997 r.):

Użytki rolne grunty orne	ha 8 885	% 65,67
sady	56	0,41
łąki	1 001	7,40
pastwiska	269	1,91
razem	10 211	75,40
lasy	2 308	16,20

Udział poszczególnych klas gleb występujących na obszarach użytków rolnych przedstawia się następująco (wg danych z 1985 r.):

Klasa gruntu III	ha 509	% 4,9
IV	4 197	40,5
V	2746	26,4
VI	2748	26,5
VIz	180	1,7

Gleby chronione klas III-IV zajmują 34,8 % ogólnej powierzchni użytków rolnych.

Na obszarze wysoczyzny przeważają gleby biellicowe i brunatne. W dolinach cieków występują gleby torfowe, mułowo-torfowe oraz murszowe (pochodzenia organicznego).

■ CHARAKTERYSTYKA GEOLOGICZNA

Położenie gminy na tle regionalnych jednostek geologicznych:

Gmina Ciepiałów położona jest na południowo-zachodnim skrzydle synklinorium lubelskiego, będącego południową częścią synklinorium brzeźnego.

Stratygrafia i wykształcenie geologiczne:

Na omawianym terenie rozpoznano utwory syluru, dewonu, jury, kredy i czwartorzędu.

Sylur.

Utwory syluru wykształcone w postaci iłowców ciemno szarych rozpoznano w otworze Ciepiałów IG-1 w przelocie 2604,0 -3000 m ppt (nie przewiercone).

Dewon.

W otworze Ciepiałów IG-1 rozpoznano utwory dewonu dolnego w przelocie 1210- 2604 m ppt reprezentowane przez mułowce z przewarstwieniami piaskowców, w dolnej części profilu występują iłowce.

W otworze Bąkowa IG-1, w przelocie 1398,0-2433,8 m ppt rozpoznano utwory dewonu środkowego i górnego, reprezentowane przez wapienie koralowe, dolomity, iłowce, w dolnej części występują iłowce z wkładkami wapieni ilastych, dolomitów i piaskowców.

Jura.

Osady jury zalegają niezgodnie na utworach dewonu.

W otworze Bąkowa IG-1, w przelocie 1350,0-1398,0 m stwierdzono utwory jury środkowej, reprezentowane przez wapienie krynoidowe, mułowce i piaskowce ilaste.

Jura górna, reprezentowana przez mułowce, muszlowce, margle, wapienie oolitowe, organodetrytyczne i margliste, występuje w przelocie 945,9-1350,0 m; w otworze Bąkowa IG-1 oraz w przelocie 836,2-1210,0 m w otworze Ciepiałów IG-1.

Kreda.

Na omawianym obszarze występują osady kredy dolnej i górnej.

Kreda dolna, wykształcona w postaci wapieni i piaskowców z glaukonitem występuje w przelocie 935,3-945,9 w otworze Bąkowa IG-1, wykształcona w

postaci oolitów żelazistych i ilów czarnych występuje w przelocie 834,0-836,2 m w otworze Ciepiałów IG-1.

Krede górną reprezentowaną przez opoki, opoki margliste, wapienie margliste, w spągowej części przez piaskowce z glaukonitem i fosforytami rozpoznano w otworze Bąkowa IG-1 w przelocie 10,0-935,3 m i w otworze Ciepiałów IG-1 w przelocie 20,0-834,0 m. Stropowe partie utworów górnokredowych nawiercono w otworach hydrogeologicznych nr 1 - 11. Osady kredy górnej odsłaniają się lokalnie na powierzchni terenu w rejonie Antoniowa, Gardzienic, Ciepiałowa, Kawęczyna i Świesielic.

Czwartorzęd.

Poligenetyczne osady czwartorzędowe o miąższości do 20 m (otwór Ciepiałów IG-1) zalegają prawie ciągiłą pokrywą na utworach kredy górnej.

Gliny zwałowe występują w postaci rozległych płatów o miąższości do 4 m (studnia wiercona nr 11) pod parametrową pokrywą piasków fluwioglacjalnych i eolicznych oraz odsłaniają się na powierzchni terenu w rejonie Łazisk, Kunegundowa, Marianek, Wielgiego i Dąbrowy.

Gliny morenowe reprezentowane są przez gliny piaszczyste, brązowe, ze żwirem i otoczkami. Opisano je w wyrobiskach nr 39 i 60.

Plejstocenijskie utwory fluwioglacjalne i rzeczne wyższych tarasów, wykształcone w postaci piasków drobno, średnio i gruboziarnistych warstwowanych równolegle i skośnie, lokalnie z wkładkami pospółek i żwirów, stanowią główną masę utworów czwartorzędowych, występują na prawie całym terenie gminy. Opisano je w wyrobiskach nr 2-3, 5-7, 9-10, 13, 15-17, 19, 21, 23, 25-30a, 32-33, 35- 41,43,51,53-59, 63,65-67,69.

Lessy występują w postaci niewielkich płatów wśród utworów fluwioglacjalnych (wyrobisko nr 50a) oraz odsłaniają się na powierzchni w rejonie miejscowości Morgi.

Osady eoliczne, zaliczone do czwartorzędu nierozdzielonego, reprezentowane przez piaski drobno i średnioziarniste, budują pokrywę piasków eolicznych i wydmy, występujące w rejonie Pcina, Ciepiałowa, Kawęczyna, Borowca, Świesielic, Anusina i Drezna. Opisano je w wyrobiskach nr 1,4a-b, d, 11, 14, 3 lb-f, 34, 61-62, 68, 70-71, 73.

Akumulację holoceńską reprezentują mady i piaski rzeczne oraz namuły i torfy budujące tarasy zalewowe Iłzanki i innych cieków. Ponadto utwory organiczne występują w zagłębieniach na obszarze wysoczyzny. Torfy opisano w wyrobiskach nr 8a-c, 18, 20, 22a-b, 24, 31, 42,52 i 72.

Tektonika.

Według paleozoicznego planu budowy geologicznej gmina Ciepiałów położona jest w obrębie podniesienia radomsko-kraśnickiego, zbudowanego z utworów dewonu, silnie zdyslokowanych blokowo. Przeważającymi dyslokacjami są NE-SW i NW-SE.

Na obszarze podniesienia radomsko-kraśnickiego wyróżnia się szereg elementów antyklinamych i synklinamych.

Według podziału Polski na jednostki tektoniczne w epoce alpejskiej opracowany teren znajduje się na południo-zachodnim skrzydle synklinorium lubelskiego, zbudowanego z utworów jury i kredy, wykazujących niewielki upad rzędu kilku stopni w kierunku NE.

■ WODY PODZIEMNE

Ogólna charakterystyka warunków hydrogeologicznych.

Na terenie gminy eksploatowane są wody podziemne występujące w utworach kredowych i czwartorzędowych. Ponadto w otworze Ciepiałów IG-1 stwierdzono wody podziemne w utworach dewonu i jury. W osadach dewonu na głębokości 1405-1566 m występuje solanka chlorkowo-sodowa, o zawartości suchej pozostałości 33 000 mg/l. W utworach jury na głębokości 1122,5-1127,0 m, 1165 m i 1170 m występują wody wodorowęglanowe o zawartości suchej pozostałości 1400- 1410 mg/l, a na głębokości 997,0-1000,0 m stwierdzono wody siarczanowo-sodowe o zawartości suchej pozostałości 2900 mg/l. Natomiast w otworze Bąkowa IG-1 na głębokości 1250 m stwierdzono występowanie solanki chlorkowo-wapniowej o zawartości suchej pozostałości 5460 mg/l. W utworach albu i cenomanu w otworze Ciepiałów IG-1 na głębokości 824,0-834,0 m stwierdzono wody chlorkowo-sodowe o zawartości suchej pozostałości 4730 mg/l.

Górnokredowy poziom wodonośny.

W utworach kredowych występują wody podziemne, szczelinowe o zwierciadle napiętym i swobodnym, lokalnie są połączone z wodami czwartorzędowego poziomu wodonośnego (studnia wiercona nr 9). Wydajność studni wierconych uzależniona jest od stopnia spękania masywu kredowego i waha się od 5,9 m³/h przy depresji 6,3 m do 72 m³/h przy depresji 3,0 m. Wody poziomu kredowego są słodkie, średniotwarde i twarde o zawartości suchej pozostałości do 372 mg/l (studnia wiercona nr 3), ujmowane są przez wszystkie studnie wiercone oraz przez część studni kopanych.

Czwartorzędowy poziom wodonośny.

Kolektorem wód podziemnych czwartorzędowego poziomu wodonośnego są piaski i żwiry wodnolodowcowe i rzeczne. Zwierciadło ich jest przeważnie swobodne. Poziom ten jest ujmowany przez znaczną część studni kopanych oraz przez studnię wierconą nr 9, gdzie występuje kontakt hydrauliczny z wodami poziomu kredowego.

Dla celu zaopatrzenia w wodę ujmowane są wody podziemne poziomu kredowego i czwartorzędowego, przy czym **największe znaczenie dla zaopatrzenia gminy w wodę mają wody występujące w utworach kredowych - ze względu na dość znaczne wydajności oraz odpowiednie własności fizyko-chemiczne.**

■ SUROWCE MINERALNE

Charakterystyka surowców mineralnych. Opoki i kreda pisząca.

Opoki gómokredowe z przewarstwieniami margli i wapieni występują na prawie całym terenie gminy pod kilkumetrową pokrywą osadów czwartorzędowych, lokalnie w środkowej części gminy odsłaniają się na powierzchni terenu. W przeszłości były eksploatowane przez miejscową ludność w rejonie Antoniowa. Surowiec wykorzystywano jako kamień łamany w budownictwie gospodarczym.

Kreda pisząca gómokredowa z przewarstwieniami margli, wapieni, opok występuje na wschodnim krańcu gminy pod kilkumetrową pokrywą osadów czwartorzędowych.

Na przełomie lat siedemdziesiątych i osiemdziesiątych Instytut Geologiczny z Warszawy wykonał badania surowców węglanowych na obszarze Iłża - Zwoleń - Lipsko, którymi objęto cały obszar gminy Ciepiałów.

Badania wykazały przydatność opok jako dodatków aktywnych do produkcji klinkieru cementowego oraz ograniczona przydatność w budownictwie, gdzie mogą być wykorzystywane jako kształtki budowlane V klasy.

Kreda pisząca nadaje się do produkcji klinkieru cementowego oraz kredy nawozowej. Na terenie gminy wytypowano cztery złoża opok - Marianów V, Kowalków IVb, Kazanów VI, Ciepiałów VIIId, jedno złożo kredy piszącej Ciepiałów VIIIf o zasobach prognostycznych w kategorii D₂, które zestawiono w poniższej tabeli:

Nazwa złoża	Powierzchnia w tS ET ³	Miąższość - w metrach	Zasoby - w tys. m ³
Marianów V	6 520	90	293 400
Kowalków-Kunegundów IVb	4 060	90	182 700
Kazanów VI	5 400	90	243 000
Ciepiałów VIIId	11 410	90	513 450
Ciepiałów VIIIf	4 300	60	129 000

Określone zostały parametry fizyko-mechaniczne opok i kredy piszącej. Stwierdzono, iż opoki w miarę wydłużania czasu po wydobyciu zwiększają wytrzymałość na ściskanie. Również po wypaleniu w temp. Do 600° zaobserwowano wzrost wytrzymałości oraz spadek gęstości objętościowej. Opoki charakteryzują się niskim współczynnikiem przewodności cieplnej.

Kruszywo naturalne.

Na terenie gminy występuje kruszywo naturalne pochodzenia fluwioglacjalnego, rzecznoego i eolicznego. Tworzy fluwioglacjalne i rzeczne wyższych tarasów, wykształcone w postaci piasków drobno, średnio i gruboziarnistych, warstwowanych równolegle i skośnie, lokalnie z wkładkami pospółek i żwirów, stanowią główną

masę utworów czwartorzędowych i występują na prawie całym terenie gminy. Miąższość tych osadów wynosi przeważnie kilka metrów.

Badania laboratoryjne próbek piasków z wyrobisk nr 25a, 33a wykazały przydatność kruszywa do produkcji betonów zwykłych, zapraw budowlanych i dla drogownictwa. Próbkę piasku w wyrobiska nr 33c spełnia wymagania techniczno- jakościowe bilansowości dla budownictwa i drogownictwa, nie spełnia norm dla zapraw budowlanych i betonu zwykłego.

Na terenie gminy występują niewielkie płyty fluwioglacjalnych żwirów i pospółek, w rejonie Wielgiego i Czerwonej, charakteryzujące się znacznym zapyleniem. Surowiec ten w stanie naturalnym nie nadaje się do produkcji betonów (wymaga uszlachetniania). Parametry geologiczno-górnictwa, technologiczno- jakościowe pospółek „Wielgie” są następujące:

* powierzchnia złoża	- 14 000 m ²
* miąższość złoża	- 3 m
* zasoby	- 42 000 m ³
* zawartość pyłów mineralnych	- 0,8-2,2 %
* zawartość zanieczyszczeń obcych	- ślady
* zawartość SO ₃	- 0,0023-0,0031 %
* zawartość części organicznych	- brak
* zawartość ziaren o średnicy do 2 mm	- 73,96-59,5 %
* zawartość ziaren wydłużonych i płaskich	- 5,5-10,0 %
* nasiąkliwość ziaren żwiru	- 1,1 %

Piaski eoliczne, reprezentowane przez piaski drobno i średnioziarniste, budujące pokrywy piasków eolicznych o miąższości do 2 m oraz wydmy o wysokości kilku metrów, występują w rejonie Pcina, Ciepłowa, Kawęczyna, Borowca, Świesielic, Anusina, Drezna. Badania laboratoryjne próbek piasków z wyrobisk 68c i 73b wykazały ich przydatność do produkcji betonów zwykłych, zapraw budowlanych i dla drogownictwa.

Piaski budujące tarasy zalewowe Iłżanki i innych cieków nie mają większego znaczenia gospodarczego, ze względu na występowanie w nadkładzie parumetrowej serii osadów organicznych oraz zawodnienie.

Surowce ilaste.

Na analizowanym obszarze występują gliny zwałowe w postaci rozległych płatów o miąższości do 4 m pod parumetrową pokrywą osadów fluwioglacjalnych i eolicznych oraz odsłaniają się na powierzchni terenu w rejonie Łazisk, Kunegundowa, Marianek, Wielgiego i Dąbrowy.

Gliny morenowe wykształcone są w postaci glin piaszczystych, brązowych ze żwirem i otoczkami. W rejonie miejscowości Wielgie rozpoznano złoża glin zwałowych „Wielgie” o zasobach zarejestrowanych, eksploatowane w latach 1951- 1960 przez Iłżeckie Zakłady Przemysłu Terenowego Materiałów Budowlanych i wykorzystywane w miejscowej cegielni do produkcji cegły pełnej niskiej jakości. Surowiec nadaje się do produkcji cegły pełnej klasy 75. Ze względu na niską jakość

surowca oraz występowanie na obszarze złoża gleb chronionych klasy III założono celowość anulowania złoża.

Lessy występują w postaci niewielkich płatów wśród utworów fluwioglacjalnych oraz odsłaniają się na powierzchni w rejonie miejscowości Morgi. Ze względu na niewielkie rozprzestrzenienie, niskie parametry jakościowe i występowanie gleb chronionych nie mają znaczenia gospodarczego nawet na lokalną skalę.

Torfy.

Torfowiska niskie, trzcinowo-turzycowe występują w dolinie Iłzanki oraz dolinach małych cieków. W przeszłości były eksploatowane na większą skalę przez miejscową ludność do celów opałowych. Opracowano charakterystykę parametrów geologiczno-złożowych i jakościowych złóż torfów. Torfy złóż o zasobach bilansowych mogą być wykorzystywane na opał i do celów rolniczych, natomiast ze złóż pozabilansowych tylko do celów rolniczych.

Hałdy.

Na terenie gminy Ciepiałów opisano kilka hałd, na których zgromadzono glebę oraz utwory występujące w nadkładzie złóż piasków i opok. Glebę i utwory nadkładu należy wykorzystać do rekultywacji wyrobisk.

■ WARUNKI GRUNTOWO - WODNE

Wody gruntowe

Poziomy wodonośne występują na głębokości poniżej 1 m w obrębie dolin rzecznych, do głębokości większej od 20 m na wysoczyźnie. Wyróżniają się dwa zasadnicze obszary charakteryzujące się różnymi warunkami występowania wód gruntowych:

- obszary, na których występuje ciągły poziom wód gruntowych o swobodnym zwierciadle, utrzymującym się w gruncie przepuszczalnych;
- obszary, w obrębie których rozprzestrzenianie się ciągłego poziomu wód gruntowych utrudniają występujące w podłożu grunty trudnoprzepuszczalne.

Pierwsza z opisanych sytuacji występuje w dolinach rzecznych, w obrębie wysoczyzny lessowej oraz częściowo wysoczyzny plejstoceniowej. Poziom tych wód zasilany jest wodami opadowymi, infiltrującymi (przesączającymi się) i spływem podziemnym z sąsiednich obszarów. Wahań zwierciadła wód gruntowych uzależnione są tu od intensywności zasilania przez wody opadowe i roztopowe, a w obrębie dolin również do stanów wód powierzchniowych (stanu wód w rzece i ciekach). Poziom wód gruntowych w dolinach rzek występuje z reguły płycej niż 2 m od powierzchni gruntu, a wielkość wahań w skali rocznej jest znaczna. W okresach wysokich stanów wód część obszarów w dolinach (w obrębie tarasów zalewowych) może być zalewana.

W obrębie wysoczyzn poziom ciągły występuje na zróżnicowanych głębokościach w zależności od ukształtowania terenu oraz miąższości utworów

przepuszczalnych, przy czym te głębokości na ogół przekraczają 10 m, dochodząc miejscami do 20 m p.p.t. Wahania zwierciadła wody na tych obszarach uzależnione są głównie od wielkości zasilania wodami opadowymi i roztopowymi.

Drugą z sytuacji występuje na obszarach, na których ciągłość poziomu wód gruntowych ulega zakłóceniu. Występuje w obrębie tych fragmentów wysoczyzny plejstoceniowej, które zbudowane są z utworów trudnoprzepuszczalnych, głównie glin. Zwierciadło tych wód często wykazuje napięcie rzędu kilku metrów. Głębokość jego występowania uzależniona jest od głębokości zalegania stropu glin i jest przeważnie większa niż 3,0 m poniżej powierzchni terenu. Okresowo, szczególnie przy wysokim stanie wód gruntowych występują tzw. „wierzchówki” utrzymujące się w przypowierzchniowej warstwie gruntu.

Oceniając ogólnie warunki wodne terenu gminy Ciepiałów należy stwierdzić, że są one dość korzystne zarówno dla rozwoju rolnictwa (głównej funkcji gminy), jak i osadnictwa.

Obszary, gdzie woda gruntowa zalega płycej, niż 2 m p.p.t. są mało korzystne dla zabudowy, a także niewskazana jest lokalizacja w ich obrębie obiektów wpływających na zanieczyszczenie wód gruntowych (tereny te możliwe są do wykorzystania rolniczego, szczególnie dla uprawy roślin wodolubnych)

Nośność gruntów.

Na obszarze gminy Ciepiałów występują pod względem warunków budowlanych grunty:

Litologia	Geneza	Rodzaje przeważających gruntów od powierzchni terenu do głębokości 1,5 m:	Ocena nośności gruntów
namuły piaski torfy	utwory rzeczne i bagienne	namuły organiczne, torfy, piaski drobne z domieszką części humusowych, mało spoistych i luźnych	grunty nienośne nieskonsolidowane na ogół o dużej ściśliwości, nawodnione
piaski, pyły i muły	utwory rzeczne	piaski drobne, pyły piaszczyste - luźne o miąższości około 2,5 m	grunty nienośne. meskortsobdowane, nawodnione, położone na gruntach nośnych
piaski	utwory eoliczne	piaski drobne i średnie, luźne o miąższości od 2 do ponad 5 m a) budujące pola piaszków przewianych b) budujące formy wydmowe	grunty na ogół słabonośne luźne
piaski	utwory rzeczne	piaski drobne i średnie, lokalnie gruboziarniste – o miąższości w granicach 3 - 5 m	grunty nośne – średnio zagęszczone, wraz ze wzrostem zawodnienia maleje nośność gruntów
piaski, piaski gliniaste	utwory lodowcowe	piaski o zróżnicowanej granulacji często silnie zaglinione z udziałem żwirów o miąższości około 5 m	grunty nośne średnio zagęszczone i zagęszczone
gliny, piaski gliniaste j. w. w podłożu		gliny, gliny piaszczyste, gliny pylaste, piaski gliniaste w przewadze twardoplastyczne, stwierdzone do głębokości 7 m od powierzchni terenu	grunty nośne - nośność uzależniona od konsystencji gruntów
margle, wapienie, opoki j.w. w podłożu	osady morskie	margle, wapienie i opoki, skały miękkie węglanowe	grunty nośne, pod wpływem wody możliwość uaktywnienia się erozji chemicznej

Niewskazane do zabudowy są grunty wyszczególnione w trzech pierwszych wierszach tabeli. Pierwsze dwa rodzaje występują w przewodzie w dolinach rzek i cieków, trzeci - na terenie wydm, występujących na gruntach wsi Kawęczyn i Morgi.

ELEMENTY BIOTYCZNE

■ SZATA ROŚLINNA

Lasy:

Najbardziej znaczącym elementem w środowisku przyrodniczym są lasy. Spełniają wielorakie funkcje: środowiskotwórcze, krajobrazowe, ochronne, społeczne - przyczyniając się do zachowania równowagi ekologicznej w obrębie gminy.

W uszczegółowieniu funkcje lasu przedstawiają się następująco:

- zachowanie zasobów genowych flory i fauny oraz przywracanie bioróżnorodności i naturalności krajobrazu;
- retencjonowanie i łagodzenie ekstremalnych stanów przepływu wód powierzchniowych i gruntowych;
- przeciwdziałanie degradacji i erozji gleb oraz stepowienia krajobrazu;
- korzystna modyfikacja warunków hydrologicznych i topoklimatycznych na terenach rolniczych;
- wiązanie dwutlenku węgla (CO₂) i gazów przemysłowych z powietrza, wody i gleby oraz neutralizacja ich negatywnego działania;
- tworzenie możliwości wypoczynku oraz poprawy warunków życia dla ludności gminy i okolic.

Lasy gminy Ciepiałów wg „sprawozdania o użytkowaniu gruntów w gminie - stan na 31 maja 1998 r. zajmują 2310 ha, w tym w sektorze publicznym - 1189 ha i w sektorze prywatnym 1121 ha. Wg w/w danych lesistość gminy wynosi 17,07 %. Terytorialnie lasy te są przynależne nadleśnictwu Zwoleń, obręby Lipsko i Zwoleń. Największe powierzchnie leśne pokrywają południową część gminy, występując tu w formie kilku dość rozległych, jednolitych, zwartych kompleksów. Ponadto w obrębie całej gminy, zwłaszcza w jej części północnej, związanej z doliną rzeki Hżanki, oraz środkowej - rozproszone są w przewodzie niewielkie kompleksy leśne.

Lasy gminy Ciepiałów znajdują się w naturalnym zasięgu jodły, buka, świerka i modrzewia polskiego. W ich obrębie dominują siedliska borowe (bór mieszany świeży, bór świeży) z panującą sosną i dębem oraz lasowe (las mieszany) z panującą sosną i znacznym udziałem takich gatunków, jak: dąb, brzoza, olsza, świerk,

modrzew, domieszka osiki. W dolinach rzek - Iłżanki i jej dopływów oraz w zagłębieniach terenu spotyka się gdzieniegdzie siedliska olsowe.

Wiekowo przeważają tu drzewostany młode - do 40 lat, znaczny jest również udział drzewostanów w przedziale 40-80 lat. Występujące w obrębie gminy powierzchnie leśne wraz z dość licznie rozproszonymi tutaj zerdzewieniami, w powiązaniu z pewnym zróżnicowaniem terenu wpływa na uwidoczniającą się tu malowniczą różnorodność krajobrazu.

Stan środowiska leśnego na terenie gminy Ciepiałów uznaje się za zadowalający. W jej obrębie nie stwierdzono stref zagrożeń przemysłowych.

Zadrzewienia:

Zadrzewienia tworzą pojedyncze drzewa i krzewy lub ich skupienia nie będące zbiorowiskami leśnymi - wraz z zajmowanym terenem i pozostałymi składnikami jego szaty roślinnej. W obrębie gminy Ciepiałów zajmują one powierzchnię ogólną 95 ha, w tym w sektorze publicznym 20 ha a w sektorze indywidualnym - 75 ha.

Wyodrębnione zespoły zadrzewień przybierają tu następujące formy:

- zadrzewienia przywodne - ciągną się pasmowo wzdłuż rzek, cieków i zbiorników wodnych , tworząc w obrębie ich den dolinnych malownicze, o znacznym stopniu naturalności układy (w szczególności rejon doliny Iłżanki i jej dopływu Kosówki);
- zadrzewienia przydrożne - towarzyszą drogom i innym ciągom komunikacyjnym;
- zadrzewienia śródpolne - rozpraszają się mozaikowo w obrębie terenów rolnych (głównie okolice Kolonii Ciepiałów, Pcina, Świesielic, Anusina, Chotyzów, Starej Wsi, Gardzienic Starych, Borowca, Marianek, Kochanowa, Bielan);
- zadrzewienia przyzagrodowe - pokrywają tereny towarzyszące zabudowie zagrodowej i jednorodzinnej w poszczególnych wsiach i przysiółkach;
- zadrzewienia pozostałe - wypełniają powierzchnie parków wiejskich i podworskich, cmentarzy oraz innych form zieleni urządzonej.

Z ekologicznego punktu widzenia zadrzewienia wspólnie z lasami to naturalne „bufory środowiskowe” wspierające stabilność krajobrazu. W obrębie gminy pełnią one wiele zróżnicowanych funkcji, jak:

- zwiększenie wodnej retencyjności krajobrazu;
- ograniczenie ewapotranspiracji na gruntach ornych;
- ochrona zlewni źródłowych;
- przeciwdziałanie wodnej i wietrznej erozji gleby;

- ochrona czystości wód powierzchniowych;
- ochrona przed zanieczyszczeniami atmosferycznymi pochodzącymi z różnych źródeł emisji;
- ochrona przed zanieczyszczeniami pochodzącymi z komunikacji drogowej;
- zapobieganie tworzeniu się zasp śnieżnych na szlakach komunikacyjnych;
- wzmaganie naturalnego oporu środowiska przeciw szkodnikom roślin uprawnych;
- zapewnienie bytowania określonych gatunków roślin i zwierząt, umożliwiające ich dalsze rozprzestrzenianie się;
- poprawa warunków klimatyczno-higienicznych i ekologicznych w obrębie terenów zabudowanych;
- zwiększenie turystyczno-wypoczynkowej atrakcyjności terenu.

Zbiorowiska łąkowo-pastwiskowe:

Zespoły roślinności łąkowo-pastwiskowej tworzą rozległe połacie w północnej oraz zachodniej części gminy, związane z dolinami Hżanki i jej dopływu Kosówki, jak również przewijają się wąskim pasmem w części południowo-wschodniej, wypełniając dolinę rzeki Stróżki (dopływu Hżanki).

Zbiorowiska łąkowo-pastwiskowe odznaczają się szczególnymi walorami przyrodniczymi. Mają one istotne znaczenie ekologiczne, wodochronne (przeciwdziałanie zakłóceniom bilansu wodnego poprzez zapobieganie nadmiernemu parowaniu terenowemu, przeciwdziałanie erozji wodnej, są otuliną źródlisk), hydrologiczne (utrzymywanie płytkich wód powierzchniowych); ponadto, aczkolwiek w nieco mniejszym zakresie, pełnią funkcję glebochronną, klimatyczno- higieniczną, krajobrazową.

Są to zbiorowiska częściowo naturalne, częściowo seminaturalne.

Zbiorowiska szuwarowo-torfowiskowe:

Zespoły roślinności szuwarowo-torfowiskowej zajmują żyzne siedliska łąk wilgotnych, bagiennych oraz torfowisk. Roślinność ta tworzy rozległe, mozaikowe kompleksy ciągnące się wzdłuż dolin rzecznych: Hżanki (zwłaszcza na odcinku pomiędzy Pcinem a Starym Ciepiewem i Świesielicami a Starą Wsią i Zajączkowem), Kosówki (pomiędzy Borowcem a Wielgiem) jak również pokrywa miejsca wilgotne i zatorfione w obrębie utworzonych użytków ekologicznych w rejonie Górek i Zamościa oraz w rejonie łąk użytkowych w rejonie Marianek i Chotyzów.

Obszary zbiorowisk szuwarowo-torfowiskowych odznaczają się specyficznymi walorami przyrodniczymi; występująca w ich obrębie szata roślinna zawiera m.in.

gatunki chronione, rzadkie i ginące, warunkując zarazem byt określonej grupy zwierząt, w tym coraz rzadziej spotykanych ptaków wodno-błotnych.

Zbiorowiska szuwarowo-torfowiskowe spełniają też istotną rolę ekologiczną i hydrologiczną (naturalna retencja pierwszego poziomu wód gruntowych).

1.5. DZIEDZICTWO MATERIALNE - STAN ZAINWESTOWANIA

*** STRUKTURA FUNKCJONALNO - PRZESTRZENI**

Obszar gminy Ciepiałów ma kształt wrzecionowaty o położeniu równoleżnikowym, o szerokości ok. 20 i wysokości ok. 11 km. Ośrodek obsługi gminy - Ciepiałów - położony jest w miarę centralnie (z przesunięciem ku północy), a promienisty układ komunikacyjny łączy tę miejscowość z pozostałymi jednostkami osiedleńczymi gminy. Wielgie, położone w północno-zachodniej części gminy, może pełnić funkcję uzupełniającego ośrodka obsługi gminy.

Podstawową funkcją gminy Ciepiałów jest rolnictwo, oparte o dogodne warunki glebowo-klimatyczne.

Układ osadniczy gminy jest powiązany systemem drogowym, w którym podstawową rolę spełniają drogi:

- krajowa nr 79 Warszawa -Zwoleń - Ciepiałów - Lipsko - Tarnobrzeg,
- powiatowe: Ciepiałów -Tymienica - Chotcza Górna,
Ciepiałów - Wielgie - Kazanów,
Ciepiałów - Chotyże,
Ciepiałów - Czerwona,
Ciepiałów - Zajączków,
Wielgie - Łaziska - Wólka Dąbrowska,
Wielgie - Kazanów,
Odechów - Ko wałków - Rzeczniów - Sienno - Ostrowiec Sw.,
Kroców Mniejszy - Pcin,
Bąkowa - Łaziska,
Bąkowa - Podolany.

Układ osadniczy rozlokowany jest w miarę równomiernie na obszarze gminy. Tworzą go w przewadze skupione wsie o charakterze ulicówek. Układ przestrzenny Ciepiałowa ma charakter małomiasteczkowy, z rynkiem.

■ POWIĄZANIA ZEWNĘTRZNE

System przyrodniczy

Wschodnią granicą gminy Ciepiałów przebiega granica pomiędzy obszarem Równiny Radomskiej a Doliną Wisły. Najistotniejszym elementem systemu przyrodniczego gminy Ciepiałów jest rzeka Iłzanka, płynąca w szerokiej dolinie, stanowiącej taras zalewowy. Odcinek w obrębie gminy Ciepiałów stanowi ok. 20 % długości rzeki, w jej dolnym biegu (ok. 8 km przed ujściem do Wisły). Doliny Wisły

i Iłżanki są elementami ciągłego wielkoprzestrzennego systemu przyrodniczego, penetrującego znaczną część Ziemi Radomskiej.

Powiązania komunikacyjne.

Najdogodniejsze powiązania komunikacyjne zapewnia droga krajowa nr 79 Warszawa - Tarnobrzeg o kierunku południkowym oraz łącząca się z nią droga powiatowa z Ciepiewowa przez Wielgie do drogi krajowej międzyregionalnej nr 44 Radom - Lublin oraz do podobnej drogi nr 9 (do Skaryszewa).

Związki funkcjonalne.

Gminę Ciepiewów łączą związki funkcjonalne z miastem powiatowym - Lipskiem i gminami tego powiatu (Chotcza, Solec n/Wisłą, Siemno, Rzeczniów). Związki funkcjonalne występują także na kierunku do Zwolenia - z racji bliskości tego miasta i dogodnej komunikacji. Gmina Ciepiewów należy ponadto do zarejestrowanego 19 kwietnia 1994 r. w Urzędzie Rady Ministrów Komunalnego Związku Gmin „Nad Iłżanką” z siedzibą w Iłży. Do Związku tego należą również: Iłża, Kazanów, Chotcza.

■ ZABUDOWA

Zasoby mieszkaniowe.

Zasoby mieszkaniowe w gminie Ciepiewów przedstawiają się następująco:

Mieszkań ogółem	w tym wyposażonych					Wskaźnik zagregowany
	w wodociąg	w ustęp spłukiwany	w łazienkę	w instal. ciepłej wody	w centralne ogrzewanie	
1752	548	446	499	478	457	0,27

Na jedno mieszkanie przypada 1,09 gospodarstw domowych.

Na 1 osobę przypada 17,4 m² powierzchni użytkowej mieszkania. Na 1 izbę przypada 1,22 osoby.

Wiek i konstrukcja zasobów mieszkaniowych w gminie Ciepiewów przedstawia się następująco:

Mieszkań ogółem	w tym wybudowanych w latach (w %)			w tym w budynkach o konstrukcji ścian (w %)	
	przed 1918 r.	1918- 1944	1945 - 1988	niepalnej	palnej
1752	2,56	15,81	82,63	50,57	49,43

W 1989 r. w gminie Ciepiewów oddano do użytku 43 mieszkania, w latach 1990-1992 27 mieszkań; dynamika przyrostu mieszkań na 1000 mieszkańców wynosiła odpowiednio 6,6 i 3,6.

W 1997 r. oddano do użytku 16 mieszkań o 80 izbach i 1566 m² powierzchni użytkowej. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego w 1997 r. do użytku wynosiła 97,9 m², a 1 izby - 19,6 m².

Infrastruktura społeczna, administracja, łączność.

Wyposażenie gminy Ciepiałów w zakresie infrastruktury społecznej, administracji i łączności przedstawia się wg. stanu z 1997 r. następująco:

Szkoły podstawowe:

Wg stanu z września 1997 r. było 5 szkół podstawowych z liczbą 789 uczniów w tym 101 absolwentów (wyłącznie dla dzieci i młodzieży).

W gminie Ciepiałów nie ma placówki szkolnictwa średniego. Obsługę w tym zakresie zapewniają placówki w powiatowym Lipsku i sąsiednim Zwoleniu.

Wychowanie przedszkolne:

Wg stanu na 20.09.1997 r. były 4 placówki przedszkolne, w tym 1 przedszkole o 4 oddziałach i 3 oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych, łącznie 7 oddziałów. Miejsc w przedszkolu było 64, uczęszczało 82 dzieci, natomiast z oddziałów przy szkołach korzystało łącznie 43 dzieci. Ogólna liczba dzieci korzystających z przedszkola wynosiła 125.

Zdrowie i opieka społeczna:

Wg danych z 1997 r. gminie Ciepiałów działają 2 ośrodki zdrowia i 1 apteka. W gminie działa 3 lekarzy, 1 lekarz stomatolog i 6 pielęgniarek. Wskaźniki na 10 000 mieszkańców wynoszą odpowiednio: 4,8, 1,6 i 9,7.

Odpowiednie wskaźniki w b. województwie radomskim wynosiły 16,4 (lekarze), 3,3 (lekarze dentyści) i 43,4 (pielęgniarki).

Wg stanu z 1994 r. 451 osób w gminie objętych było pomocą społeczną.

Kultura:

W gminie Ciepiałów wg stanu z 1997 r. działało 5 placówek bibliotecznych - 1 obiekt i 4 filie. Księgozbiór wynosił 35,5 tys. woluminów, zarejestrowano 1537 czytelników, 24 tys. wypożyczeń w woluminach i 15,6 na 1 czytelnika.

Zanotowano 1158 abonentów radiowych (wskaźnik 187,1 na 1000 ludności) i 1040 abonentów telewizyjnych (168,0 na 1000 ludności).

Odpowiednie wskaźniki w b. województwie radomskim wynosiły 210,6 i 195,3.

Placówki pocztowe i telekomunikacyjne:

Na obszarze gminy Ciepiałów istnieją 2 placówki pocztowe i 1 telekomunikacyjna.

Wskaźnik placówek pocztowych na 10 000 ludności wynosi 3,2 (w b. województwie radomskim 2,5).

W gminie Ciepiałów jest 329 abonentów telefonicznych, wskaźnik na 1000 ludności wynosi 53,2 (w b. województwie radomskim - 60,1).

Administracja:

Obsługę gminy Ciepiałów w zakresie funkcji administracyjnej zapewniają podstawowe placówki, takie jak Urząd Gminy, Komisariat Policji, Straż Pożarna.

Obsługę wyższego szczebla zapewniają placówki powiatowe w Lipsku.

■ **INFRASTRUKTURA GOSPODARCZA**

Podmioty gospodarcze w systemie REGON:

Zarejestrowane podmioty gospodarcze w systemie REGON w gminie Ciepiałów wg stanu na 31.12.1997 r.:

ogółem	w tym spółki	Sektor publiczny		Sektor prywatny		
		razem	w tym spółki prawa handlowego	razem	w tym	
					osoby fizyczne	spółki prywatne
147	4	9	-	138	124	4

Stan zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w systemie REGON według wybranych sekcji EKD przedstawiał się następująco:

Ogółem	w tym				
	Działalność produkcyjna	Budownictwo	Handel i naprawy	Transport	Obsługa nieruchomości i firm
147	17	21	60	6	5

■ **ROLNICTWO**

Główną funkcją gminy Ciepiałów jest rolnictwo.

W latach 1970 - 1988 nastąpiły następujące zmiany w liczbie ludności w gospodarstwach domowych z użytkownikiem gospodarstwa rolnego:

Ludność w gospodarstwach domowych z użytkownikiem gosp. rolnego		w tym czynni zawodowo		w tym pracujący głównie w swoim gospod. Rolnym	
1970	1988	1970	1988	1970	1988
6968	5581	4567	3619	3984	2619

Liczba gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa rolnego zmieniła się następująco:

Gospodarstwa domowe		w tym jednorodzinne		w tym z użytkownikiem gospodarstwa rolnego	
1970	1988	1970	1988	1970	1988
2131	1914	1687	1330	1956	1553

WYKAZ POWIERZCHNI GRUNTÓW wg MAP I SPISU z 1996 r.

Lp	Nazwa wsi	Powierzchnia ewidencyjnych w ha	Powierzchnia gospodarstw indywidualnych w ha	Ilość gosp.	działek
1	2	3	4	5	6
1	Ranachów B	298,94	320,01	37	-
2	Pcin	664,82	684,47	70	-
3	Ciepielów Kolonia	412,53	290,95	33	2
4	Ciepielów Stary	531,35	512,70	57	7
5	Borowiec	251,86	150,80	14	1
6	Wielgie	1166,82	1195,70	125	5
7	Marianki	301,54	326,99	44	-
8	Kochanów	179,33	185,24	14	-
9	Gardzienice Stare	351,98	299,47	28	-
10	Gardzienice Kolonia	357,01	486,86	27	-
11	Ciepielów	686,45	483,30	96	29
12	Rekówka	388,20	346,55	38	-
13	Kawęczyn	503,95	328,31	26	2
14	Swiesielice	1186,49	890,41	97	8
15	Podgórze	164,00	216,08	21	-
16	Kunegundów-Czamosas	329,17	284,36	35	-
17	Antoniów	108,22	131,55	21	-
18	Czerwona	393,02	235,68	32	-
19	Pasieki	203,37	140,71	15	-
20	Bielany	222,75	166,85	26	5
21	Bąkowa	667,33	599,67	80	1
22	Łaziska	974,62	825,50	101	1
23	Podolany	215,22	113,40	15	7
24	Kalków	577,28	591,27	69	1
25	Dąbrowa	314,83	360,92	47	1
26	Chotyże	313,23	388,93	41	3
27	Wólka Dąbrowska	232,86	205,24	25	1
28	Anusin	264,76	253,75	41	2
29	Drezno	205,50	97,06	16	1
X	Ogółem	12 467,43 + Lasy Państw.	11 112,73	1291	77 łącznie 41,60 ha

Użytkowanie gruntów wg spisu rolnego z 31.05.1998 r.:

Użytkownicy gruntów	Ogólna pow. grunt	Użytki rolne w ha					Lasy i grunty leśne	Pozostałe grunty ³
		razem	— —	sady	łąki	pastwiska trwale		
Ogółem pow. gminy	13 530	10 209	8 883	56	1 001	269	2310	1 011
Indywid. rolne gosp.	11 552	10 099	8 820	56	968	255	1 121	332
Pozostałe	1 978	110	63		33	14	1 189	679

^a Pozostałe grunty: pod zabudowaniami, podwórzami, drogi, wody i inne grunty użytkowane oraz nieużytki.

Z rolnictwa utrzymuje się obecnie 62 % mieszkańców gminy.

Warunki rozwoju rolnictwa są relatywnie dość dobre (w porównaniu do gmin b. województwa radomskiego):

- wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej wynosi 54,3 punkty (46 miejsce wśród 63 gmin - najniższy wskaźnik 46,2);
- wskaźnik waloryzacji ekonomiczno-przyrodniczej wynosi 37,5 pkt. (39 miejsce).

Struktura indywidualnych gospodarstw rolnych przedstawia się następująco:

Struktura użytków rolnych w indywidualnych gospodarstwach w %						% sadów w strukturze użytkowania ziemi
1,00-1,99 ha	2,00-4,99 ha	5,00-6,99 ha	7,00-9,99 ha	10,00-14,99 ha	Powyżej 15,00 ha	
0,68	4,34	24,49	42,54	27,95		0,4

Relatywnie do struktury gospodarstw rolnych w gminach b. województwa radomskiego struktura w gminie Ciepeliów przedstawia się korzystnie (w związku ze znacznym udziałem gospodarstw towarowych).

Plony zbóż i ziemniaków w indywidualnych gospodarstwach rolnych przedstawiają się następująco:

PLONY ZBÓŻ I ZIEMNIAKÓW

Wyszczególnienie	Zboża podstawowe						Ziemniaki
	ogółem	w tym					
		pszenica	żyto	jęczmień	owies	pszenżyto	
	z 1 ha w dt (q)						
województwo	23,2	24,3	21,1	26,1	24,5	23,3	147
gmina	23,5	28,4	17,0	33,0	27,0	24,0	160

Wg spisu rolnego z dnia 31.05.1998 r. produkcja roślinna i zwierzęca w gminie przedstawiała się następująco:

PRODUKCJA ROŚLINNA

mieszanki zbożowe	rzepak i rzepik	buraki cukrowe	ziemniaki	warzywa gruntowe	truskawki
ha					
1234,13	8,05	4,13	802,47	60,57	78,87

PRODUKCJA ZWIERZĘCA

Bydło		Trzoda chlewna		Owce
ogółem	w tym krowy	ogółem	w tym lochy	
w sztukach				
4166	2459	6666	649	12

Pracujący w rolnictwie, ciągniki wg spisu rolnego z dnia 31.05.1998 r.:

Ciągniki ogółem	Liczba osób w gospodarstwie domowym ogółem	Pracujący	
		wyłącznie	głównie
		w gospodarstwie rolnym	
szt		liczba osób	
744	5277	2705	222

Obsługa rolnictwa:

W gminie przestały istnieć takie instytucje, jak Spółdzielnia Kółek Rolniczych i Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska”. W zamian powstało Przedsiębiorstwo Produkcjno-Handlowe „ROL-MOT” Spółka z o.o. w Cielielowie, zajmująca się zaopatrzeniem w nawozy i środki ochrony roślin (i produkcja wyrobów z drewna - regałów) oraz dwa mniejsze zakłady:

- Spółdzielnia Rolniczo-Handlowa w Wielgim (sprzedaż nawozów, węgla, materiałów budowlanych);
- Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe „Biegański” - zakład prywatny w Cielielowie (sprzedaż nawozów, węgla, materiałów budowlanych).

Obsługę weterynaryjną świadczy lecznica zwierząt „MEDIC-WET” - spółka cywilna w Cielielowie.

Obsługę doradczą sprawuje inspektor z Regionalnego Centrum Rozwoju Rolnictwa i Obszarów Wiejskich w Radomiu.

Obsługę w zakresie przetwórstwa rolno-spożywczego świadczy Zakład Przetwórstwa Owocowo-Warzywnego w Lipsku (dawny „Hotex”).

Gospodarstwa fermowe:

W gminie Cielielów przeważa chów zwierząt w wielokierunkowych, indywidualnych gospodarstwach rodzinnych.

W Gardzienicach Kolonii znajduje się ferma kurza (4 tys. szt).

Melioracje:

Władze gminy Cielielów wystąpiły do Wojewódzkiego zarządu Melioracji wodnych o wykonanie planu melioracji gruntów rolnych. Wnioskuje się w pierwszej kolejności wykonanie melioracji na gruntach wsi: Wielgie, Marianki, Gardzienice, Wólka Dąbrowska, Kalków Chotyze.

Celowe byłoby zwrócenie uwagi na prawidłowe wykonanie melioracji jako odwadniająco - **nawadniających**, a w szczególności zachowanie warunków istnienia użytków ekologicznych i zbiorowisk szuwarowo-torfowiskowych, jako naturalnych obszarów retencji pierwszego poziomu wód gruntowych.

Zatrudnienie w rolnictwie:

Liczba zatrudnionych w rolnictwie w gminie Ciepiałów wynosi 27 osób na 100 ha użytków rolnych (w b. województwie radomskim 29 osób, w kraju - 24 osoby).

W ostatnich latach nastąpił wzrost liczby osób pracujących w rolnictwie, gdyż gmina charakteryzowała się znacznym udziałem chłoporobotników, którzy w pierwszej kolejności utracili prace w przemyśle (sąsiedztwo Zwolenia i Lipska).

■ **KONDYCJA GMINY**

Kondycja gminy, mierzona wpływami i wydatkami budżetu przedstawia się następująco:

Dochody na 1 mieszkańca w tys. zł		Wydatki na 1 mieszkańca w tys. zł				%
		ogółem		w tym inwestycyjne		
1992 r.	do 30.06. 1993 r.	1992 r.	do 30.06. 1993 r.	1992 r.	do 30.06. 1993 r.	wpływów
1127	649	1109	726	309	221	24,33

Kondycja gminy jest relatywnie do innych gmin b. województwa radomskiego średnia:

- ogólny poziom życia ludności - na 4 pozycji w 6 punktowej skali (średnio niższej);
- dostępność usług i funkcjonowanie infrastruktury społecznej - na 3 pozycji w skali 6 punktowej (średnio wyższej);
- wpływy do budżetu na 1 mieszkańca - na 5 pozycji w 7 punktowej skali (średnio niższej);
- wydatki inwestycyjne budżetu na 1 mieszkańca - na 3 pozycji w 5 punktowej skali (średniej).
- stopa bezrobocia w gminie Ciepiałów w 1994 r. wynosiła 12,3%

■ **INFRASTRUKTURA TECHNICZNA**

Komunikacja

W związku z reformą administracyjną państwa nastąpiły zmiany kompetencyjne niektórych organów administracji publicznej. W drogownictwie zostały od 1 stycznia 1999 r. dokonane zmiany dotyczące zarządzania i podziału sieci drogowej na następujące kategorie:

- drogi krajowe,
- drogi wojewódzkie,
- drogi powiatowe,
- drogi gminne.

Wg informacji Centralnej Dyrekcji Dróg Publicznych (na koniec stycznia /1999 r. brak t q / r q t / f / g " w u v c y q y { e j " f q v { e | e { e j przez teren) gminy Ciepiałów przebiega droga nr 79 Warszawa - Góra Kalwaria - Kozienice - Zwolen - Lipsko - Sandomierz - Tarnobrzeg, która została sklasyfikowana jako droga krajowa.

Jest to najpoważniejszy ciąg drogowy w gminie, zapewniający połączenie zewnętrzne na kierunku północ - południe. Wg dostępnych informacji (generalny pomiar ruchu na drogach krajowych) w ostatnich latach tj. od 1990 do 1995 r. ruch pojazdów na tej drodze wzrósł o ok. 87 % i wykazuje tendencję wzrostową.

Sieć drogową w gminie Ciepiałów tworzą drogi powiatowe i gminne.

Do dróg powiatowych (zgodnie z sugestiami CDDP) zalicza się drogi kwalifikowane wcześniej (do 31.12.1998 r.) jako wojewódzkie. Są to drogi:

- nr 34 443 Odechów - Kowalków - Rzecznów - Sienno - Ostrowiec Świętokrzyski, biegnącą wzdłuż zachodniej granicy gminy o nawierzchni gruntowej (do utwardzenia zgodnie z programem wojewódzkim zadań rządowych z 1998 r.);
- nr 34 454 Hża - Antoniów o nawierzchni utwardzonej;
- nr 34 555 Kazanów - Wielgie o nawierzchni utwardzonej;
- nr 34 556 Kroców Mniejszy - Pcín o nawierzchni częściowo utwardzonej;
- nr 34 557 Czerwona - Ciepiałów o nawierzchni utwardzonej;
- nr 34 558 Bąkowa - Łaziska o nawierzchni utwardzonej;
- nr 34 559 Wielgie - Wólka Dąbrowska - Gołębiów o nawierzchni częściowo utwardzonej;
- nr 34 560 Ciepiałów - Chotyże - Wierzchowiska o nawierzchni częściowo utwardzonej;
- nr 34 561 Bąkowa - Podolany - do drogi 34 560 o nawierzchni gruntowej;
- nr 34 575 Ciepiałów - Tymienica - Chotcza Górna o nawierzchni utwardzonej;
- nr 34 576 Ciepiałów - Zajączków o nawierzchni utwardzonej.

Drogami gminnymi są:

- nr 34 23001 (Jasieniec Kolonia) - granica gminy - Nowy Kawęczyn o nawierzchni gruntowej;

- nr 34 23002 od drogi nr 79 - Ciepiałów Kolonia - granica gminy (Jasieniec Solecki) o nawierzchni gruntowej;
- nr 34 23003 Ciepiałów Górki - granica gminy (Ranachów Wieś) o nawierzchni gruntowej;
- nr 34 23004 (Kroczeń Większy) - granica gminy - Borowiec - Stare Gardzienice - Ciepiałów o nawierzchni gruntowej;
- nr 34 23005 (Ostrownica) - granica gminy - Sajdy - Kochanów o nawierzchni gruntowej;
- nr 34 23006 (Ostrownica) - granica gminy - Marianki o nawierzchni gruntowej;
- nr 34 23007 Pcinolas - Pcin - granica gminy (Ranachów Wieś) o nawierzchni gruntowej;
- nr 34 23008 Pcinolas - Ranachów B - do drogi nr 34 23023 o nawierzchni gruntowej;
- nr 34 23009 Bielany-Podolany o nawierzchni gruntowej;
- nr 34 23010 Podolany - granica gminy (Leszczyny) o nawierzchni gruntowej;
- nr 34 23011 Bąkowa - Marianowo nawierzchni gruntowej;
- nr 34 23012 Stare Gardzienice - Polizna - Mucha - granica gminy - (Kazanów) o nawierzchni gruntowej;
- nr 34 23013 Kałków- Łaziska o nawierzchni gruntowej;
- nr 34 23014 Ciepiałów - Ogrody - Obórki o nawierzchni gruntowej;
- nr 34 23015 Struga - granica gminy - (Wólka) o nawierzchni gruntowej;
- nr 34 23016 Wólka Dąbrowska - Anusin - Struga - do drogi nr 34 576 o nawierzchni częściowo utwardzonej;
- nr 34 23017 Stary Ciepiałów - granica gminy - (Zajączków);
- nr 34 23018 Pcin - Ciepiałów Kolonia - Stary Ciepiałów - Dąbrowa - Kałków Piaski o nawierzchni gruntowej;
- nr 34 23019 Świesielice - Celiny - granica gminy - (Baranów) o nawierzchni gruntowej;
- nr 34 23020 Kałków - Kolonia Gardzienice - Stare Gardzienice o nawierzchni gruntowej;

- nr 34 23021 Wielgie - Chotyze - o nawierzchni gruntowej;
- nr 34 23022 Kochanów - do drogi 34 557 o nawierzchni gruntowej;
- nr 34 23023 od drogi nr 34 23003 - Pcín - granica gminy - (Jasieniec Solecki);
- nr 34 23024 Struga - Świesielice - Niwki o nawierzchni gruntowej;
- nr 34 23025 Kałków - Morgi o nawierzchni gruntowej;
- nr 34 23026 Drezno - granica gminy - (Katarzynów) o nawierzchni gruntowej;
- nr 34 23027 Czerwona - Bielany - granica gminy - (Marianów) o nawierzchni utwardzonej;
- nr 34 23028 Łaziska Stara Wieś - Łaziska Zarośla o nawierzchni gruntowej;
- nr 34 23029 Podobórki (przez wieś) o nawierzchni gruntowej;
- nr 34 23030 Kosów - do drogi nr 34 23022 o nawierzchni gruntowej;
- nr 34 23051 Kunegundów - Olszyny o nawierzchni gruntowej;
- nr 34 23032 Czarnolas - Marianki - do drogi nr 34 557 o nawierzchni gruntowej;
- nr 34 23033 Bąkowa - Czarnolas - granica gminy - (Ranachów) o nawierzchni gruntowej;
- nr 34 23034 od drogi nr 34 555 - Nowy Dwór - Marianki o nawierzchni gruntowej;
- nr 34 23035 od drogi nr 79 - Dąbrowa o nawierzchni gruntowej;
- nr 34 23036 Łaziska Stara Wieś - Zaplocie - Chotyze o nawierzchni gruntowej;
- nr 34 23037 Wielgie - Borowiec - do drogi nr 34 23004 o nawierzchni gruntowej;
- nr 34 3038 Czerwona - Pasieki - Bąkowa Pod Lasem - granica gminy - (Leszczyń) o nawierzchni gruntowej;
- nr 34 23039 Celiny Świesielice - granica gminy - (Zajączków) o nawierzchni gruntowej;
- nr 34 23040 droga przez wieś Podgórze o nawierzchni gruntowej;
- nr 34 23041 Podgórze - Czerwona o nawierzchni gruntowej;
- nr 34 23042 Bąkowa -Podolany o nawierzchni gruntowej;

- nr 34 23043 Świesielice Morgi - Świesielice Stara Wieś do drogi nr 34 23049 o nawierzchni gruntowej;
- nr 34 23044 Kawęczyn Górny (Stary) - do rzeki Iłżanki o nawierzchni gruntowej;
- nr 34 23045 (Zajączków) - granica gminy - do drogi nr 34 23044 o nawierzchni gruntowej;
- nr 34 23046 Pcin - do drogi nr 34 556 o nawierzchni gruntowej;
- nr 34 23047 Wólka Dąbrowska - granica gminy - (Maziarze) o nawierzchni gruntowej;
- nr 34 23048 od drogi nr 34 23001 - Stary Kawęczyn - Ciepiałów Kolonia - do drogi nr 79 o nawierzchni gruntowej;
- nr 34 23049 Świesielice Stara Wieś - do drogi nr 34 576 - granica gminy - (Wola Solecka) o nawierzchni gruntowej.

Układ komunikacyjny gminy zapewnia podstawowe połączenia, m. in.:

- z siedzibą gminy w Ciepiałowie,
 - miejscowości gminnych między sobą,
 - z sąsiednimi gminami:
- **Zwoleniem i Lipskiem** - drogą krajową nr 79;
 - **Kazanowem** - drogą powiatową nr 34 555 i 34 557;
 - **Chotczą** - drogą powiatową nr 34 575;
 - **Iłżą** - drogą powiatową nr 34 557 i 34 454;
 - **Siennem** - drogą powiatową nr 34 560 i 34 561.

Długość dróg publicznych o nawierzchni twardej na terenie gminy Ciepiałów wynosi **62,5 km**.

Wskaźnik gęstości dróg (dane na koniec 1977 r.) wynosi 46,3 **km/100 km²**, co przy średniej krajowej wynoszącej 77,4 km/100 km² świadczy o słabo rozwiniętej sieci dróg utwardzonych.

Niezadowolający jest także stan techniczny (parametry, stan i rodzaj nawierzchni), zwłaszcza dróg gminnych. Drogi powiatowe mają mocno zaniżone parametry techniczne i wymagają modernizacji.

Ogólna długość dróg publicznych w gminie wynosi 213,6 km, z czego ok. 22,5 % stanowią utwardzone drogi powiatowe i tylko 1,5 % utwardzone drogi gminne.

gm.CIEPIELÓW

KOMUNIKACJA - STAN ISTNIEJĄCY

- **Granica gminy**
- **Droga krajowa**
- **Drogi powiatowe**
- **Drogi gminne**

- **Stacje diagnostyczne**
- **Warsztaty naprawcze**
- **Stacje paliw**
- P** **Parking przydrożny**

gm.CIEPIELÓW

KOMUNIKACJA - STAN ISTNIEJĄCY

Transport osobowy i towarowy:

W ostatnich kilku latach tj. od 1990 r. obserwuje się w całym kraju tendencję spadkową w zapotrzebowaniu ludności na usługi transportem zbiorowym. Wiąże się to z ogólną sytuacją gospodarczą, czego wynikiem jest m.in. bezrobocie. Jednocześnie zauważa się wzrost liczby samochodów prywatnych. Również w transporcie towarowym zauważa się wiele zmian. Obok państwowych firm przewozowych powstało szereg prywatnych.

Przewóz osób i towarów na terenie gminy Ciepiałów odbywa się transportem samochodowym.

Głównym ciągiem drogowym na terenie gminy, prowadzącym dalekobieżny ruch samochodowy jest droga krajowa nr 79 Warszawa - Góra Kalwaria - Kozienice - Zwolen - Ciepiałów - Lipsko - Sandomierz - Tarnobrzeg. Zbiorowy transport samochodowy realizowany jest przede wszystkim w oparciu o Przedsiębiorstwo PKS w Radomiu i Ostrowcu Świętokrzyskim.

Komunikacją autobusową połączone są miejscowości leżące wzdłuż linii autobusowych (komunikacja autobusowa odbywa się po drogach: krajowej i powiatowych). Długość linii wynosi -42 km. Rozmieszczenie przystanków wzdłuż linii jest prawidłowe. Zakłada się, że zasięg dojść pieszych do przystanków kształtuje się w granicach 1,0 - 2,0 km tj. w izochronie od 15 do 30 minut. Na terenie gminy Ciepiałów komunikacją zbiorową obsługiwane są wszystkie większe miejscowości.

Na koniec 1997 r. na terenie gminy Ciepiałów zarejestrowanych było 746 samochodów osobowych, a wskaźnik motoryzacji wynosił 120,5 samochodów osobowych na 1000 mieszkańców i kształtował się na stałym poziomie w stosunku do wskaźnika krajowego, wynoszącego 220,5 samochodów osobowych/1000 mieszkańców.

Wydzielone ciągi piesze (chodniki) znajdują się tylko w miejscowości Ciepiałów. W pozostałych miejscowościach ruch pieszy odbywa się najczęściej wspólnie z ruchem pojazdów po istniejących ciągach drogowych.

Na terenie gminy Ciepiałów nie występują wydzielone ciągi dla ruchu rowerowego, który podobnie jak ruch pieszy odbywa się wspólnie z ruchem innych użytkowników (pojazdów) po istniejących trasach drogowych.

KOMUNIKACJA I TRANSPORT

Wyszczególnienie	Dane z 1997r	
	Gmina	Kraj
Drogi publiczne o twardej nawierzchni w km	62,5	242 000
Gęstość dróg twardych w km/100 km ²	46,3	77,4
Samochody osobowe zarejestrowane w tys.	0,746	8 533
Wskaźnik motoryzacji w samochodach osobowych na 1000 mieszkańców	120,5	220,5

Techniczne zaplecze motoryzacji:

Ostatnie lata charakteryzują się dużym wzrostem liczby samochodów, co spowodowało gwałtowny rozwój działalności inwestycyjnej w dziedzinie obsługi komunikacyjnej.

Potrzeby w zakresie usług naprawczych i badań technicznych są zaspokajane nie tylko przez specjalistyczne zakłady, ale także w dużej mierze przez prywatne warsztaty rzemieślnicze.

Na terenie gminy Ciepiałów zlokalizowanych jest 5 warsztatów naprawczych (w miejscowości Ciepiałów i Wielgie), stacja diagnostyczna upoważniona do dokonywania badań technicznych (w Ciepiałowie) oraz 2 stacje paliw w rejonie Ciepiałowa.

Przy drodze krajowej nr 79 w rejonie Dąbrowy znajduje się parking przydrożny.

Gospodarka wodno-ściekowa

Zaopatrzenie w wodę:

Charakterystyka istniejącego systemu zaopatrzenia w wodę.

System zbiorowego, komunalnego zaopatrzenia w wodę gospodarstw domowych (i rolnych) na terenie gminy obsługuje zaledwie 14 % ogólnej liczby mieszkańców gminy. Funkcjonujący układ wodociągowy zaopatruje w wodę miejscowości: Ciepiałów, Stare Gardzienice, Kolonia Gardzienice, Podgórze. Łącznie w wymienionych miejscowościach funkcjonują 224 przyłącza do ok. 83 % ogółu posesji, zamieszkiwanych przez 1169 osób.

W dobie o zapotrzebowaniu średnim na potrzeby 973 mieszkańców zużycie wody wynosi 72,42 m³/d. Na potrzeby przemysłowe zużywa się 7,12 m³/d. Średnie dobowe zużycie wody przypadające na 1 mieszkańca wynosi 74 m³/d, co sugeruje, że woda zużywana jest wyłącznie na potrzeby gospodarstw domowych, natomiast na cele gospodarcze, hodowlane i rolnicze wykorzystywana jest woda z funkcjonujących studni kopanych.

Ujęcia i sieć wodociągowa.

Funkcjonujące ujęcie wody w Ciepiałowie stanowi studnia głębinowa, usytuowana na południowych krańcach tej miejscowości. Wydajność studni wynosi 608 m³/d.

Woda z ujęcia po uzdatnieniu, tłoczona jest do sieci obejmującej Ciepiałów oraz miejscowości Kolonia Gardzienice, Stare Gardzienice i Podgórze. Ogólna długość sieci komunalnej wynosi 17,36 km. Drugie, nie zagospodarowane jeszcze ujęcie wody w postaci studni wierconej znajduje się w miejscowości Kunegundów. Wydajność tego ujęcia - ok. 1440 m³/d - stwarza możliwość zaopatrzenia w wodę południowo-zachodnich obszarów gminy.

Aktualne, średniodobowe zapotrzebowanie wody dla poszczególnych sołectw
w [m³ / d]

Nazwa sołectwa	Zapotrzebowani hodowlane	Na cele gospodarstw domowych i usług	Razem
Antoniów	11,88	14,28	26,16
Anusin	16,06	17,00	33,06
Bąkowa	46,15	62,97	109,12
Bielany	15,70	17,95	33,65
Borowiec	10,60	10,52	21,12
Chotyże	30,98	30,00	60,98
Ciepielów	19,76	109,89	129,65
Ciepielów Kolonia	24,20	26,38	50,58
Ciepielów Stary	28,56	39,98	68,54
Czerwona	19,71	23,39	43,10
Dąbrowa	20,00	30,74	50,74
Drezno	10,14	12,51	22,65
Gardzienice Kolonia	56,99	25,60	82,59
Gardzienice Stare	19,68	20,12	39,80
Kałów	53,40	46,92	100,32
Kawęczyn	17,10	16,86	33,95
Kochanów	14,01	11,19	25,20
Kunegundów	30,15	22,85	53,00
Łaziska	66,17	78,33	144,50
Marianki	26,01	36,99	63,00
Pasieki	10,20	10,20	20,40
Pcin	51,38	52,87	104,25
Podgórze	18,64	15,50	34,14
Podolany	10,12	10,20	20,32
Ranachów B	26,39	29,54	55,93
Rekówka	20,88	23,80	44,68
Swiesielice	39,39	57,66	97,05
Wielgie	59,16	96,83	155,99
Wólka Dąbrowska	11,09	15,77	26,86

Odprowadzenie ścieków:

Na obszarze gminy Ciepielów komunalna sieć kanalizacji sanitarnej wraz z mechaniczno-biologiczną oczyszczalnią ścieków funkcjonuje jedynie na terenie miejscowości gminnej Ciepielów. Sieć kanalizacji sanitarnej o całkowitej długości 1109 m za pośrednictwem 94 przyłączy obsługuje ok. 50 % gospodarstw domowych. Zbierane ścieki oczyszczane są w zlokalizowanej na północnych krańcach Ciepielowa oczyszczalni o projektowanej przepustowości 150 m³/d. Ok. 60 nr/d ścieków spływa funkcjonującym systemem kanalizacyjnym, natomiast ścieki z 56 gospodarstw domowych Ciepielowa dowożone są do oczyszczalni transportem asenizacyjnym. Podobnie dowozi się ścieki z terenu gminy z funkcjonujących szamb. Łącznie w ciągu doby ilość dowożonych ścieków wynosi ok. 8,5 m.

Oczyszczone ścieki odprowadzone są do koryta rzeki Iłżanki.

Odprowadzanie wód opadowych:

Na terenie gminy Ciepiałów nie występują układy kanalizacji deszczowej. Dominuje powierzchniowy sposób odprowadzania wód opadowych, niemniej istnieją szczątkowe formy kanalizacji deszczowej, bazujące na studniach chłonnych.

Gospodarka energetyczna

Gospodarka cieplna:

Przeważająca na terenie gminy zabudowa jednorodzinna i zagrodowa nie sprzyja prowadzenia w sposób zorganizowany gospodarki cieplnej. Na terenie gminy znaczące źródła ciepła to kotłownie:

- Ciepiałów - „bloki mieszkalne” (293 kW);
- Ciepiałów - budynki administracyjne (77 kW);
- Ciepiałów - ROL-MOT (518 W);
- Ciepiałów - szkoła podstawowa (298 kW);
- Ciepiałów - Dom Nauczyciela (29 kW);
- Ciepiałów - lecznica weterynaryjna (72 kW);
- Wielgie - szkoła podstawowa (106 kW);
- Łaziska - szkoła podstawowa (97 kW);
- Pcin - szkoła podstawowa (77 kW);
- Bąkowa - Dom Nauczyciela (29 kW);
- Wielgie - Dom Nauczyciela (29 kW).

Wymienione kotłownie nie odgrywają żadnej roli w kształtowaniu gospodarki cieplnej w gminie, mogą jedynie wymagać modernizacji - głównie palenisk i wprowadzenia elementów automatycznej regulacji po przeprowadzeniu gazyfikacji gminy.

Elektroenergetyka:

Przez teren gminy przebiega linia energetyczna o napięciu 110 kV relacji Zwolen - Lipsko.

Gmina Ciepiałów zasilana jest w energię elektryczną liniami napowietrznymi 15 kV, wychodzącymi z istniejących głównych punktów zasilania (GPZ) w Zwoleniu i Lipsku. Linie 15 kV zasilają szereg stacji transformatorowych 15/04 kV, z których wychodzą linie niskiego napięcia doprowadzające energię elektryczną do wszystkich odbiorców (mieszkańców) gminy.

Długość linii napowietrznych (SN) o przekroju 70 mm² i większymi wynosi 12,4 km, a o przekroju mniejszym niż 70 mm² - 90,6 km. Długość linii napowietrznych (SN) w wieku do 15 lat wynosi 5,6 km, w wieku od 15 do 30 lat - 85,7 km, a powyżej 30 lat - 11,7 km.

Długość kabli 15 kV w wieku do 15 lat typu HAK(n)FtA i przekroju 120 mm² wynosi 0,1 km, a w wieku od 15 do 30 lat - 1,1 km.

Charakterystyka stacji transformatorowych 15/04 kV

Stacje napowietrzne			Stacje wewnętrzne		
Łącznie szt.	w tym		Łącznie szt.	w tym	
	na żerdzi wieżowe	typu STS na ŻN		ŻH	wieżowe
78	i	70	7	2	-

Telekomunikacja

W Ciepielowie istnieje automatyczna miejscowa centrala telefoniczna z doprowadzonymi kablami światłowodowymi relacji:

- Zwolen - Ciepelów,
- Ciepelów - Lipsko.

Wskaźnik gęstości telefonicznej w gminie (ilość abonentów na 100 mieszkańców na koniec 1997 r. wynosił 5,32 i był niższy od średniego wskaźnika na wsi b. województwa radomskiego (6,01).

Utylizacja odpadów

Wysypisko odpadów:

~~Istniejące wysypisko odpadów o powierzchni 1,43 ha zlokalizowane w miejscowości gminnej Ciepelów spełnia podstawowe wymagania sanitarne, wymaga jednak modernizacji (nie zabezpieczone podłoże).~~

Obecnie ~~nie~~ jest prowadzona selektywna gospodarka odpadami na terenie gminy.

~~Eksplorację składowiska odpadów w Ciepielowie zakończono w lipcu 2005 r., natomiast w 2010 r. zostało zrehabilitowane na podstawie „Projektu rekultywacji składowiska odpadów w Ciepielowie”.~~

Mogilnik:

Specyficznymi składowiskami odpadów są **mogilniki**. Budowane w latach 70-tych, przez okres ok. 15 lat przyjmowały przeterminowane środki ochrony roślin (od I do V klasy toksyczności), opakowania po nich oraz inne środki chemiczne np. przeterminowane leki. **Te magazyny podziemne ze zgromadzonymi w nich chemikaliami stanowią poważne zagrożenie dla gleby, powietrza i wód.**

~~Jednym z 9 na terenie b. województwa radomskiego mogilników jest obiekt w Wielgim, w którym zgromadzono ok. 0,1 tony przeterminowanych środków ochrony roślin.~~

~~Wg „Programu małej retencji dla województwa radomskiego” opracowanego w 1996 r. w Wojewódzkim Zarządzie Melioracji i Urządzeń Wodnych w Radomiu, mogilnik w Wielgim założony został w 1973 r. Zlokalizowany jest w odległości 5 m na wschód od drogi polnej prowadzącej od miejscowości Wielgie do miejscowości Borowiec. Odległość od najbliższej zabudowy mieszkaniowej oraz ujęcia lokalnego.~~

Na obszarze gminy Ciepelów nie występują obecnie mogilniki.

(studnia kopana) wynosi 250 m a od najbliższej studni głębinowej 1350 m. Odległość od rzeki Kosówki wynosi 800 m.

Mogilnik znajduje się na terenie falistym, pokrytym niewielkimi pagórkami i zagłębieniami, generalnie teren lekko nachylony w kierunku północno-zachodnim. Od strony zachodniej bezpośrednie sąsiedztwo stanowią pola uprawne, z pozostałych stron las iglasty.

Mogilnik wykonany został w formie dołu ziemnego o wymiarach 2m x 3m x 3 m. W dole tym zakopano jednorazowo w 1973 r. przeterminowane środki ochrony roślin (gametox pylisty, chwastox, owadofos) w ilości ok. 120 kg, po złożeniu dół został zasypany ziemią. Powierzchnia mogilnika wynosi 6 m² (2m x 3m).

Badania gleby, wody, powietrza nie były przeprowadzane. Ogrodzenie jest zniszczone. Firma „Exbud” wykonała inwentaryzację obiektu, zlecona została jego utylizacja.

■ DZIEDZICTWO KULTUROWE

Szczególnym rodzajem dziedzictwa materialnego jest dziedzictwo kulturowe, stanowiące o genius loci (duchu miejsca) i tożsamości społeczności lokalnej, użytkującej układy i obiekty często o unikatowych wartościach przestrzennych i architektonicznych.

Rys historyczny:

Miejscowość gminna - **Ciepielów** - położony przy dawnym trakcie z Sandomierza do Warszawy (przy przeprawie przez Iłżankę) założony został na gruntach własnych przez Marcina Kazanowskiego w 1548 r. Nadana miasteczku nazwa Grzymałów nie przyjęła się. W 1627 r. miast otrzymuje prawo do urządzania targów i jarmarków, jednak utrzymywane powinności pańszczyźniane utrudniają jego rozwój. Pałac modrzewiowy wybudowany w 1731 r. spłonął w 1889 r., miast przechodzi kolejno na własność Denhoffów, a potem Karczewskich. Mimo rozwoju przemysłu w XIX w. (papiernia) - miasto upadało tocząc spory z właścicielami. Jarmarki się nie odbywały, a rynek stracił pierwotne znaczenie. Prawa miejskie stracił Ciepielów w wyniku reformy miejskiej w 1869 r. Najstarsze budynki : magistrat i synagoga (lata 60-te XIX w.), albo nie doczekały terażniejszości (mykwa obok synagogi), albo znajdują się w złym stanie technicznym (synagoga). Przed wojną ok. 50 % ludności Ciepeliowa stanowili Żydzi.

Kolejną miejscowością o bogatej historii jest Wielgie, przez które już w XIII w. prowadził szlak handlowy z Solca n/Wisłą do Radomia. Władali tu Krępscy, Kochanowscy (Wielgie należało do Anny Kochanowskiej, matki poety Jana), później - do końca II Rzeczypospolitej - Karczewscy, którzy w powstaniu listopadowym wystawili własny oddział wojskowy. Karczewscy byli społecznikami - prowadzili we dworze szkołkę dla chłopskich dzieci. W dworku Karczewskich przebywali m.in. malarz Jacek Malczewski, którego siostrą była Helena Malczewska - żona Wacława Karczewskiego. Artysta przyjaźnił się z dziećmi dziedzica, z którymi współ

korzystał z nauk dworskiego gubernera - Adolfa Dygasińskiego. Po II wojnie światowej niszczący dworek (odebrany właścicielom) został rozebrany.

Z historią dworu i jego mieszkańców wiązała się historia wsi. Przed komasacją w 1935 r., dokonaną po pożarze (w 1923 r.) gęsto zabudowanej wsi, Wielgie odbudowano jako ośmiokilometrowy ciąg zabudowy. Istniała tu Kasa Stefczyka i Spółdzielnia Spożyców „Jutrzenka”. W czasie okupacji hitlerowskiej była tu skrzynka kontaktowa Batalionów Chłopskich, których silny oddział pod dowództwem Jana Sołty „Ośki” działał w tych okolicach.

W Wielgim istniał kościół, ufundowany w 1414 r. przez Oleśnickich. Tradycja mówi, iż został ufundowany dla upamiętnienia zwycięstwa pod Grunwaldem. Drewniany kościół z dzwonnica rozebrany został bez zezwolenia konserwatorskiego w 1993 r.

Do rejestru zabytków w gminie Ciepiałów wpisane są następujące obiekty:

- **Bąkowa:** ~~dwór z II poł. XIX w. z zabudowaniami dworskimi oraz park krajobrazowy.~~ Dec. Nr 142/A/82. Data wpisu: 05.03.1982 r. Właściciel: Urząd Gminy w Ciepiałowie ~~(o użytkowniku brak informacji).~~ budynek dworu wraz z parkiem, XIX, nr rej.: 142/A z 05.03.1982 r.:
 - dwór,
 - park, nr rej.: 746 z 20.12.1957 r. i nr rej. j/w
- **Ciepiałów:** ~~kościół parafialny pw. Podwyższenia Krzyża Św.;~~ murowany, zbudowany w latach 1923-1939 wg planu Stefana Wąsa; przykład neogotyckiej architektury sakralnej okresu międzywojennego. Dec. Nr 338/A/86. Data wpisu: 10.04.1986 r. Właściciel i użytkownik: Parafia rzymsko-katolicka w Ciepiałowie.
- **Ciepiałów** ~~synagoga z XIX w.~~ Dec. Nr 144/A/82. Data wpisu: 15.03.1982 r. Właściciel: brak danych. Użytkownik: Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska” w Ciepiałowie.
 - kościół par. p.w. Podwyższenia Krzyża, 1923-39, nr rej.: 338/A z 10.04.1986 r.,
 - synagoga, XIX, nr rej.: 144/A z 15.03.1982 r.
- **Łaziska:** ~~park założony w poł. XIX w.~~ Dec. Nr 350/A/86. Data wpisu: 24.10.1986 r. Właściciel: brak danych. Użytkownik: Szkoła Podstawowa w Łaziskach.
 - park dworski, poł. XIX, nr rej.: 739 z 20.12.1957 r. oraz 350/A/86 z 24.10.1986 r.
- **Rekówka:** część nieruchomości – piwnica przy domu nr 36 (dz. nr ew. 99) – jako miejsce upamiętniające ważne wydarzenie historyczne; nr rej. A-1300 z dnia 12.06.2015 r.
- **Stary Ciepiałów:**
 - park, XVIII, nr rej.: 742 z 20.12.1957 r.
- **Wielgie:** ~~kościół parafialny pw. Bożego Ciała oraz dzwonnica, drewniane.~~ Dec. Nr (Ki 330/A/67 z 21.06.1967 r., 185/A/31 z 23.07.1931 r.), 188/A/82. Data wpisu: 15.10.1982 r. Właściciel i użytkownik: Parafia rzymsko-katolicka w Wielgim.

Uwaga: kościół rozebrany pod koniec 1993 roku.

- **Wielgie** ~~kościół cmentarny pw. św. Wojciecha,~~ murowany (cegła palcówka). Dec. Nr (Ki 331/A/67 z 21.06.1967 r., 184/A/31 z 23.07.1931 r.) 180/A/82. Data wpisu: 15.10.1982 r. Właściciel i użytkownik: Parafia rzymsko-katolicka w Wielgim.
 - kościół cmentarny p.w. św. Wojciecha, nr rej.: 331/A z 21.06.1967 r. oraz 180/A z 15.10.1982 r.
 - najstarsza część cmentarza rzymsko-katolickiego z 1820 r. (nr działki 64) nr rej. A-1230 z dnia 17.02.2014 r.
 - park, XVIII, nr rej.: 745 z 20.12.1957 r.

Tereny i obiekty ~~zainteresowania konserwatorskiego~~ podlegające ochronie konserwatorskiej.

Na terenie gminy Ciepiałów w następujących miejscowościach znajdują się obiekty zabytkowe oraz obiekty ~~zainteresowania konserwatorskiego~~ podlegające ochronie konserwatorskiej:

Antoniów, Anusin, Bąkowa, Chotyże, Czerwona, Drezno, Dąbrowa, Gardzienice, Kałków, Łaziska, Pasieki, Podolany, Nowy Kawęczyn, Wielgie.

Problematyka konserwatorska obejmuje: ochronę małomiasteczkowego krajobrazu kulturowego Ciepiewa, ochronę krajobrazu wiejskiego, zespołów kościelnych, zespołów dworsko-parkowych oraz ochronę zabytków nieruchomych i ruchomych.

Zespół małomiasteczkowy Ciepiewa:

- Zespół kościelny. W skład zespołu kościelnego wchodzi kościół parafialny pw. Podwyższenia Krzyża Św., murowany z lat 1923-1939 (j.w.), plebania z 1901 r., organistówka z 1928 r., ogrodzenie kościoła z przełomu XIX/XX w., pomnik nagrobny na terenie kościoła z 1871 r.;
- Zespół synagoga - synagoga przy ul. Źródlanej, (rozebrana mykwa - łaźnia przy ul. Szkolnej 9)
- Zespół Rynku: budynek magistratu z ok. 1860 r. w południowo-wschodnim narożu Rynku przy ul. Sandomierskiej; szkoła podstawowa z 1925 r. w południowo-wschodniej pierzei Rynku z trzema drewnianymi domami w działce szkolnej; domy mieszkalne - najstarsze z 1907 r. występują w Rynku nr 4 i 11/12 oraz dwa domy z 1930 r. z charakterystycznymi facjatami pod nr 16 i 17; domy mieszkalne z 1925 r. w Rynku pod nr 25 i dom pod nr 34 przy ul. Papuzińskiego; dawny drewniany dworek lekarza Papuzińskiego z ambulatorium z 1930 r.; remiza strażacka z pocz. XX w. przy ul. Papuzińskiego 17.
- Obiekty poza Rynkiem: zagroda młynarska przy ul. Witosa 4 składająca się z młyna murowanego z 1923 r., domu mieszkalnego murowanego z 1927 r., motorowni murowanej z 1927 r., obory murowanej z 1927 r.; kuźnia z 1930 r. przy ul. Papuzińskiego 12.
- Cmentarz rzymsko-katolicki z zabytkowymi nagrobkami, najstarszymi z I poł. XIX w. - płyta Ignacy Daniel, obywatel m. Ciepiewa zm. w 1814 r.; nagrobek Antoniny Andretcowej zm. w 1835 r.; płyta małżonków Józefa i Zofii Smolokowskich zm. w 1852 i 1855 r.; płyta Franciszka Gryglewskiego zm. w 1854 r.; płyta Teresy Martykiewiczowej zm. w 1861 r.; nagrobek Adolfa i Letycji Skrętowskich zm. w 1871 i 1881 r.; nagrobek Emmy Rusockiej zm. w 1879 r.; nagrobek Ludwila Łodzią Czarneckiego zm. w 1888 r.; nagrobek Józefa Berowskiego zm. w 1912 r.
- Cmentarz żydowski, przy ul. Szkolnej, obecnie użytkowany jako obiekt magazynowy (skład drewna). Proponowane przeniesienie składu i zaopatrzenie obiektu b. cmentarza w tablicę informacyjną (pod opieką konserwatorską).

Tereny w obrębie zespołu małomiasteczkowego objęte są ochroną konserwatorską z ustalonymi szczegółowo warunkami.

Zespół wiejski w Wielgiem:

Zespół cmentarza katolickiego: zabytkowy kościół cmentarny pw. św. Wojciecha z XVI w., przebudowany w XVII i XIX w, nagrobek Juliana Bagińskiego zm. W 1917 r., mogiła Mariana Futro, pilota, który zginął 8.09.1939 r.; cmentarz rzymsko-katolicki z zabytkowymi nagrobkami od I poł. XIX w.; najstarsza płyta Franciszki z Michalskich Mniszewskiej, zm. W 1820 r.; nagrobki objęte ochroną konserwatorską: rodziny Grtockich z I poł. XX w.; rodziny Wielogłowskich z II poł. XIX w.; Marianny z Małockich Guraj zm. w 1905 r.; Agnieszki z Niedziół Horos zm. w 1873 r.; rodziny Wajsów z II poł. XIX w.; Piotra Guraja zm. w 1879 r.; Piotra Pirfona zm. w 1859 r.; rodziny Karczmarczyków z I poł. XX w.; Szymanowskiego zm. w 1851 r.

Teren cmentarza z kościołem cmentarnym i drzewostanem objęty jest ścisłą strefą ochrony konserwatorskiej (wraz z terenem w obrębie 100 m od ogrodzenia).

W Wielgiem ponadto objęty ochroną konserwatorską jest:

- zespół kościelny (forma informacji o rozebranych w 1993 r. obiektach do ustalenia);
- zespół podworski z końca XIX w. z parkiem, obory murowane i spichlerz murowany z 4 ćwierćwiecza XIX w. , suszarnia chmielu drewniano-murowana z końca XIX w./ lat 20-tych XX w.; Młyn wodny z ćwierćwiecza XIX w.

Teren objęty jest strefą konserwatorską 100 m od granic zespołu i suszami.

W następujących miejscowościach gminy ochroną konserwatorską objęte są zespoły i obiekty:

- **Antoniów:** zespół kościelny należący do parafii rz.-kat. pw. św. Jana, obejmujący kościół parafialny i dzwonnice drewnianą. Ustalono strefę ochrony konserwatorskiej na 100 od ogrodzenia kościoła;
- **Bąkowa:** Dwór z parkiem (wg wykazu zabytków);
- **Dąbrowa:** Większość zabudowy wsi składa się z obiektów mieszkalnych i gospodarczych z I poł. XX w., obiektów wybudowanych po 1960 r. jest niewiele. Do najstarszych należy zabudowa gospodarstw pod nr 34 i 35: **nr 34** - zabudowa gospodarcza z przełomu XIX i XX w. (właściciel: Genowefa Ryło), dom mieszkalny konstrukcji zrębowej rozebrano w 1990 r., pozostałe: drewniana obora z wozownią z pocz. XX w. kryta strzechą, drewniany spichlerz-lamus z pocz. XX w. kryty gontem, drewniana stodoła z końca XIX w. kryta słomą; **nr 35** - najstarsza chałupa w Dąbrowie i gminie z 4 ćwierćwiecza XIX w. - drewniana, konstrukcji zrębowej, kryta gontem (właściciel: Wiesław Zaborski).

Zabudowa wsi, drewniana, utrzymana jest w stosunkowo dobrym stanie. Niektóre domy mają detale architektoniczne godne zachowania lub przeniesienia (jako wzorce) do nowej zabudowy (ozdobne gzymsy nad oknami, okiennice płycinowe, ganki, ozdobne gzymsy i szalowania ścian itp.). Z uwagi na powyższe teren wsi uznano jako obszar ~~zainteresowania konserwatorskiego~~ **podlegający ochronie konserwatorskiej**.

- **Gardzienice:** Zespół dworski obejmujący: dworek murowany z 4 ćwierćwiecza XIX w. (właściciel: Witold Długosz), obora murowana z przełomu XIX/XX w., stodoła drewniana z pocz. XX w. Ustalono strefę ochrony konserwatorskiej na 100 m od granic działki.

- **Laziska:** Dwór murowany z parkiem z końca XIX w; młyn drewniany z przełomu XIX/XX w. Ustalono strefę ochrony konserwatorskiej na 100 m od obiektów.

Krzyże, figurki, kapliczki:

- Ciepielów:** krzyż kamienny na postumencie murowanym z 1901 r. przy ul. Papużyńskiego 61, przy posesji Stanisława Ćwiklaka;
krzyż żeliwny na postumencie schodkowym, murowanym z końca XIX w. przy ul. Papużyńskiego.
- Kalków:** krzyż przydrożny murowany z I ćwierć w. XX w. na postumencie;
krzyż przydrożny murowany z 1934 r. na postumencie 3-stopniowym, z wnęką Matki Boskiej.

Ustalono strefy ochrony konserwatorskiej na 30 m od obiektów.

Stanowiska archeologiczne

Na obszarze gminy Ciepielów występują liczne stanowiska archeologiczne, w tym związane ze słynnym ośrodkiem hutnictwa świętokrzyskiego. Należy do nich hutnicza osada w Gardzienicach, położona na prawym brzegu Iżanki na polu F. Nachyły. W czasie badań wykopaliskowych stwierdzono istnienie obiektów mieszkalnych, wśród których wystąpiły 2 piecowiska i 1 mielerz.

W pierwszym piecowisku odkryto pozostałości 4 pieców. W drugim 5, w układzie nie uporządkowanym, tj. nie tworzącym szeregów. Do wytopu żelaza jako paliwa używano węgla drzewnego wytwarzanego w mielerzu. Fragmenty naczyń odkryte w osadzie pozwoliły datować stanowisko na młodszy okres przedrzymski - wczesny okres wpływów rzymskich.

~~W zakresie stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej, tereny i obiekty budowlane objęte zmianą Studium nie znajdują się pod ochroną konserwatorską.~~

~~W zakresie stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej, w granicach obszarów objętych zmianą studium nr 3 zlokalizowanych w obrębach Kawęczyn oraz Marianki zlokalizowane są fragmenty stanowisk archeologicznych, ujętych w wojewódzkiej ewidencji zabytków pod nr AZP 78-71/6, AZP 78-71/7, AZP 77-72/21.~~

2. STAN PRAWNY

Miejscowe planu zagospodarowania przestrzennego

~~Na obszarze gminy obowiązuje miejscowy plan ogólny zagospodarowania przestrzennego gminy Ciepielów, uchwalony uchwałą nr VI/33/94 Rady Gminy Ciepielów z dnia 2 grudnia 1994 r. (Dz. U. WR Nr 19, poz.164), stanowiący aktualizację planu uchwalonego uchwałą nr IV/15/88 Gminnej Rady Narodowej w Ciepielowie z dnia 8 grudnia 1988 r. (Dz.U. WR Nr 22, poz. 233).~~

~~Na obszarze gminy obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Ciepielów uchwalony Uchwałą Nr XIII/55/2004 Rady Gminy w Ciepielowie z dnia 29 kwietnia 2004 r. oraz miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Ciepielów uchwalony Uchwałą Nr V/30/2015 Rady Gminy w Ciepielowie z dnia 26 marca 2015 r., stanowiący częściową zmianę planu z 2004 roku miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Ciepielów uchwalony Uchwałą Nr XXVII/146/2016 Rady Gminy w Ciepielowie z dnia 8 grudnia 2016 r., a także miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Ciepielów (zmiana nr 2) uchwalony Uchwałą Nr XXVII/147/2016 Rady Gminy w Ciepielowie z dnia 8 grudnia 2016 r.~~

Zgoda na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych

Do w/w planów zagospodarowania przestrzennego uzyskano odpowiednie zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne:

- Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej pismem Nr GZM.ot.0602/Z-67533/88/88 z dnia 02.08.1988 r. (na 4,83 ha gruntów rolnych klasy III i 18,83 ha gruntów rolnych klasy IV);
- Wojewody Radomskiego pismem Nr G.V-70132/690/25/88 z dnia 16.08.1988 r. (na 21,86 ha gruntów rolnych klasy V i 30,43 ha gruntów rolnych klasy VI).
- Marszałka Województwa Mazowieckiego pismem Nr RW-RM-II.7151.90.2014.PD z dnia 21.08.2014 r. – Decyzja Nr 87/2014 (na 0,7100 ha gruntów leśnych)
- Ministra Środowiska pismem Nr ES.2210.45.2016.WS z dnia 22 sierpnia 2016 r – Decyzja ws. wyrażenia zgody na zmianę przeznaczenia gruntów leśnych o powierzchni 0,1628 na cele nieleśne.

Stosunki własnościowe

Grunty w gminie Ciepiałów są w przewadze własnością prywatną. Wg danych statystycznych z 1997 r. 117 ha gruntów rolnych znajduje się poza własnością osób fizycznych, w tym we władaniu Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa. Część z w/w gruntów może być barana pod uwagę dla działalności promocyjnej w celu pozyskania inwestorów oraz realizacji zadań własnych Gminy.

W zakresie stanu prawnego gruntów, większość terenów objętych zmianą studium stanowią własność osób prywatnych. Wyjątki stanowią tereny komunikacyjne, w tym m.in. drogi powiatowe oraz gminne, a także działka leśna nr 44/2 w obrębie Świesielice oraz rowy należące do Skarbu Państwa.

W zakresie stanu prawnego gruntów, większość obszarów objętych zmianą studium nr 3 stanowi własność osób prywatnych. Wyjątki stanowią tereny komunikacyjne, w tym droga powiatowa oraz drogi gminne.

Wartości środowiska przyrodniczego

Użytki ekologiczne:

Na terenie gminy znajdują się cenne przyrodniczo obiekty powierzchniowe, objęte mocą Rozporządzenia Nr 63 Wojewody Radomskiego z dnia 6 września 1996 r. (Dz. U. WR Nr 21, poz. 219 z 1996 r.) ochroną prawną jako **użytki ekologiczne**. W/w rozporządzeniem utworzono 2 użytki ekologiczne o łącznej powierzchni 1,4 ha, zlokalizowane na terenie leśnym. Stanowią je:

- halizna porośnięta tarniną i głógiem o powierzchni 1,03 ha - nadleśnictwo Zwoleń, obręb Zwoleń, pododdział 207 c;
 - halizna-bagno okresowo zalewane wodą o powierzchni 0,37 ha - nadleśnictwo Zwoleń, obręb Lipsko, pododdział 69 b (uwaga w treści Rozporządzenia: zlikwidować odpływ wody z terenu).

Na terenach objętych zmianą Studium oraz zmianą studium nr 3 nie występują obiekty i tereny chronione na podstawie przepisów odrębnych, w tym również obszary objęte formami ochrony przyrody, tj. obszary o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 - 5, 8 i 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody lub w otulinach form ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 - 3 tej ustawy.

Zgodnie z Ustawą o ochronie przyrody użytki ekologiczne reprezentują pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania unikatowych zasobów genowych i typów środowisk. Wg opracowań Romualda Olaczka * *š U k g f n ikalnennve sýstemie tklýsfikacjk " i t w p v » y " k " ekologicznych [y < _ " W { v m k " g m q n q i k e | p g " | ö obfektmáym přypiskuje slét* dwie potencjalne funkcje:

- biocenotyczne - jako lokalne banki genów dzikich gatunków roślin i zwierząt; ostoje dzikiej zwierzyny oraz dzikich gatunków roślin;

- fizjocenotyczne - jako „wyspy” ekologiczne w lasach gospodarczych i agrosystemach, a także korytarze ekologiczne i szlaki wędrówek zwierząt.

Użytki ekologiczne w gminie Ciepiałów stanowią cenne ogniwa w ochronie różnorodności biologicznej gminy; jednocześnie przez występowanie zróżnicowanego lokalnego mikroklimatu wpływają one w istotny sposób na prawidłowy rozwój ekosystemu leśnego, podnosząc jego odporność biologiczną na szkodniki i grzyby.

Ochrona tych obiektów przyrodniczych zgodnie z w/w Rozporządzeniem w sprawie uznania za użytki ekologiczne, polega na wprowadzeniu i respektowaniu następujących zakazów:

- pozyskiwania, niszczenia lub uszkodzenia drzew i innych roślin;
- wysypywania, zakopywania oraz wylewania odpadów i innych nieczystości, innego zanieczyszczania wód i gleby;
- zmiany stosunków wodnych;
- wydobywania piasku i torfu;
- niszczenia gleby i zmiany sposobu jej użytkowania;
- palenia ognisk;
- budowy urządzeń łowieckich na terenie użytku i w odległości do 100 m od jego granic.

Odstępstwa od wyszczególnionych powyżej zakazów dopuszcza się jedynie w przypadkach uzasadnionych celami ochronnymi.

Pomniki przyrody:

W obrębie gminy występują **pomniki przyrody ożywionej**, objęte ochroną prawną Rozporządzeniami Wojewody Radomskiego Nr 7/91 (dz. U. WR Nr 5, poz. 36) i 17/94 (Dz. U. WR Nr 20, poz. 180).

Pomniki przyrody reprezentowane są w gminie Ciepiałów przez 5 obiektów:

- dąb szypułkowy w wieku 250 lat, obwód pnia na wysokości 130 cm - 420 cm, wysokość 21 m, zlokalizowany w nadleśnictwie Zwoleń, obręb Małomierzyce, kompleks „Bąkowa”, pododdział 70 d;
- dąb szypułkowy w wieku 250 lat, obwód pnia 390 cm, wysokość 21 m, lokalizacja j.w., pododdział 72 f;
- dąb szypułkowy w wieku 200 lat, obwód pnia 320 cm, wysokość 26 m, zlokalizowany w nadleśnictwie Zwoleń, obręb Lipsko, pododdział 37 o;
- dąb szypułkowy w wieku 600 lat, obwód 630 cm, wysokość 27 m, zlokalizowany w parku wiejskim we wsi Wielgie;
- lipa drobnolistna w wieku 100 lat, obwód 450 cm, wysokość 21 m, zlokalizowana w zabytkowym parku wiejskim we wsi Bąkowa.

Zgodnie z w/w Rozporządzeniem w sprawie uznania za pomniki przyrody, ochrona tych obiektów polega na wprowadzeniu i respektowaniu następujących zakazów:

- wycinania i niszczenia drzew;
- zrywania pędów, liści, owoców;
- nacinania, rycia napisów i znaków;
- wchodzenia na drzewa;
- umieszczania na drzewach tablic i napisów;
- zanieczyszczania otoczenia w zasięgu korony;
- palenia ognisk w zasięgu korony;
- niszczenia systemu korzeniowego przez prowadzenie linii podziemnych: telekomunikacyjnych, energetycznych i rurociągów w zasięgu korony oraz nakładania pełnych chodników w odległości bliższej niż 3 m od pnia;
- lokalizowania stałych urządzeń komunalnych w zasięgu korony.

Parki wiejskie

Ochronie prawnej podlegają parki wiejskie (Ustawa o ochronie dóbr kultury i muzeach, Ustawa o ochronie i kształtowaniu środowiska). Na terenie gminy Ciepiałów jest 5 parków wiejskich, tym 2 wpisane do rejestru zabytków i 3 nie objęte stosownym wpisem.

Parki zabytkowe:

- park w Bąkowej z XIX w., powierzchnia 2,59 ha (wg wykazu zabytków str); w parku zachował się dwór z cennymi okazami starodzewu (pomnikowa lipa, aleja);
- park w Łaziskach z XIX w., powierzchnia 1,65 ha; w parku znajduje się dwór z zadrzewieniami.

Parki niezabytkowe:

Parki niezabytkowe (bez wpisu do rejestru) to:

- park w Wielgiem, o powierzchni 7,60 ha; w parku ostał się okazały drzewostan, w tym cenne okazy starodrzewu (pomnikowy dąb);
- park w Ciepiałowie Starym, o powierzchni 7,70 ha; w parku istnieją pozostałości dawnego drzewostanu;
- park w Gardzienicach Starych (pow. Nieokreślona); w parku widnieją pozostałości dworu z zadrzewieniami;

Lasy

Lasy (ustawa o lasach) zajmują powierzchnię (wg danych gminy) 2310 ha, stanowiąc 17,07 % ogólnej powierzchni gminy. Lasy umiejscowione są głównie w

południowej części gminy, występując tu w formie kilku dość rozległych kompleksów; lasy te przedstawiają znaczne walory biocenotyczne.

Leśny Kompleks Promocyjny:

Niewielki kompleks leśny zlokalizowany w dolinie Iżanki pomiędzy Ciepiewem a Pcinem zakwalifikowany został do **Leśnego Kompleksu Promocyjnego Puszczy Kozienickiej**, powołanego Zarządzeniem nr 30 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 19 grudnia 1994 r. w sprawie Leśnego Kompleksu promocyjnego z późniejszymi zmianami (Zarządzenie nr 28 DGLP z dnia 11 sierpnia 1995 r.). Powołanie LKP ma na celu propagowanie proekologicznych technologii w gospodarce leśnej oraz realizację zasad ochrony przyrody w lasach.

Lasy szczególnie chronione:

Lasy szczególnie chronione (Ustawa o lasach z dnia 28 września 1991 r. - Dz. U. nr 101, poz. 444, rozdz. 3, Rozporządzenie Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 25 sierpnia 1992 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu uznawania lasów za ochronne oraz szczegółowych zasad prowadzenia w nich gospodarki leśnej - Dz. U. Nr 67, poz. 337) - w tej kategorii znajdują się lasy spełniające funkcje ogólnosiłowe i społeczne, zwłaszcza wodochronne, glebochronne, klimatyczno-estetyczno-krajobrazowe, rekreacyjno-zdrowotne. Są to lasy o najwyższej wartości przyrodniczej i hodowlanej.

Na terenie gminy Ciepiew utworzono lasy ochronne o powierzchni 37,91 ha (1,64 % ogólnej powierzchni lasów gminy) - usankcjonowane prawnie Zarządzeniem nr 16 Ministra ochrony Środowiska, zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 30 marca 1993 r. w sprawie uznania za ochronne lasów stanowiących własność Skarbu Państwa, będących w zarządzie Lasów Państwowych Nadleśnictwa Zwoleń - obręby Małomierzyce (obecnie Lipsko), Zwoleń.

Lasy ochronne występują tu w formie dwóch oddzielnych kompleksów, usytuowanych w południowo-zachodniej (**kompleks „Bąkowa”** na północny- wschód od Podolan) oraz północno-wschodniej (na północ od **Kawęczyna Dolnego**) części gminy. Są to **lasy wodochronne**, chroniące istniejące tu siedliska wilgotne i podmokłe z naturalnymi zasobami wód gruntowych; lasy te korzystnie oddziały wuj ą na całe środowisko przyrodnicze, w tym zapewniają ochronę miejsc lęgowych ptaków.

W lasach ochronnych prowadzi się gospodarkę leśną w sposób zapewniający ciągłe spełnianie przez nie celów, dla których zostały wydzielone, a w szczególności:

- ograniczania regulacji stosunków wodnych do prac uzasadnionych potrzebami odnowienia lasu;
- ograniczenia trwałego odwadniania bagien śródleśnych.

Lasy pozostałe:

Lasy gospodarcze podlegają ochronie, polegającej na prowadzeniu gospodarki wg planów urządzania lasu, zapewniających **trwałość utrzymania lasów** i ciągłość ich użytkowania, a także powiększania zasobów leśnych.

Wartości środowiska kulturowego

Na obszarze gminy Ciepiałów wpisane zostały do rejestru zabytków następujące istniejące obiekty:

- kościół parafialny w Ciepiałowie i kościół cmentarny w Wielgiem;
- zespół dworsko-parkowy w Bąkowej,
- park wiejski w Łaziskach;
- synagoga w Ciepiałowie.

Ponadto ochroną konserwatorską objęte zostały układy przestrzenne i skupiska zabudowy wyróżniające się charakterystycznymi cechami historycznymi lub regionalnymi (wg charakterystyki w rozdziale: „obszary i obiekty ~~zainteresowania~~ konserwatorskiego podlegające ochronie konserwatorskiej”).

3. DIAGNOZA STANU

3.1. OCENA STANU ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

■ BOGACTWO PRZYRODY

Lesistość gminy

Aktualna lesistość gminy wynosi (wg danych własnych gminy) 17,07 %, stanowiąc wartość znacznie niższą od średniej lesistości b. województwa radomskiego, wynoszącej 22,4 % (średnia lesistość Polski - 28 %, Europy - 32 %).

Zgodnie z „Krajowym programem zwiększenia lesistości” opracowanym przez Ministerstwo Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa w 1995 r. powiększanie powierzchni leśnej przez zalesienia stanowi istotny element polityki ekologicznej i gospodarczej kraju, warunkując jego **ekorozwój**¹.

Gmina Ciepiałów, podobnie jak całe województwo odznacza się szczególnymi predyspozycjami do zwiększenia lesistości ze względu na położenie w środkowym paśmie kraju, charakteryzującym się niską lesistością, deficytem wody, postępującymi procesami erozji oraz stepowaniem krajobrazu. Uwzględniając powyższe - celowe jest działanie w kierunku zwiększenia powierzchni leśnej na obszarze gminy. Opracowany „Gminny program dolesień” przewiduje zalesienie ok.

¹ Ekorozwój: taki przebieg nieuchronnego i pożądanego rozwoju, który nie naruszałby w sposób istotny i nieodwracalny środowiska życia człowieka, nie doprowadzałby do degradacji biosfery, który godziłby prawa przyrody, ekonomii i kultury. Rozwój trwały, zrównoważony, samopodtrzymujący się. /wg FAO: Zrównoważony rozwój, polegający na gospodarowaniu zasobami naturalnymi, ich ochronie oraz wymuszaniu takich technologicznych i instytucjonalnych zmian, by zapewnić osiągnięcie zaspokojenia potrzeb ludzkich dla obecnych i przyszłych pokoleń. Zrównoważony rozwój chroni ziemię, rośliny i materiał genetyczny zwierząt, jest nieszkodliwy dla środowiska. Technicznie poprawny, ekonomicznie efektywny i społecznie akceptowany./ Ekorozwój polega na kształtowaniu struktur przestrzennych zgodnie z naturalnymi predyspozycjami obszarów.

522 ha gruntów do 2020 r. W opracowaniu jest elaborat „granica rolno-leśna”, który określi obszary kwalifikujące się do dolesień.

Zadrzewienia

Uwzględniając przesłanki dotyczące potrzeby dolesień, powinno się dążyć do utrzymania i wzbogacania istniejących zadrzewień - jako substytutu lasu, pełniącego różnorodne funkcje środowiskowe, zwłaszcza ekologiczne, klimatyczno- higieniczne, krajobrazowe. Skazane jest tworzenie nowych zadrzewień, zwłaszcza w odniesieniu do ekosystemów rolniczych charakteryzujących się niską stabilnością środowiskową (obszary wyjątkowo podatne na utratę równowagi przyrodniczej).

Zbiorowiska łąkowo pastwiskowe

Istniejące zbiorowiska łąkowo-pastwiskowe i szuwarowo-torfowiskowe odznaczają się szczególnymi walorami środowiskowymi, o czym stanowią: cenne biocenotyczne siedliska wilgotne i bagienne z naturalną retencją I poziomu wód gruntowych, różnorodność gatunkowa roślin i zwierząt z udziałem gatunków chronionych, rzadkich i ginących.

Z w/w względów wskazane jest maksymalne zachowywanie i wzbogacanie, jak również - w miarę możliwości - powiększanie powierzchni tych zbiorowisk.

Przyrodnicze obszary i obiekty chronione

W obrębie gminy występują obszary i obiekty przyrodnicze chronione. Są to: użytki ekologiczne, pomniki przyrody, parki wiejskie, lasy ochronne. Wyszczególnione elementy przyrodnicze wymagają bezwzględnego zachowania i ochrony, wynikającej z odpowiednich przepisów prawnych².

Generalnie - stan środowiska przyrodniczego w gminie Ciepiałów uznaje się za zadawalający, nie występują znaczące zanieczyszczenia powietrza, gleby i wód powierzchniowych, co jest związane z niewielkim udziałem przemysłu w strukturze zainwestowania obszaru gminy. Istniejące lokalnie niedomagania mogą być usunięte poprzez różnego typu działania: organizacyjne (np. zapobiegawcze), inwestycyjne, techniczno-technologiczne.

■ MOŻLIWOŚĆ EKSPLOATACJI SUROWCÓW

Na obszarze gminy brak znaczących złóż surowców.

Złoże glin zwałowych o zarejestrowanych zasobach 116 tys. m³ (częściowo wyeksploatowane) w Wielgiem ze względu na niską jakość surowca oraz występowanie na obszarze gleb dobrej bonitacji (prawnie chronionych) proponowane jest do wybilansowania.

² Przewidywane przeprowadzenie rozpoznania walorów przyrodniczych gminy pozwoli na odnajdywanie i typowanie nowych cennych elementów przyrodniczych, kwalifikujących się do objęcia ochroną prawną.

Złoże (kruszyw, opok, kredy piszącej) o zasobach prognostycznych w kategorii D₂ możliwe do eksploatacji na skalę przemysłową to: Marianów V, Kowalków-Kunegundów IV b, Kazanów VI, Ciepiałów VII d i Ciepiałów VII f.

Złoże opok, kruszyw, glin do eksploatacji na skalę lokalną to: I - Ciepiałów, II - Pcin, III - Ciepiałów, IV - Borowiec, V - Ciepiałów, VI - Rekówka, VII - Bielany, IX - Anusin, X - wydma w rejonie Drezna.

Eksploatacja torfów nie jest wskazana, gdyż doprowadziłaby do dewastacji użytków zielonych, przeważnie III i IV klasy.

Eksploatacja kopalin odgrywa drugorzędną rolę w gospodarce gminy.

Odkrywkowa eksploatacja surowców prowadzi do niekorzystnych zmian powierzchni terenu. Ważną sprawą jest racjonalne prowadzenie eksploatacji (wykorzystanie całej masy surowca w jednym dużym wyrobisku wraz z surowcami towarzyszącymi w sposób określony odpowiednią koncesją) z **obowiązkiem rekultywacji wyrobiska po zakończeniu eksploatacji.**

W zakresie występowania udokumentowanych złóż kopalin, zasobów wód podziemnych oraz udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla, na terenie gminy Ciepiałów występuje Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 405 – Niecka Radomska, w związku z tym zanieczyszczenia antropogeniczne mogą stanowić zagrożenie dla wód podziemnych. Ponadto, na terenie objętym zmianą studium oraz zmianą studium nr 3, nie występują udokumentowane złoża kopalin oraz udokumentowane kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla. Na części obszarów objętych zmianą studium nr 3 występują natomiast nieudokumentowane złoża kopalin (piasek), zlokalizowane na działkach nr ewid. 315, 1973, 1974, 1975, 1875, 1885, położonych w obrębie Świesielice.

Ponadto na terenach objętych zmianą studium oraz zmianą studium nr 3 nie występują tereny górnicze wyznaczone na podstawie przepisów odrębnych.

■ POTENCJALNE WARUNKI ZAOPATRZENIA W WODĘ

Na obszarze gminy Ciepiałów występują wody podziemne, z których największe znaczenie dla zaopatrzenia w wodę ze względu na znaczne wydajności oraz odpowiednie własności fizyko-chemiczne mają wody występujące w utworach kredowych. Obszar gminy znajduje się w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) Nr 405 „Niecka Radomska”. Zasięg GZWP - cała gmina - która znajduje się również w zasięgu wysokiej ochrony wód podziemnych (OWO), z czym związane są pewne ograniczenia w zagospodarowaniu, których celem jest nie dopuszczenie do zanieczyszczenia.

Na obszarze gminy Ciepiałów, na znacznych głębokościach (od 824,0 do 1566,0 m) występują także wody mineralne o różnym składzie, które obecnie nie są eksploatowane.

■ WARUNKI GRUNTOWO - WODNE DLA BUDOWNICTWA

Obszar gminy Ciepiałów, równinny, o dość dobrych warunkach gruntowo- wodnych jest w przewadze dość korzystny zarówno dla rozwoju osadnictwa. Tego typu warunki występują w obrębie wysoczyzny; niewskazane dla zabudowy są tereny dolin rzek i cieków, w szczególności w obrębie tarasów zalewowych (Iłzanka, Kosówka), zabagnionych obniżeń bezodpływowych a także słabonośnych form wydmych.

■ WARUNKI KLIMATYCZNE

Warunki klimatyczne są w przewadze korzystne tak dla rolnictwa jak i osadnictwa. Gmina Ciepiałów położona jest w radomskiej dzielnicy klimatycznej, charakteryzującej się wyraźnie cieplejszym klimatem, od położonych na wschód i północ. W związku z brakiem znaczących emitorów stwierdzono korzystne warunki higieny atmosfery.

■ WARUNKI GLEBOWO ROLNICZE

Prawie 35 % gruntów to gleby III i IV klasy, o dobrej przydatności dla rolnictwa. Ponadto w dolinach rzek występują chronione grunty pochodzenia organicznego. Dogodne dla rolnictwa warunki klimatyczno-glebowe są wykorzystywane: plony pszenicy, jęczmienia, owsa i ziemniaków są wyższe od średniej w b. województwie radomskim. Dość duży areał przeznaczony jest pod uprawę warzyw gruntowych i truskawek.

Do niekorzystnych elementów należy kwaśność gleb (63 % gleb kwaśnych i bardzo kwaśnych - pH do 5,5) i zawartość w glebach metali ciężkich (cynku i siarki).

3.2. OCENA OSIĄGNIĘTEGO POZIOMU ROZWOJU GMINY

■ PROCESY DEMOGRAFICZNE

Gmina Ciepiałów charakteryzuje się niekorzystnymi procesami demograficznymi (depresji demograficznej), przejawiającymi się w następujących zjawiskach:

- depopulacji (zmniejszania się liczby ludności gminy);
- defeminizacji (zmniejszania się liczby kobiet w stosunku do liczby mężczyzn);
- deformacji struktury wieku (ponad 20 % udziału grupy poprodukcyjnej).

Konfrontując powyższe ze zbyt wysoką liczbą zatrudnionych w rolnictwie (ok. 27 osób na 100 ha użytków rolnych), procesy te można uznać za charakterystyczne w okresie przekształceń strukturalnych rolnictwa, które zachodzą samoistnie w warunkach rozwoju gospodarki rynkowej.

Aktualne potrzeby i możliwości rozwoju gminy Ciepiałów, uwzględniające w szczególności:

- a) analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne,
- b) prognozy demograficzne, w tym uwzględniające, tam gdzie to uzasadnione, migracje w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodka wojewódzkiego,
- c) możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy,
- d) bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę

zawarte zostały w odrębnym opracowaniu, stanowiącym załącznik nr 5 do uchwały w sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ciepiałów (zmiana studium nr 3). W związku z powyższym poniższe dane oraz obliczenia z roku 2016 utraciły aktualność.

~~Analizując zagadnienia demograficzne według danych GUS, dla potrzeb opracowania zmiany studium z 2016 roku, obserwuje się:~~

- ~~• nieznaczny spadek liczby ludności, w roku 2014 r. liczba ludności gminy wynosiła 5724 osób. Na przestrzeni lat 2012-2014 liczba ludności zmniejszyła się o 0,041%,~~
- ~~• ujemny przyrost naturalny, na poziomie -12, na przestrzeni lat obserwowano duże wahania przyrostu naturalnego, osiągającego zarówno wartości dodatnie, jak i ujemne. Nie obserwuje się wyraźnego trendu wzrostowego lub spadkowego wartości przyrostu naturalnego w gminie,~~
- ~~• dodatnie saldo migracji, które w 2014 r. osiągnęło wartość 43 osób. Na przestrzeni lat 2010-2014 obserwowano dodatnie salda migracji na poziomie od 25 do 45 osób rocznie,~~
- ~~• stałą gęstość zaludnienia na poziomie 42 osób na km²,~~
- ~~• pod względem struktury wiekowej ludności udział ludności w wieku przedprodukcyjnym w 2014 r. stanowił 18,6% ludności gminy, udział ludności w wieku produkcyjnym jest równy 61,8% ludności gminy, natomiast udział ludności w wieku poprodukcyjnym, stanowi 19,6% ludności gminy,~~
- ~~• w roku 2014 r. liczba bezrobotnych zarejestrowanych wyniosła 414 osób, wskaźnik bezrobocia określający udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w gminie Ciepiałów (11,7%) jest nieznacznie wyższy od średniego wskaźnika dla powiatu lipskiego (11,5%).~~

~~W 2014 r. liczba ludności w powiecie lipskim była równa 35 309 osób, natomiast w gminie Ciepiałów mieszkało 5 724 osób. Średnia gęstość zaludnienia w gminie to 42 osoby na 1 km². Według danych GUS w 2014 roku na terenie gminy zameldowanych było 2 852 kobiet i 2 872 mężczyzn. Saldo przyrostu naturalnego wynosiło natomiast 12 (59 urodzeń i 71 zgonów). Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym była równa 1 065 osób, produkcyjnym 3 537, natomiast liczba osób w wieku poprodukcyjnym wynosiła 1 122 osób.~~

~~Ludność gminy Ciepiałów stanowi zatem 16,21% całkowitej liczby ludności powiatu lipskiego. Według prognoz Głównego Urzędu Statystycznego na lata: 2015—2035 liczba ludności w powiecie lipskim będzie się zmniejszała w sposób następujący:~~

- ~~• 2020 r. 33 538 osób,~~
- ~~• 2025 r. 32 159 osób,~~
- ~~• 2030 r. 30 739 osób,~~
- ~~• 2035 r. 29 201 osób.~~

~~Powyższa prognoza dotycząca powiatu lipskiego nie dotyczy jednak gminy Ciepiałów, na terenie której w latach 2010-2014 notowane było dodatnie saldo migracji:~~

- ~~• 2010 r. 41 osób,~~
- ~~• 2011 r. 45 osób,~~
- ~~• 2012 r. 40 osób,~~
- ~~• 2013 r. 25 osób,~~
- ~~• 2014 r. 43 osoby.~~

~~Biorąc pod uwagę powyższe dane, można założyć iż liczba ludności w gminie Ciepiałów w latach 2016-2046 zwiększy się z 5 724 osób na 6 564 osób. Prognoza ta zakłada utrzymanie średniego salda migracji na poziomie 40 osób rocznie i ujemnego salda przyrostu naturalnego na obecnym poziomie (- 12). Będzie to więc wzrost o co najmniej 840 osób, co stanowi 14,67% obecnej populacji gminy Ciepiałów. Należy również wziąć pod uwagę możliwość odwrócenia się trendu związanego z ujemnym przyrostem naturalnym, w związku z czym liczba osób w gminie ulegnie dodatkowemu zwiększeniu.~~

■ DYNAMIKA ROZWOJU GMINY

~~Gmina Ciepiałów charakteryzuje się niskim stopniem zurbanizowania; gęstość zaludnienia wynosi 46 osób na 1 km²; ze źródeł pozarolniczych utrzymuje się ok. 21 % mieszkańców, 17 % ze źródeł niezarobkowych, stopień bezrobocia utrzymuje się na poziomie ok. 12 %. W związku z wysokim wskaźnikiem zatrudnionych na 100 ha użytków rolnych, należy domniemywać istnienie zjawiska ukrytego bezrobocia. Dynamika rozwoju podmiotów gospodarczych jest stosunkowo niewielka: w systemie REGON zarejestrowanych jest 147 podmiotów, w tym 124 prywatne.~~

~~Gmina Ciepiałów należy do gmin charakteryzujących się zrównoważonym budżetem w aspekcie dochodów i wydatków. Wpływy na 1 mieszkańca nie są wysokie i plasują gminę w grupie gmin mało zasobnych (5 pozycja w skali 7 stopniowej).~~

~~W zakresie potrzeb i możliwości rozwoju gminy na obszarze zmiany studium udostępnienie nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową jest odpowiedzią na widoczny wzrost zainteresowania terenami o ww. funkcjach.~~

~~W zakresie potrzeb i możliwości rozwoju gminy na obszarze zmiany studium udostępnienie nowych terenów pod zabudowę jest odpowiedzią na widoczny wzrost zainteresowania terenami o ww. funkcjach.~~

~~Zmiana studium obejmuje łącznie około 58 ha i dotyczy wyznaczenia terenów o następującym przeznaczeniu:~~

- ~~• tereny zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej (M1),~~
- ~~• tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej (M2),~~
- ~~• tereny leśne (ZL),~~
- ~~• teren zieleni urządzonej (ZP),~~
- ~~• tereny rolnicze bez prawa zabudowy (R1),~~
- ~~• tereny rolnicze z dopuszczeniem zabudowy (R2).~~

Zgodnie Planem Rozwoju Lokalnego Gminy Ciepiałów, dla gminy wyróżniony został szereg celów:

- ~~systematyczne podnoszenie poziomu zaspokajania zbiorowych potrzeb mieszkańców gminy w zakresie edukacji, kultury i sportu, poprzez:
 - podniesienie poziomu kształcenia podstawowego i gimnazjalnego;
 - rozszerzenie zakresu nauczania języka angielskiego na wszystkich poziomach kształcenia;
 - opracowanie racjonalnej sieci szkół na terenie gminy, dostosowanej do zmieniających się wskaźników demograficzno-społecznych;
 - rozszerzenie oferty kulturalnej dla mieszkańców gminy;
 - poprawa stanu technicznego posiadanej bazy sportowej;
 - upowszechnianie sportu wśród dzieci i młodzieży;
 - zwiększenie dostępności sportu dla dorosłych;
 - utrzymanie dotychczasowego poziomu rozgrywek zespołowych, podniesienie poziomu sportów indywidualnych;
 - budowa i modernizacja terenów rekreacji sportowej;
 - tworzenie sołeckich świetlic internetowych, upowszechnienie dostępności mieszkańców gminy do internetu. Utworzenie wiejskich centrów internetowych oraz gminnego centrum informacji i gminnego centrum reagowania;~~
- ~~realizacja polityki prospołecznej w gminie, poprzez:
 - udoskonalenie systemu pomocy społecznej;
 - objęcie Urzędu Gminy oraz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej informatycznym systemem zarządzania;
 - zwiększenie dostępności mieszkańców gminy do ośrodka pomocy społecznej;
 - budowa właściwych warunków zarządzania kryzysowego;
 - stworzenie odpowiednich warunków dla funkcjonowania służb ratowniczych na terenie gminy;
 - poprawa warunków lokalowo-sprzętowych jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej;
 - ograniczenie poziomu przestępczości i wykroczeń poprzez działania profilaktyczne;
 - uświadamianie społeczeństwa o zagrożeniach związanych z nałogami;
 - podejmowanie działań z zakresu profilaktyki alkoholowej, nikotynowej oraz narkotykowej;
 - zaadaptowanie posiadanych zasobów mieszkaniowych na mieszkania socjalne;~~
- ~~poprawa stanu ochrony środowiska w gminie, realizowana poprzez następujące zadania:
 - ochrona wód przed zanieczyszczeniami;
 - regulacja stosunków wodnych;
 - ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza;
 - zmniejszenie uciążliwości związanych z ruchem drogowym;
 - racjonalne gospodarowanie odpadami;
 - stworzenie miejsc wypoczynku i rekreacji;
 - rozwój terenów zieleni, modernizacja terenów zielonych parku w Ciepiałowie;
 - zachowanie powierzchni istniejących terenów zieleni;
 - objęcie ochroną wszystkich obiektów przyrodniczych wchodzących w skład gminnych terenów zieleni;
 - zwiększenie stanu wiedzy, edukacja mieszkańców gminy na tematy związane z ekologią;
 - uwrażliwienie mieszkańców na współczesne problemy związane z ochroną środowiska. Zachęcenie do działań proekologicznych~~
- ~~rozwinięcie infrastruktury technicznej, komunalnej i komunikacyjnej gminy, realizowane poprzez następujące zadania:
 - budowa i modernizacja systemów doprowadzania wody do terenów zamieszkałych;
 - budowa i rozbudowa kanalizacji sanitarnej, w tym kanalizacji burzowej;
 - upowszechnienie alternatywnych rozwiązań z zakresu kanalizacji sanitarnej – budowa przydomowych indywidualnych oczyszczalni ścieków;
 - ochrona czystości powietrza atmosferycznego;
 - racjonalizacja zużycia energii;~~

- zapewnienie nowoczesnego systemu telekomunikacyjnego;
- zwiększenie sprawności i dostępności do nowoczesnych usług telekomunikacyjnych;
- budowa i modernizacja sieci dróg gminnych;
- przebudowa i usprawnienie ruchu kołowego na terenach najbardziej zurbanizowanych;
- usprawnienie wewnętrznego układu komunikacyjnego gminy;
- modernizacja istniejącej sieci oświetlenia ulicznego;
- budowa oświetlenia w parkach i terenach zielonych
- podniesienie poziomu wiedzy podmiotów gospodarczych i rolników na temat możliwości absorpcji przez nich funduszy strukturalnych na zadania realizowane w zakresie wprowadzonej przez nich działalności.

Z przeprowadzonych analiz ekonomicznych, środowiskowych i społecznych wynikają następujące wnioski:

- korzystna sytuacja społeczna gminy – dobry stan obiektów i wyposażenia ośrodków oświatowych, kultury i opieki zdrowotnej;
- wzrastający ruch inwestycyjny i poziom obrotu nieruchomościami;
- korzystny bilans dochodów i wydatków gminy w 2014 r. (dochody na poziomie 18,7 mln zł, wydatki na poziomie 18,4 mln zł);
- zmniejszający się udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w latach 2010 – 2014;
- wysoki odsetek ludności korzystającej z instalacji wodociągowej i kanalizacyjnej w porównaniu z pozostałymi gminami powiatu lipskiego;
- duża liczba zarejestrowanych podmiotów w rejestrze REGON na 10 tys. ludności – 199 podmiotów;
- bardzo dobry stan techniczny dróg gminnych;
- korzystna sytuacja gminy w zakresie wyposażenia w zbiorcze systemy infrastruktury technicznej, kształtująca się na poziomie powyżej średniej w regionie:
 - bardzo dobrze rozwinięta sieć wodociągowa (wskaźnik zwodociągowania na poziomie powyżej 90%);
 - sukcesywnie porządkowana gospodarka ściekowa.

Zadania z zakresu sieci komunikacyjnych i infrastruktury technicznej oraz społecznej, służące realizacji zadań własnych gminy mogą być finansowane poprzez:

- 1) udział inwestorów w finansowaniu w ramach porozumień o charakterze cywilno – prawnym lub w formie partnerstwa publiczno – prywatnego – „PPP”;
- 2) wydatki z budżetu gminy;
- 3) współfinansowanie środkami zewnętrznymi, poprzez budżet gminy – w ramach m. in.:
 - a) dotacji unijnych;
 - b) dotacji samorządu województwa;
 - c) dotacji i pożyczek z funduszy celowych;
 - d) kredytów i pożyczek bankowych;
 - e) innych środków zewnętrznych.

Korzystny bilans dochodów nad wydatkami gminy umożliwi finansowanie przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy.

Na podstawie celów strategicznych zawartych w Planie Rozwoju Lokalnego gminy Ciepiałów oraz pozostałych analiz zawartych w studium, a także na podstawie prognozy demograficznej, założyć można, iż w perspektywie najbliższych 30 lat, tj. do roku 2046 niezbędne będzie zapewnienie nowych terenów dla co najmniej 840 nowych mieszkańców, co oznacza znaczny wzrost zapotrzebowania na tereny mieszkaniowe oraz uzupełniające tereny usługowe i komunikacyjne.

Zmiana studium obejmuje łącznie około 58 ha, w podziale na następujące funkcje:

- tereny zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej (M1) – 16,11 ha (szacowane 2500 m² powierzchni użytkowej nowej zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej);
- tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej (M2) – 1,45 ha (szacowane 400 m² powierzchni użytkowej nowej zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej);
- tereny leśne (ZL) – 0,47 ha;
- teren zieleni urządzonej (ZP) – 0,18 ha;

- tereny rolnicze bez prawa zabudowy (R1) — 14,91 ha,
- tereny rolnicze z dopuszczeniem zabudowy (R2) — 24,86 ha.

W związku ze zwiększeniem liczby ludności o co najmniej 840 mieszkańców, konieczne będzie zapewnienie nowych terenów zabudowy mieszkaniowej i usługowej. Gmina Ciepiałów jest gminą, na terenie której dominującym typem zabudowy jest budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne i zagrodowe, realizowane na relatywnie dużych działkach. Liczba ludności wyniosła 5724 osób, a średnia powierzchnia użytkowa lokalu mieszkalnego w gminie Ciepiałów wynosi 79,7 m². Średnia powierzchnia nieruchomości zabudowanej na obszarze gminy jest równa 4 800 m², powierzchnia gminy Ciepiałów jest natomiast równa 13 530 ha.

Maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę, wyrażone w ilości powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy:

Na podstawie analiz ekonomicznych, środowiskowych, społecznych, prognoz demograficznych dostępnych w roku 2016 oraz możliwości finansowych gminy, obliczone zostało maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę.

Analizując prognozę demograficzną do roku 2046, liczba ludności w gminie Ciepiałów wzrośnie do 6564 osób. Różnica w liczbie ludności wynosi więc 840 osób. W związku z faktem, iż wzrost liczby ludności spowodowany będzie dodatnim saldem migracji, przyjmuje się że gospodarstwo domowe będzie składać się z 2 osób. W wyniku powyższych obliczeń należy przyjąć, że w latach 2016-2046 powstanie co najmniej 420 nowych gospodarstw, a zatem przy średniej powierzchni użytkowej lokalu mieszkalnego na poziomie 79,7 m², zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową w zabudowie mieszkaniowej i zagrodowej będzie równe 33 474 m².

W związku z koniecznością zapewnienia obsługi nowych mieszkańców niezbędne będzie zapewnienie na terenie gminy dodatkowej powierzchni użytkowej zabudowy usługowej, szacowanej na poziomie 50% powierzchni zabudowy mieszkaniowej tj. 16 737 m² powierzchni użytkowej zabudowy usługowej.

Rozwój gminy Ciepiałów wymusza również wskazanie na terenie gminy obszarów zabudowy techniczno-produkcyjnej, której nowa powierzchnia użytkowa szacowana jest na poziomie 50% powierzchni zabudowy mieszkaniowej tj. 16 737 m² powierzchni użytkowej zabudowy produkcyjnej.

Zgodnie z zapisami art. 10 ust. 7 pkt 2 określając zapotrzebowanie na nową zabudowę, bierze się pod uwagę niepewność procesów rozwojowych wyrażającą się możliwością zwiększenia zapotrzebowania w stosunku do wyników analiz nie więcej niż o 30%. W związku z powyższym maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę wyrażone w ilości powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy jest równe:

- powierzchnia użytkowa zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej — 43 516 m² powierzchni użytkowej nowej zabudowy,
- powierzchnia użytkowa zabudowy usługowej — 21 758 m² powierzchni użytkowej nowej zabudowy,
- powierzchnia użytkowa zabudowy techniczno-produkcyjnej — 21 758 m² powierzchni użytkowej nowej zabudowy.

Szacowana chłonność, położonych na terenie gminy, obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej, wyrażona w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy:

Na terenie gminy Ciepiałów, obszary o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej obejmują tereny o powierzchni 321 ha, w tym 300 ha przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową i zagrodową.

W ww. obszarach w chwili obecnej zlokalizowanych jest 450 nieruchomości zabudowanych. Zatem przy średniej powierzchni użytkowej lokalu mieszkalnego na poziomie 79,7 m², istniejąca powierzchnia użytkowa zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej jest więc równa 35 865 m².

Powierzchnia nieruchomości zabudowanych ($450 * 4 800 \text{ m}^2$) wynosi zatem około 216 ha. W związku z powyższym w obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej pozostaje 84 ha terenów niezabudowanych, a co przekłada się na możliwość powstania 175 nowych gospodarstw ($840 000 \text{ m}^2 / 4 800 \text{ m}^2$).

Przy średniej powierzchni użytkowej lokalu mieszkalnego na poziomie $79,7 \text{ m}^2$, chłonność obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej jest równa $13\ 947 \text{ m}^2$ powierzchni użytkowej zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej.

Ponadto na terenie gminy Ciepiałów, w obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej zlokalizowane jest $7,5 \text{ ha}$ gruntów przeznaczonych pod zabudowę usługową oraz $13,5 \text{ ha}$ gruntów przeznaczonych pod zabudowę techniczno-produkcyjną. Szacunkowa, maksymalna chłonność terenów usługowych to $22\ 500 \text{ m}^2$ powierzchni użytkowej zabudowy usługowej i $40\ 500 \text{ m}^2$ powierzchni użytkowej zabudowy produkcyjnej (przy założeniu wskaźnika intensywności zabudowy na poziomie $0,3$). Natomiast w chwili obecnej, analizując aktualny stan zagospodarowania, pozostała chłonność, przedstawia się następująco:

- powierzchnia użytkowa zabudowy usługowej $6\ 000 \text{ m}^2$ powierzchni użytkowej nowej zabudowy.
- powierzchnia użytkowa zabudowy techniczno-produkcyjnej $7\ 500 \text{ m}^2$ powierzchni użytkowej nowej zabudowy.

Szacowana chłonność, położonych na terenie gminy, obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę, innych niż obszary o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej, wyrażona w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy:

Na terenie gminy Ciepiałów obowiązuje obecnie miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Ciepiałów uchwalony Uchwałą Nr XIII/55/2004 Rady Gminy w Ciepiałowie z dnia 29 kwietnia 2004 r. oraz miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Ciepiałów uchwalony Uchwałą Nr V/30/2015 Rady Gminy w Ciepiałowie z dnia 26 marca 2015 r., stanowiący częściową zmianę planu z 2004 roku.. Powyższe plany uchwalone zostały na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2015 poz. 199 ze zmianami).

Ogólna powierzchnia objęta planami to $13\ 530 \text{ ha}$ (100% powierzchni gminy), natomiast projektowane przeznaczenie terenów ustalone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego przedstawia się następująco:

- tereny zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej 744 ha ,
- tereny służące działalności gospodarczej (techniczno-produkcyjne i usługowe) 36 ha ,
- tereny komunikacyjne, rolnicze, tereny zieleni oraz lasy $12\ 720 \text{ ha}$.

Obszary przeznaczone w planach miejscowych pod zabudowę, z wyłączeniem obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej, obejmowały powierzchnię 459 ha , w tym: 444 ha terenów zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej oraz 15 ha terenów zabudowy usługowej i techniczno-produkcyjnej.

W ww. obszarach w chwili obecnej istnieje 700 nieruchomości w zabudowie zagrodowej i mieszkaniowej. Przy średniej powierzchni użytkowej lokalu mieszkalnego na poziomie $79,7 \text{ m}^2$, istniejąca powierzchnia użytkowa zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej jest więc równa $55\ 790 \text{ m}^2$.

Powierzchnia nieruchomości zabudowanych ($700 * 4\ 800 \text{ m}^2$) wynosi zatem około 336 ha . W związku z powyższym w obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej pozostaje 108 ha terenów niezabudowanych, a co przekłada się na możliwość powstania 225 nowych gospodarstw ($1\ 800\ 000 \text{ m}^2/4\ 800 \text{ m}^2$). Przy średniej powierzchni użytkowej lokalu mieszkalnego na poziomie $79,7 \text{ m}^2$, chłonność obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej jest równa $17\ 932 \text{ m}^2$ powierzchni użytkowej zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej.

Ponadto w obszarach przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę, z wyłączeniem obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej, na terenie gminy Ciepiałów zlokalizowane jest 2 ha gruntów przeznaczonych pod zabudowę usługową oraz 13 ha gruntów przeznaczonych pod zabudowę techniczno-produkcyjną.

Szacunkowa, maksymalna chłonność terenów usługowych to $6\ 000 \text{ m}^2$ powierzchni użytkowej zabudowy i $39\ 000 \text{ m}^2$ powierzchni użytkowej zabudowy techniczno-produkcyjnej (przy założeniu wskaźnika intensywności zabudowy na poziomie $0,3$).

~~Natomiast w chwili obecnej, analizując aktualny stan zagospodarowania, pozostała chłonność, przedstawia się następująco:~~

- ~~• powierzchnia użytkowa zabudowy usługowej 4 500 m² powierzchni użytkowej nowej zabudowy.~~
- ~~• powierzchnia użytkowa zabudowy produkcyjnej 12 000 m² powierzchni użytkowej nowej zabudowy.~~

Porównanie maksymalnego w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę oraz sumy powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy:

~~W związku z powyższymi informacjami wyznaczenie w projekcie zmiany studium nowych terenów zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej (M1), zabudowy mieszkaniowej i usługowej (M2) oraz zabudowy na terenach rolniczych z dopuszczeniem zabudowy (R2) nie stoi w sprzeczności z przedstawionymi szacunkami.~~

Ogólna kondycja gminy jest (relatywnie do innych gmin b. województwa radomskiego) **średnia dobra**, w tym najkorzystniej przedstawia się **płynność budżetu oraz dostępność i funkcjonowanie infrastruktury społecznej**. **Ponadto nie przewiduje się potrzeb inwestycyjnych wynikających z konieczności realizacji zadań własnych, związanych z lokalizacją nowej zabudowy na analizowanych obszarach, ze względu na istniejące już drogi dojazdowe oraz wyposażenie w infrastrukturę techniczną.**

■ STRUKTURA FUNKCJONALNO - PRZESTRZENNA

Ukształtowana w historycznym procesie rozwoju **struktura funkcjonalno- przestrzenna jest prawidłowa**, zrównoważona, zapewniająca niezbędne powiązania między miejscowością gminną - lokalnym ośrodkiem obsługi a obsługiwanym obszarem. Uzupełniającym ośrodkiem obsługi (północno-wschodniego fragmentu obszaru gminy) jest miejscowość Wielgie, także o cenionych tradycjach historycznych i kulturowych. **Niekorzystnym elementem struktury jest znaczne rozproszenie zabudowy wiejskiej (dużo małych wsi, rozproszenie zagród).**

Wyznaczone w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gminy tereny budowlane są wystarczające dla potrzeb demograficznych i rozwojowych (inwestycyjnych) gminy.

■ OCENA WARUNKÓW ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

Poziom warunków życia mieszkańców gminy Ciepiałów określono zagregowanym wskaźnikiem 0,27 - jako niższy średni.

Na w/w ocenę rzutuje przede wszystkim **niski stopień wyposażenia mieszkań w instalacje i znaczny udział zasobów o palnej konstrukcji ścian** (ok. 50 %). Niekorzystna dla oceny jest także niska (malejąca) dynamika przyrostu mieszkań w ostatnich latach.

Osiągnięty poziom rozwoju infrastruktury społecznej, usługowej i administracyjnej, a także instytucji obsługi rolnictwa (lecznica zwierząt, przedsiębiorstwa handlowo-usługowe zaopatrzenia w nawozy, opał, materiały budowlane) zapewnia podstawowe wymagania w tym zakresie. Uzupełnienie infrastruktury usługowej mieści się w granicach możliwości gminy. **Uzupełnienie infrastruktury technicznej będzie związane ze znacznymi nakładami finansowymi z uwagi na rozproszenie zabudowy i mało korzystne warunki hydrograficzne i rzeźby terenu.**

W zakresie warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia, warunki te determinowane są przede wszystkim przez sąsiedztwo dróg gminnych i drogi krajowej. Drogi te w większości nie są jednak wyposażone zarówno w oznakowane przejścia dla pieszych oraz chodniki, w związku z tym wpływają one negatywnie na warunki i jakość życia mieszkańców.

Ponadto na terenie objętym opracowaniem nie występują sieci i obiekty infrastruktury technicznej mogące negatywnie oddziaływać na mieszkańców gminy Ciepiałów.

Główne zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia mogą wynikać ze zdarzeń losowych (np. pożarów, awarii i wypadków, związanych z urządzeniami infrastruktury technicznej, jak również silnymi wiatrami).

W zakresie warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia, oraz zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, zgodnie z uniwersalnym projektowaniem, warunki te determinowane są przede wszystkim przez sąsiedztwo dróg gminnych i drogi krajowej. Drogi te w większości nie są jednak wyposażone zarówno w oznakowane przejścia dla pieszych oraz chodniki, w związku z tym wpływają one negatywnie na warunki i jakość życia mieszkańców.

Ponadto na terenie objętym opracowaniem nie występują sieci i obiekty infrastruktury technicznej mogące negatywnie oddziaływać na mieszkańców gminy Ciepiałów.

Główne zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia mogą wynikać ze zdarzeń losowych (np. pożarów, awarii i wypadków, związanych z urządzeniami infrastruktury technicznej, jak również silnymi wiatrami).

■ OCENA STANU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

• OCENA UKŁADU KOMUNIKACYJNEGO

Układ komunikacyjny gminy zapewnia połączenia zarówno zewnętrzne - regionalne drogą krajową nr 79 oraz z sąsiednimi gminami - drogami powiatowymi, jak i wewnątrzgminne (drogami powiatowymi i gminnymi).

Pomimo dobrze rozwiniętej sieci dróg publicznych, niezadowolający jest jej stan techniczny. Z przeprowadzonej analizy wynika, że większość tras nie jest przystosowana do pełnionych funkcji a także istniejących i spodziewanych wielkości ruchowych.

Sprawność głównego ciągu komunikacyjnego w gminie, jakim jest droga krajowa nr 79, uwarunkowana jest:

- zapewnieniem właściwych parametrów technicznych odpowiednich dla danej klasy i funkcji;
- utrzymaniem dobrego stanu technicznego nawierzchni;
- eliminacją ruchu tranzytowego z terenów intensywnego zainwestowania poprzez budowę trasy obwodowej, szczególnie w miejscowości Ciepiałów.

Ze względu na znaczny wzrost ruchu na drodze krajowej nr 79, w tym ruchu ciężarowego, zachodzi konieczność jej modernizacji (wg generalnego pomiaru ruchu na sieci dróg krajowych w 1995 roku, w ciągu ostatnich 5 lat ruch na tej trasie wzrósł

o 87 %, a wskaźnik natężenia ruchu był jednym z najwyższych w kraju i wynosił powyżej 1,8).

Działania inwestycyjne należy skierować także na modernizację układu dróg powiatowych i gminnych, które są istotnym warunkiem obsługi rolnictwa i poprawy dostępności komunikacyjnej obszarów wiejskich, a także sukcesywnie utwardzać nawierzchnie gruntowe i utrzymywać je w dobrym stanie technicznym. Modernizacja układu drogowego winna dotyczyć przede wszystkim zwiększania parametrów. Parametry techniczne wszystkich dróg powiatowych i gminnych nie posiadają wielkości zalecanych dla tych tras.

Na terenie gminy Ciepiałów znajdują się dwie stacje paliw (obie w rejonie miejscowości Ciepiałów), które zaspokajają potrzeby lokalnych i przejeżdżających tranzytem użytkowników.

Sieć autobusowa w gminie jest jedynym przewoźnikiem zbiorowej komunikacji pasażerskiej. W obecnej sytuacji najważniejszym zadaniem jest utrzymanie istniejących połączeń, dostosowanie częstotliwości kursowania autobusów do potrzeb społecznych oraz podniesienie standardu obsługi pasażerów.

Poprawy wymaga organizacja odbioru odpadów tj. wprowadzenia selektywnej ich zbiórki na obszarze gminy.

Na terenie sołectwa Wielgie istnieje prymitywny mogilnik ziemny z 1973 r., w którym złożono ok. 120 kg przeterminowanych środków ochrony roślin. Mogilnik stanowi potencjalne zagrożenie dla środowiska. Zlecona została utylizacja mogilnika.

Dla prawidłowego funkcjonowania gospodarki wodno-ściekowej oraz gospodarki odpadami, dla gminy Ciepiałów został opracowany Program Ochrony Środowiska i Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy Ciepiałów na lata 2011-2014 z uwzględnieniem lat 2015-2018.

- **OCENA STANU ŚRODOWISKA KULTUROWEGO**

Centralny fragment miejscowości **Ciepiałów** - jako zespół zabudowy małomiasteczkowej - objęty jest ochroną konserwatorską. W obrębie zespołu znajdują się obiekty związane z zamieszkiwaniem w Ciepiałowie przed II wojną światową społeczności Żydów (ok. 50 % populacji), które obecnie niszczone a nawet są rozbierane (np. mykwa) lub zagospodarowywane (np. kirkut). Czytelność układu urbanistycznego z rynkiem - została zatarta w wyniku nieodpowiedniego zadrzewienia. Dwa obiekty architektoniczne wpisane zostały do rejestru zabytków - kościół rzym.-kat. i synagoga (znajdująca się w złym stanie technicznym).

Na obszarze gminy (poza Ciepiałowem) wpisane są do rejestru zabytków 3 obiekty: zespół dworsko-parkowy w Bąkowej, park w Łaziskach i kościół cmentarny w Wielgiem.

Wielgie z zespołem dworsko-parkowym (dwór nie zachował się) i zespołem kościelno-cmentarnym jest objęty ochroną konserwatorską. **W 1993 r. rozebrany został drewniany kościół z dzwonnica, wpisany do rejestru zabytków.**

Na terenie gminy Ciepiałów w wielu wsiach zachowały się ciągi drewnianej zabudowy wiejskiej, dobiegającej technicznego żywota.

W gminie Ciepiałów występują także liczne **stanowiska archeologiczne**, w tym związane ze słynnym ośrodkiem hutnictwa świętokrzyskiego (w Gardzienicach).

Ludność gminy ma silne poczucie lokalnej tożsamości, w szczególności w byłym miasteczku Ciepiałów i wsi Wielgie o ciekawej przeszłości. Taka postawa jest cenna dla przyszłości gminy i jej rozwoju.

- **OCENA STANU PRAWNEGO**

Obszar gminy ma pokrycie planistyczne w postaci miejscowego ogólnego planu zagospodarowania przestrzennego w skali 1:10 000, sporządzonego w 1988 r. i zaktualizowanego w 1994 r.

Plan ten straci ważność z dniem 1 stycznia 2000 r. zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 89, poz. 415 z późniejszymi zmianami).

Do w/w planów uzyskano odpowiednie zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne.

4. UWARUNKOWANIA ROZWOJU

Zmianą studium objęte zostały następujące działki oraz ich części w obrębach:

- Bielany – 12/1, 12/2, 85/1, 85/2, 181 oraz części działek nr ewid. 631, 632/2,
- Kolonia Ciepiałów – 543,
- Wólka Dąbrowska - 464, 528/2, 537,
- Wielgie - 134/7, 134/8, 134/9, 134/10, 134/11, 341,
- Gardzienice - 194,
- Pasieki - 48,
- Rekówka - 75/1, 292,
- Pcin – 45,
- Marianki – 442,
- Łaziska – 170, 720,
- Świesielice - 1136, 1669 oraz części działki nr ewid. 44/2,
- Ciepiałów - 565, 566, 567, 568, 755,
- Ciepiałów Stary - 456/1, 456/2, 460, 529, 611, 612, 613, 623 oraz część działki nr ewid. 525,
- Bąkowa - 609/1, 666, 668/1,
- Czerwona – 370,
- Kawęczyn – 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279/1, 279/2, 279/3, 279/4, 280, 281, 282, 283, 285, 286, 287/1, 287/2, 287/3, 288, 289, 290, 291 oraz części działek nr ewid. 56, 60, 284.

W zakresie dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu, obszary objęte zmianą studium w przeważającej stanowią grunty rolne. Pozostałą część stanowią natomiast grunty zadrzewione oraz grunty budowlane.

Na obszarze objętym zmianą studium nie występuje jakakolwiek zabudowa za wyjątkiem działek w obrębie Wielgie, gdzie zostały zlokalizowane budynki gospodarcze.

W chwili obecnej na terenach objętych zmianą studium obowiązują ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Ciepiałów uchwalonego Uchwałą nr XIII/55/2004 Rady Gminy w Ciepiałowie z dnia 29 kwietnia 2004 r.

Ponadto w zakresie stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony, istotna z punktu widzenia projektowanej zmiany studium jest ochrona naturalnych uwarunkowań przyrodniczych. W związku z tym wprowadzona zabudowa oraz zagospodarowanie terenu objętego zmianą studium powinny zapewnić maksymalne zachowanie walorów środowiska naturalnego. Ponadto ważne jest również zachowanie ciągłości typu i formy zabudowy zarówno mieszkaniowej jak i zagrodowej.

Zmianą studium nr 3 objęte zostały następujące działki oraz ich części w obrębach:

- Ciepiałów – 1191/3, 1191/4,
- Czarnolas – 381/1, 398, 451/1 oraz części działek nr ewid. 382, 406, 409, 410,
- Marianki – 478,
- Gardzienice – 167,
- Rekówka – 137/1, 137/2, 139/2, 148/1, 148/3, 313,
- Ciepiałów Kolonia – 405,
- Bielany – 85/2,
- Kawęczyn – 110, 111, 114, 123, 125, 275, 336, 446, 448/2, 456/1, 464 oraz część działki nr ewid. 372,
- Świesielice – 256/2, 259/1, 299/2, 315, 1135, 1885, 1875, 2001, 2185/1, 2185/2 (przed zmianą numeracji nr ewid. 1973, 1974, 1975) oraz część działki nr ewid. 1417,

- Czerwona – 159/1, 159/2, 160/1, 733,
- Łaziska – 1284/1,
- Drezno – 73,
- Bąkowa – 627,
- Wielgie – 196, 311, 320,
- Podgórze – 4,
- Pcin – 80/2, 1117/2,
- Ciepielów Stary – 126/2, 138/2, 146/2, 147/2, 148/2, 163, 174, 179, 181, 187, 188, 189, 237, 238, 423/2, 568, 638 oraz część działki nr ewid. 151.

W zakresie dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu, obszary objęte zmianą studium nr 3 w przeważającej stanowią grunty rolne. Pozostałą część stanowią natomiast grunty zadrzewione, grunty budowlane oraz działki drogowe.

Na obszarze objętym zmianą studium nr 3 w większości nie występuje zabudowa. Wyjątek stanowią zabudowane działki zlokalizowane w obrębie Czarnolas (zabudowa zagrodowa) oraz w obrębie Ciepielów Stary (stacja benzynowa i nadajnik telefonii komórkowej).

Ponadto w zakresie stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony, istotna z punktu widzenia projektowanej zmiany studium nr 3 jest ochrona naturalnych uwarunkowań przyrodniczych. W związku z tym wprowadzona zabudowa oraz zagospodarowanie terenu objętego zmianą studium powinny zapewnić maksymalne zachowanie walorów środowiska naturalnego. Ponadto ważne jest również zachowanie ciągłości typu i formy zabudowy zarówno mieszkaniowej jak i zagrodowej.

Niezwykle istotne jest również utrzymanie odpowiednich standardów w zakresie ochrony środowiska naturalnego na obszarach projektowanych pod nową zabudowę usługową wzdłuż drogi krajowej nr 79.

■ UWARUNKOWANIA DEMOGRAFICZNE

Wg prognozy demograficznej dla b. województwa radomskiego rozwój ludnościowy gminy Ciepielów określono następująco:

- prognoza biologiczna 6800 osób
- prognoza pomigracyjna 5700 osób

Wg stanu z 31.12.1997 r. gmina Ciepielów liczyła 6 189 mieszkańców. Tendencję spadkową odnotowano już w poprzednich latach (1980 r. - 6598 osób), odpływ ludności jest zjawiskiem typowym dla urynkwienia gospodarki.. Aczkolwiek generalnie spadek demograficzny ma w bliższej sekwencji niekorzystne implikacje - w tym malejącej liczby osób w wieku produkcyjnym - jest nieuniknionym procesem w przebudowie struktury agrarnej i zmniejszenia (zbyt wysokiej) liczby utrzymujących się z rolnictwa.

Proces ten może być także wykorzystany dla poprawy struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy: koncentracji zabudowy w większych jednostkach osiedleńczych i związanej z tym racjonalizacji kosztów uzbrojenia terenów wiejskich.

■ UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

Obszary o wysokich wartościach przyrodniczych:

Gmina Ciepiałów położona jest w obrębie regionalnego wielkoprzestrzennego systemu obszarów, o wysokich walorach przyrodniczych. Regionalną sieć ekologiczną tworzą:

- korytarz ekologiczny rzeki Iłżanki w północnej części gminy;
- korytarz ekologiczny rzeki Kosówki (dopływu Iłżanki);
- obszar węzłowy związany z obszarami źródłkowymi rzek: Kosówki i Stróżki (Stróżanki), obszarami wydmowymi i zagłębieniami bezodpływowymi w południowej części gminy.

Prawie cała gmina położona jest w zlewni Iłżanki i ma w przewadze charakter równinny o małym zróżnicowaniu rzeźby (z wyjątkiem dolin rzek i cieków, a przede wszystkim tarasu zalewowego Iłżanki).

Na obszarze gminy znajdują się 2 użytki ekologiczne o łącznej powierzchni 1,40 ha oraz 5 pomników przyrody ożywionej, objęte ochroną prawną, 2 zabytkowe i 3 inne parki wiejskie.

Na obszarze gminy występują 2 kompleksy leśne wodochronne (w rejonie Bąkowej i Kawęczyna Dolnego) i Leśny Kompleks Promocyjny (LKP) Puszczy Kozienickiej w rejonie Ciepiałowa.

Na terenie objętym zmianą studium występują również grunty leśne – na terenie działki nr ewid. 44/2 w obrębie Świesielice oraz 292 w obrębie Rekówka.

Na obszarach objętych zmianą studium nr 3 występują grunty leśne – na terenie działki nr ewid. 1191/4 w obrębie Ciepiałów, działek nr ewid. 382 i 398 w obrębie Czarnolas, działki nr ewid. 478 w obrębie Marianki, działek nr ewid. 137/1, 137/2 w obrębie Rekówka, działek nr ewid. 111, 123, 125, 446, 456/1 w obrębie Kawęczyn, działek nr ewid. 315, 1417, w obrębie Świesielice, działki nr 4 w obrębie Podgórze, działek nr ewid. 179, 181, 187, 188, 189, 237 w obrębie Ciepiałów Stary

Z uwagi na małą lesistość gminy do 2020 r. przewiduje się zalesienie około 522 ha gruntów marginalnych (w opracowaniu elaborat: „Granica rolno-leśna”).

Zasoby Ziemi:

Gmina znajduje się na obszarze wysokiej ochrony wód podziemnych (OWO) związanej z występowaniem Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 405 „Niecka Radomska”, co ukierunkowuje rozwój gospodarki i rolnictwa w kierunku działań proekologicznych - w celu zachowania jakości (czystości) tych wód.

W gminie Ciepiałów występują złoża surowców budowlanych (głina zwałowa, kruszywa, opoki), możliwe do eksploatacji na skalę przemysłową i lokalną. Eksploatacja złóż może być konfliktowa w aspekcie ochrony środowiska i rolniczej przydatności gleb. Eksploatacja złóż ma drugorzędne znaczenie dla rozwoju gminy.

Na obszarze gminy występują (na znacznej głębokości) wody mineralne, nie eksploatowane. Brak obecnie rozpoznania możliwości i sposobu ich wykorzystania.

W zakresie wielkości i jakości zasobów wodnych na obszarze objętym zmianą studium, w chwili obecnej:

- działki nr 528/2 i 464 w obrębie Wólka Dąbrowska graniczą z rowami melioracyjnymi,
- działka nr 341 w obrębie Wielgie graniczy z rowem melioracyjnym,
- działka nr 48 w obrębie Pasięki została zdrenowana w ramach zadania „Kazanów-Wielgie” oraz graniczy z rowem melioracyjnym,

- działka nr 755 w obrębie Ciepiałów graniczą z rzeką Iłżanką oraz przebiega przez nią rów melioracyjny,
- działka nr 612 w obrębie Ciepiałów Stary graniczy z rzeką Iłżanką oraz przebiega przez nią rów melioracyjny,
- działka nr 623 w obrębie Ciepiałów Stary graniczy z rzeką Iłżanką,
- działka nr 609/1 w obrębie Bąkowa została zdrenowana w ramach zadania „Kazanów-Wielgie” oraz graniczy z rowem melioracyjnym,

Działki nr: 12/2 w obrębie Bielany, 543 w obrębie Kolonia Ciepiałów, 292 w obrębie Rekówka, 44/2 w obrębie Świesielice, 271 do 291 w obrębie Kawęczyn graniczą z rowami nieobjętymi ewidencją wód, urządzeń wodnych i zmeliorowanych gruntów.

Na działkach nr: 85/2 i 181 w obrębie Bielany, 134/11 i 134/8 w obrębie Wielgie, 194 w obrębie Gardzienice, 45 w obrębie Pcin, 442 w obrębie Marianki, 720 i 170 w obrębie Łaziska, 1669 i 1136 w obrębie Świesielice, 565-568 w obrębie Ciepiałów, 456/1, 456/2, 460, 529 w obrębie Ciepiałów Stary, 668/1 w obrębie Bąkowa, 370 w obrębie Czerwona nie występują urządzenia melioracji wodnych szczegółowych i podstawowych.

Ponadto na terenie objętym projektem planu nie występują zbiorniki wodne.

W zakresie wielkości i jakości zasobów wodnych na obszarze objętym zmianą studium nr 3:

- działka 405 w obrębie Ciepiałów Kolonia graniczy z rowem od strony północnej,
- przez działkę nr ewid. 275 w obrębie Kawęczyn przepływa rów melioracyjny,
- przez działkę 259/1 w obrębie Świesielice przepływa rów melioracyjny,
- działka 299/2 w obrębie Świesielice graniczy od strony południowej z rowem melioracyjnym,
- przez działkę nr ewid. 1885 w obrębie Świesielice przepływa rów melioracyjny,
- przez działkę nr ewid. 2001 w obrębie Świesielice przepływają rowy melioracyjne, ponadto działka od strony północnej graniczy z rzeką Iłżanką,
- przez działkę nr ewid. 2185/2 (przed zmianą numeracji nr ewid. 1973, 1974, 1975) w obrębie Świesielice przepływa rów melioracyjny,
- działka 73 w obrębie Drezno graniczy od strony północnej z rowem melioracyjnym,
- działka 196 w obrębie Wielkie graniczy od strony północnej z rowem melioracyjnym,
- przez działkę nr ewid. 568 w obrębie Ciepiałów Stary przepływają rowy melioracyjne, ponadto działka od strony południowej graniczy z rzeką Iłżanką,

Ponadto na obszarze działki nr ewid. 196 w obrębie Wielgie występują zbiorniki wodne.

Bonitacja gleb i warunki agroklimatu:

W gminie występują dość dobre warunki rolnictwa (ok. 45 % gleb III i IV klasy, grunty pochodzenia organicznego) i w przewadze korzystne warunki agroklimatu.

Na obszarze objętym opracowaniem występują grunty orne słabych klas bonitacyjnych tj. przede wszystkim RIVa, RIVb, RIV, RV oraz łąki i pastwiska niskich klas bonitacyjnych. Grunty klas III występują wyłącznie na terenie działki nr ewid. 45 w obrębie Pcin, dz. nr ewid. 170, 720 w obrębie Łaziska oraz 456/1, 456/2 i 519 w obrębie Ciepiałów Stary oraz na części obszaru w obrębie Kawęczyn.

Na obszarze zmiany studium nr 3 występują grunty orne słabych klas bonitacyjnych tj. przede wszystkim RIVa, RIVb, RIV, RV oraz łąki i pastwiska niskich klas bonitacyjnych. Grunty klas III występują wyłącznie na terenie działki nr ewid. 196 w obrębie Wielgie, działki nr ewid. 4 w obrębie Podgórze oraz działki nr ewid. 1117/2 w obrębie Pcin.

■ UWARUNKOWANIA ANTROPOGENICZNE

Warunki środowiska naturalnego wskazują na przewagę szans rozwoju gminy w zakresie jej dotychczas utrwalonych funkcji - z podstawową funkcją rolniczą.

Osiągnięty poziom rozwoju:

Gmina Ciepiałów osiągnęła średni niższy stopień rozwoju w zakresie większości wskaźników zaspokojenia potrzeb mieszkańców w sferze społecznej i gospodarczej.

W przewadze niski jest stopień wyposażenia gminy w zakresie infrastruktury technicznej (znaczna liczba wsi bez wodociągu, tylko w miejscowości gminnej system kanalizacji sanitarnej z oczyszczalnią ścieków, większość dróg gminnych nieutwardzonych).

Powiązania zewnętrzne:

Gmina Ciepiałów, położona na trasie drogi krajowej nr 79, między Zwoleniem a Lipskiem, ma dobre podstawowe zewnętrzne powiązania komunikacyjne, uzupełnione równomiernie rozmieszczonymi drogami powiatowymi i gminnymi.

Sieć ta zapewnia zarówno dostęp do infrastruktury usługowej (w tym szkół średnich), jak też gospodarczej (zakład przetwórstwa owocowo-warzywnego w Lipsku) i stwarza możliwość aktywizacji gospodarczej gminy.

Zorganizowana struktura prawna zapewnia także prawidłowe gospodarowanie zasobami przyrody (w oparciu o Związek Gmin „Iłzanka” z siedzibą w Iłży).

Podstawowe funkcje gminy:

Główną funkcją gminy Ciepiałów jest rolnictwo. Funkcjami uzupełniającymi - mieszkalnictwo i obsługa ludności. Funkcja ta ma dość korzystne warunki dalszego rozwoju w oparciu o dość dobre kompleksy glebowe i relatywnie w b. województwie radomskim dość korzystną strukturę gospodarstw rolnych.

Struktura funkcjonalno-przestrzenna:

Struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy, aczkolwiek generalnie prawidłowa pod względem rozmieszczenia ośrodków obsługi (lokalny ośrodek obsługi - Ciepiałów, uzupełniający ośrodek obsługi - Wielgie) charakteryzuje się jednak dużym rozproszeniem osadnictwa (8 z 29 sołectw liczy poniżej 100, a ponadto następane 8 - poniżej 150 mieszkańców). Są to wsie:

- Anusin, Czerwona, Drezno, Kolonia Gardzienice, Stare Gardzienice, Kunegundów, Kawęczyn i Rekówka w pierwszej grupie;
- Antoniów, Bieliny, Borowiec, Kochanów, Marianki, Podgórze, Ranachów B i Wólka Dąbrowska w drugiej grupie.

Biorąc pod uwagę trwający od kilku lat proces obniżania się liczby ludności w gminie, wsie te (a w szczególności położone na obszarach mniej korzystnych kompleksów glebowych) nie będą atrakcyjne dla rozwoju funkcji mieszkalnictwa. Można rozważyć ewentualne wprowadzenie w nich funkcji wypoczynkowych (wsie letniskowe).

Analiza dotychczas obowiązującego ogólnego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Ciepiałów i trendu demograficznego wskazuje, iż nie ma potrzeby wyznaczania na obszarze gminy nowych terenów zwartej zabudowy mieszkaniowej.

1. Szanse:

W kontekście głównej funkcji gminy Ciepiałów - którą jest produkcja rolna - warunki naturalne jak i osiągnięty poziom rozwoju zapewniają szanse rozwoju w/w funkcji i funkcji towarzyszących.

Zaobserwowane procesy demograficzne można uznać za typowe i charakterystyczne dla fazy przekształcania rozdrobnionej struktury agrarnej w strukturę właściwą dla gospodarki towarowej. Występujące niedobory w zakresie infrastruktury technicznej i gospodarczej mogą być wyrównywane poprzez racjonalizację nakładów z budżetu gminy oraz poszukiwanie innych źródeł finansowania.

2. Ograniczenia i konflikty:

Praktycznie jedynym istotnym ograniczeniem rozwoju gminy jest niedobór środków finansowych na rozbudowę infrastruktury technicznej i gospodarczej (budowę obwodnicy drogowej Ciepelowa, systemów uzbrojenia, obiektów obsługi itp.) oraz poprawę stanu środowiska (czystości rzek, utylizacji mogilnika, modernizacji wysypiska odpadów itp.).

Istniejące niedogodności, wynikające z warunków naturalnych, są do pokonania, aczkolwiek mogą wpłynąć na podwyższenie kosztów realizacji i funkcjonowania systemów.

■ INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

System komunikacji:

1. Szanse:

Uwarunkowania zewnętrzne.

Położenie gminy Ciepelów przy drodze krajowej stwarza dogodne połączenia regionalne z ośrodkami powiatowymi w Zwoleniu i Lipsku i innymi miejscowościami położonymi na kierunku północ-południe.

Zewnętrzne połączenia komunikacyjne gminy Ciepelów stwarzają możliwości aktywizacji terenów, przez które przebiegają (potencjalne regionalne pasmo rozwoju, kształtujące się w oparciu o drogę krajową nr 79).

Na obszarze objętym zmianą studium (dz. nr ewid. 755 w obrębie Ciepelów) występuje teren na którym przewidywana jest realizacja ponadlokalnego celu publicznego zawartego w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego uchwalonym Uchwałą Sejmiku Województwa Mazowieckiego nr 65/2004 z dnia 07.06.2004 roku, tj. realizacja obwodnicy Ciepelowa w ciągu drogi krajowej nr 79 w klasie drogi głównej.

Na obszarze objętym zmianą studium nr 3 nie przewiduje się realizacji ponadlokalnych celów publicznych.

Uwarunkowania wewnętrzne.

Istniejąca sieć dróg powiatowych i gminnych zapewnia podstawowe połączenia zarówno wewnątrzgminne jak i z sąsiednimi gminami.

Z uwagi na dobrze rozwiniętą sieć dróg publicznych w gminie nie ma potrzeby wytyczania nowych połączeń. Istniejąca sieć wymaga jednak wielu usprawnień, dotyczących utwardzania nawierzchni, modernizacji (sukcesywnie w miarę potrzeb) ewentualnie korekty przebiegu (realizacji obwodnicy Ciepelowa).

Zalecany (w ostatnich latach) rozwój komunikacji rowerowej, mógłby mieć korzystny wpływ nie tylko z uwagi na mniejszy koszt eksploatacji i dostępności * y " r q t » y p c p k w u c o q e j g a f e także z uwagi na bezpieczeństwo i ochronę środowiska.

Planowanie systemu ścieżek rowerowych winno uwzględniać nie tylko walory turystyczno-krajobrazowe, ale również zapewniać dojazdy do centrów usługowo- handlowych, szkół, miejsc pracy i innych obiektów użyteczności publicznej.

gm.CIEPIELÓW

KOMUNIKACJA - UWARUNKOWANIA

Niedostosowanie istniejącego układu komunikacyjnego do pełnionej funkcji

- droga krajowa
- drogi powiatowe
- drogi gminne

Brakujące odcinki / w tym brak obwodnicy / w ciągu:

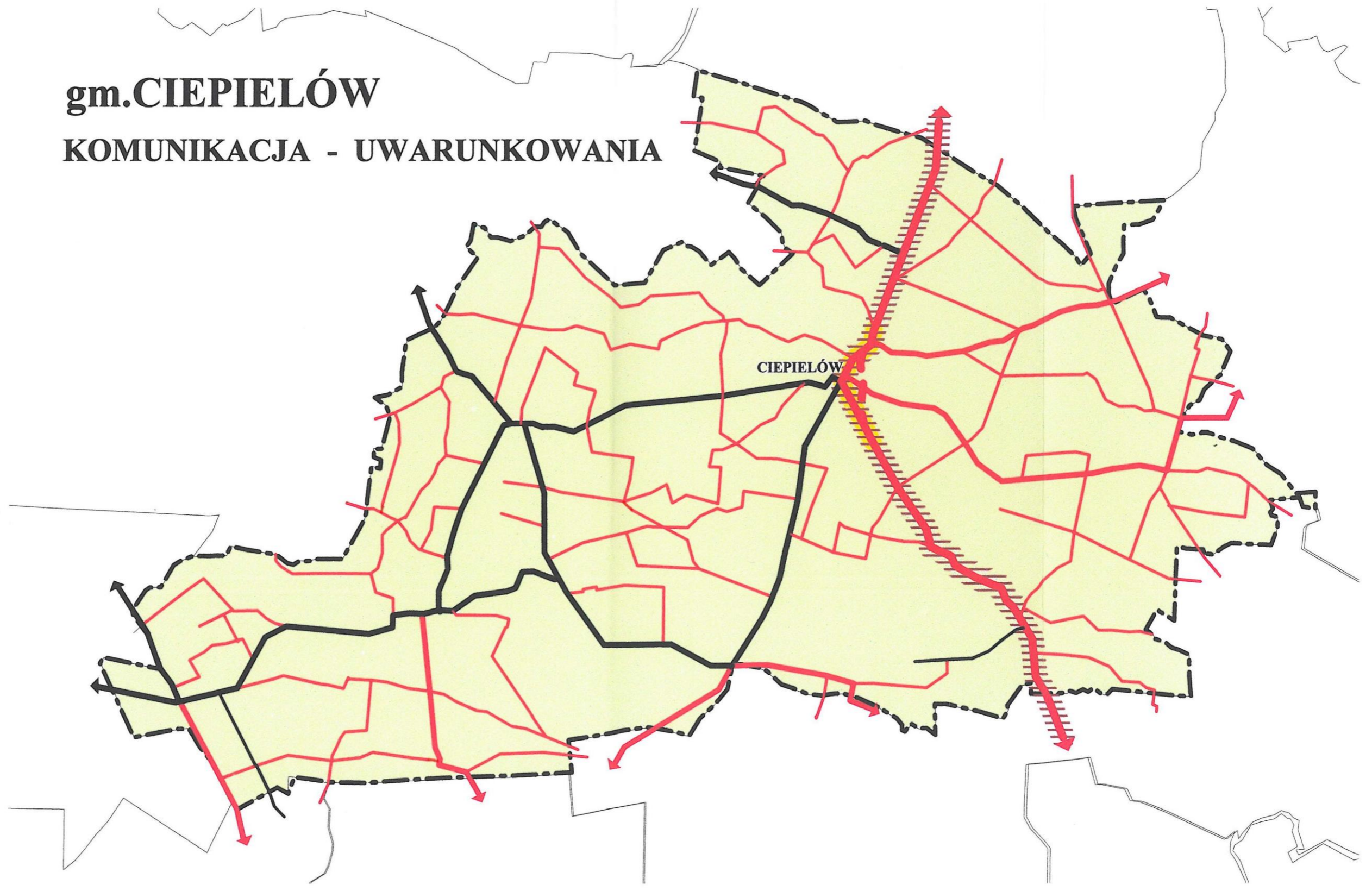
- drogi krajowej

 Nałożenie ruchu lokalnego, tranzytowego i ciężkiego-towarowego /wskazane działania do rozdzielenia ruchu lokalnego od tranzytowego /.

 Odcinki drogi, na których występuje znaczny udział samochodów ciężarowych w ruchu / droga krajowa nr 723 /.

gm. CIEPIELÓW

KOMUNIKACJA - UWARUNKOWANIA

Warunkiem sprawnego działania systemu komunikacji rowerowej jest realizacja nie tylko jego ciągów, ale również pełnego wyposażenia w postaci odpowiednio zabezpieczonych miejsc postojowych i oznakowania tras.

2. Ograniczenia i konflikty:

Ograniczenia w funkcjonowaniu układu komunikacyjnego w gminie Ciepiałów wiążą się przede wszystkim z niedostosowaniem do pełnionej funkcji.

Niski standard drogi krajowej nr 79, a także w dużej części dróg powiatowych i prawie wszystkich dróg gminnych, przy stale zwiększającym się ruchu, stwarza zagrożenia i uciążliwości dla użytkowników. Niedogodności te związane są przede wszystkim z małymi parametrami technicznymi, złym stanem nawierzchni jezdni, bądź brakiem nawierzchni utwardzonych, a także brakiem funduszy na modernizację istniejących ciągów drogowych.

Sprawne funkcjonowanie układu komunikacyjnego ograniczone jest również brakiem obwodnicy Ciepiałowa, eliminującej z terenów zwartej zainwestowania uciążliwy ruch tranzytowy, a przede wszystkim towarowy.

Znaczny wzrost natężenia ruchu, zwłaszcza ruchu ciężarowego na drodze krajowej nr 79, powoduje konflikty w użytkowaniu trasy, zwiększa zagrożenie bezpieczeństwa, a hałas i spaliny powodują pogorszenie niekorzystnego wpływu na otoczenie.

Gospodarka wodno ściekowa:

1. Szanse:

Teren gminy Ciepiałów wraz z istniejącym zainwestowaniem nie stwarza przeszkód tworzenia niezbędnej dla celów bytowych technicznej infrastruktury komunalnej.

2. Ograniczenia:

Ograniczenia wynikają z niedoinwestowania w poszczególnych dziedzinach oraz braku rozpoznania co do zakresu przedsięwzięć technicznych i finansowych.

Uwagi do strategii uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej:

- 1. Woda gruntowa (w studniach kopanych w gospodarstwach) ma dość wysoko położone zwierciadło, jest więc podatna na zanieczyszczenia (także przez butwiejące rośliny, nie tylko przez nawozy i tp.). Powstanie wodociągu z uwagi na warunki zdrowotne i jakość hodowanego bydła jest konieczne.***
- 2. Powstanie wodociągu zwiększa ilość ścieków, które powinny być oczyszczane w celu nie pogorszenia stanu sanitarnego.***

3. *Rozprowadzanie wody za pomocą rurociągów „rozwijanych ze szpuli” bardzo łatwe i proste do ułożenia w gotowym wykopie. Stacja wodociągowa - automatyczna, nie wymagająca stałego dozoru, pompowanie wody podnoszące ciśnienie wody w sieci również nie wymaga dozoru; dla lokalizacji pomp wystarczy kubatura 2,5 m x 1,4 m x 2,0 m (w studzienkach).*
4. *Kanalizacja z tanich i szczelnych rur PCV o 2 . 4 2 " o . " t w t q e k i k " v € q 9 e o " r € { v m q " r q € q w 'q p' g 'q r y k l k d p w g n " € k g ' t p k q o m p r y . y k g n m i a d r a , z e d n u t | q p g " c y e " j . e " k y g " n e g p k g " f q " 4 " p k i g G z c l e . energii na r q o r q y d k p g k n g » " y " e y " e k i w " f q d { " f q " q m 0 7 2 T | g d c " v g t g p w " f q l " k l " w f q € q 0 " " u d c " t p k c t f k c > l t " e p c f z l a c j i v l 0 w n i a k o m p z a b k g i c l " y { u r g e l c n k | q y c w p l g " e g " t | y p o m p o w n i e) , p o w s z e c h n i e h w p m e l q p w l e g " y " y q l 0 " n w d g n u n*
5. *Transport ścieków za pomocą kanalizacji i układów pompowych gwarantuje pełne odprowadzenie całej ilości ścieków dużo mniejszym nakładem finansowym, niż korzystanie z transportu asenizacyjnego kołowego.*

Gospodarka energetyczna:

1. Szanse:

System energetyczny, będący podstawowym źródłem energii dla potrzeb ludności i gospodarki jest w gminie Ciepilów dobrze rozwinięty i od lat stabilny. Stwarza on potencjalne możliwości rozwoju wszystkich dziedzin życia społecznego i gospodarczego.

2. Ograniczenia:

Linia napowietrzna 110 kV relacji Zwoleń - Lipsko jak również linie 15 kV przebiegające przez teren gminy wywołują pewne ograniczenia (konflikty) w zagospodarowaniu przestrzennym, spowodowane dużymi strefami ochronnymi od tych linii. W strefach tych nie wolno lokalizować żadnych obiektów budowlanych.

Od linii 110 kV strefa ochronna wynosi 20 m od osi słupów podporowych, a dla linii 15 kV - 5 m od osi linii.

Na terenie objętym zmianą studium oraz zmianą studium nr 3 zlokalizowana została infrastruktura o znaczeniu lokalnym tj. linie elektroenergetyczne średniego napięcia 15kV oraz infrastruktura wodociągowa i gazociągowa zrealizowana wzdłuż głównych dróg gminnych, powiatowych oraz drogi krajowej nr 79. Nie występuje natomiast infrastruktura o znaczeniu ponadlokalnym.

Utylizacja odpadów:

1. Szanse:

- a) W gminie Ciepilów (na terenie sołectwa Ciepilów) funkcjonuje wysypisko odpadów o niezbędnej powierzchni.
- b) Wykonana została przez firmę „Exbud” inwentaryzacja obiektu mogilnika ziemnego z 1973 r., zlokalizowanego na terenie sołectwa Wielgie, zlecona została utylizacja mogilnika.

2. Ograniczenia, konflikty, zagrożenia:

- a) Wysypisko wymaga modernizacji w celu podniesienia standardu, przede wszystkim uszczelnienia dna z uwagi na możliwość przedostania się odcieków do gruntu i wód powierzchniowych (rzeki Iłżanki). Brak systemu selektywnej zbiórki odpadów - zbyt duże potencjalne zapotrzebowanie „kubatury” wysypiska
- b) Istniejący mogiłek stwarza zagrożenie skażeniem gruntu i potencjalne zagrożenie sanitarne.

■ UWARUNKOWANIA PRAWNE

R t | g u f | g p k c " r n c p k u v { e | p g <

Wskazana jest adaptacja w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ciepiałów” wyznaczonych w dotychczas obowiązującym ogólnym planie zagospodarowania przestrzennego gminy terenów budowlanych, które uzyskały zgodę na zmianę przeznaczenie gruntów rolnych i leśnych i nie kolidują z określoną w „Studium” polityką przestrzenną.

Uwzględnienie tego wskazania pozwoli uniknąć sytuacji konfliktowych.

Stosw p m ku "p y t w a e k

Zdecydowana większość gruntów (z wyjątkiem kompleksów leśnych Lasów Państwowych i gruntów po SKR i tp.), a w szczególności grunty rolne są własnością prywatną.

Dla polityki przestrzennej istotne znaczenie mogą mieć grunty będące jeszcze w posiadaniu Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa - jako oferta inwestycyjna dla ewentualnych znaczących podmiotów gospodarczych, tereny realizacji zadań własnych Gminy i realizacji celów publicznych lub grunty zamienne dla powyższego celu, a także grunty na poprawę struktury gospodarstw rolnych.

Q d u | c t { " k " q d k g m v { " q d l v g " q e j t q p " r t c y p <

Ochroną prawną objęte są obszary i obiekty:

- **o wysokich wartościach przyrodniczych**, w tym 2 użytki ekologiczne, 5 pomników przyrody, 2 zabytkowe i 3 niezabytkowe parki wiejskie, 3 kompleksy leśne (lasy wodochronne i Leśny Kompleks Promocyjny);
- **o wysokich wartościach kulturowych**, w tym historyczny małomiasteczkowy układ przestrzenny Ciepiałowa z zabytkowymi obiektami kościoła rzymskokatolickiego i synagogi, układ przestrzenny zespołu cmentarnego w Wielgiem, park wiejski w Łaziskach. Ponadto na terenie gminy zachowały się w kilku miejscowościach relikty budownictwa drewnianego i murowanego wiejskiego, dworskiego i przemysłowego a także zespoły dworsko-parkowe, cmentarze i obiekty małej architektury (kapliczki, figury, krzyże); występują także stanowiska archeologiczne, w tym o wysokiej wartości kulturowej.

■ REKOMENDACJE I WNIOSKI ZAWARTE W AUDYCIE KRAJOBRAZOWYM

W zakresie rekomendacji i wniosków zawartych w audycie krajobrazowym oraz określonych przez audyt krajobrazowy granic krajobrazów priorytetowych na terenie objętym zmianą studium oraz zmianą studium nr 3 nie podejmuje się ustaleń.

5. ZAGROŻENIA, KONFLIKTY, OGRANICZENIA

Podstawowe konflikty rozwoju gminy wynikają z niedoinwestowania gminy, w której występują w związku z powyższym rozbieżności między wymaganiami ochrony środowiska a potrzebami bytowymi mieszkańców i gospodarki. Konflikty wynikają głównie z niskich standardów cywilizacyjnych w sferze infrastruktury technicznej.

• ZAGROŻENIA:

Utylizacja odpadów:

Do czasu przeprowadzenia utylizacji mogilnika zlokalizowanego w sołectwie Wielgie istnieje potencjalne zagrożenie skażeniem środowiska i zagrożenie zdrowia organizmów { *gh*,f (ludzi, zwierząt, roślin) z uwagi na słabe zabezpieczenie obiektu (zasypany dół ziemny).

Do czasu modernizacji wysypiska odpadów bytowych istnieje niebezpieczeństwo skażenia gruntu i wód powierzchniowych odciekami.

Ruch samochodowy:

Niski standard drogi krajowej nr 79 i jej przebieg przez obszar zwartego zainwestowania miejscowości Ciepiałów przy systematycznie wzrastającym natężeniu ruchu stwarza zagrożenie bezpieczeństwa mieszkańców tej miejscowości, w tym także z tytułu przewozów ładunków niebezpiecznych.

Pasy terenu wzdłuż ruchliwych dróg narażone są na skażenia, w tym ołowiem, w związku z czym istnieje niebezpieczeństwo skażenia produktów żywnościowych i pasz, pozyskiwanych z tych terenów.

Liniowe systemy uzbrojenia:

Napowietrzne linie elektroenergetyczne, w szczególności 110 kV, emitują promieniowanie elektromagnetyczne, wpływające niekorzystnie na organizmy żywe.

Potencjalne zagrożenie wystąpi także wzdłuż tras gazociągów wysoko- i średnioprężnych w przypadku ich realizacji na obszarze gminy.

Zagrożenie powodziowe:

Doliny cieków, w szczególności taras zalewowy Iłzanki, narażone są na potencjalne zalewy powodziowe i podtapianie w okresach długotrwałych, obfitych opadów i gwałtownych roztopów. Tereny te nie powinny być zabudowywane z uwagi na zagrożenie życia ludzi i zwierząt oraz utraty dóbr materialnych.

Na terenach objętych zmianą studium występują uwarunkowania wynikające z wymagań dotyczących ochrony przeciwpowodziowej ze względu na lokalizację w granicach obszaru szczególnego zagrożenia powodzią, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi wynosi raz na 100 lat (Q 1%). W związku z powyższym na czterech obszarach położonych w obrębach Ciepiałów, Ciepiałów Stary i Rekówka obowiązują ograniczenia określone w przepisach odrębnych, w tym przede wszystkim zabrania się wykonywania robót oraz czynności utrudniających ochronę przed powodzią lub zwiększających zagrożenie powodziowe.

Część terenów objętych zmianą studium nr 3 położona jest na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1% (raz na 100 lat) oraz w granicach obszaru na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2% (raz na 500 lat).

Na terenie objętym zmianą Studium oraz zmianą studium nr 3 nie występują obszary naturalnych zagrożeń geologicznych.

- KONFLIKTY

Konflikty funkcjonalne:

Konflikty funkcjonalne wynikają głównie z istniejącego stanu zainwestowania i kierunków rozwoju sieci osiedleńczej, nakierowanych na uzyskanie równowagi funkcji i współczesnych standardów zaspokojenie potrzeb.

Do podstawowych należy przebieg ważnych ciągów drogowych przez obszary intensywnie zabudowane - to typowa sytuacja konfliktowa między oczekiwanym standardem obszarów mieszkaniowych a pożądaną sprawnością układu komunikacyjnego. Duże natężenie ruchu samochodowego powoduje hałas, drgania, zanieczyszczenie powietrza i gleby, a także zmniejszenie poczucia bezpieczeństwa pieszych.

Realizacja obwodnicy Ciepłowa w ciągu drogi nr 79 zlikwidowałaby ten konflikt funkcjonalny w sposób zadowalający.

Eksploracja surowców mineralnych:

Eksploracja surowców mineralnych wiąże się z dewastacją powierzchni gruntów i ich pokrycia (roślinności) a także ze zmniejszeniem wartości użytkowych gruntów rolnych, jeśli złoża występują w ich obrębie. Obszary poeksploatacyjne winny być rekultywowane.

- OGRANICZENIA

R q n g " t q"/ rytk/ g/ uc v t | g p p { e j <

W związku z niewielkimi spadkami terenu na obszarze gminy oraz z uwagi na proces zmniejszania się liczby ludności, pożądane jest skupianie zabudowy w większych wsiach o potencjalnych korzystnych warunkach rozwoju w celu racjonalizacji kosztów niezbędnego sukcesywnego wyposażania gminy w infrastrukturę techniczną (utwardzone drogi, wodociągi i kanalizacje sanitarną).

Nie ma potrzeby wyznaczania nowych terenów budowlanych na terenie gminy wobec przyjętych raczej w nadmiarze w obecnie obowiązującym ogólnym planie zagospodarowania przestrzennego.

Pole rozwiązań przestrzennych wyznaczają także warunki gruntowo- budowlane (z zabudowy winny być wyłączone tarasy zalewowe rzek i cieków, tereny podtapiane, strome zbocza i skarpy, ponadto niewskazana jest zabudowa na terenach o płytkim występowaniu wód gruntowych - ewentualnie dopuszczona zabudowa bez podpiwniczeń.

Ograniczenia wynikające z przesłanek prawnych:

Z przepisów prawa powszechnego wynika szereg ograniczeń w sposobie zagospodarowania obszarów. Do tego typu ograniczeń należą m. in.:

- zakaz zabudowy na terenach zalewowych rzek i cieków;
- ograniczenia zabudowy w korytarzach infrastruktury technicznej (pod liniami elektroenergetycznymi, wzdłuż gazociągów itp.),
- ograniczenia zabudowy w strefach szkodliwego oddziaływania obiektów (np. wokół oczyszczalni ścieków, wysypisk odpadów, cementarzy, w pasach drogowych itp.);
- ograniczenia w inwestowaniu stref ochronnych (np. strefy ochrony pośredniej ujęć wody);
- ograniczenia w sposobie zagospodarowania i zabudowy, zakazy i nakazy w obrębie obszarów ochrony konserwatorskiej i obiektów zabytkowych oraz w strefach ochrony archeologicznej;
- ograniczenia w sposobie zagospodarowania i gospodarowania na obszarach o wysokich walorach przyrodniczych (użytkach ekologicznych, w otoczeniu pomników przyrody, w parkach wiejskich i podworskich, lasach ochronnych itp.);
- ograniczenia w przeznaczaniu na cele nierolnicze gruntów dobrych klas bonitacyjnych i gruntów leśnych na cele nieleśne;
- ograniczenia w inwestowaniu obszarów występowania złóż surowców.

MATERIAŁY WEJŚCIOWE. BIBLIOGRAFIA

- Główne zbiorniki wód podziemnych. Opr. Wojewódzkie Biuro Planowania Przestrzennego w Radomiu (na podstawie „Mapy geologiczno-inżynierskiej Polski” wyk. Przez Państwowy Instytut Geologii w Warszawie.
- Inwentaryzacja złóż surowców mineralnych i możliwości ich wykorzystania na potrzeby lokalne w gminie Ciepiałów. Opr. „Geoprojekt” Przedsiębiorstwo Geologiczno-Fizjograficzne i Geodezyjne Budownictwa Oddział Terenowy w Krakowie, Wydział geologiczno-inżynierski w Kielcach pod kier. mgr Wiesława Mroza, 1985 r. Zlecenie: Urząd Wojewódzki w Radomiu, Wydział Ochrony Środowiska, Gospodarki Wodnej i Geologii. Koreferat: mgr inż. Henryk Wrona, Kielce.
- Informacje uzyskane w Urzędzie Gminy w Ciepiałowie.
- Informacje uzyskane w Urzędzie Wojewódzkim w Radomiu.
- Informacje uzyskane w Wojewódzkim Biurze Planowania Przestrzennego w Radomiu.
- Informacje uzyskane w Państwowej Służbie Ochrony Zabytków w Radomiu.
- Informacje instytucji uzgadniających i opiniujących.
- Maj Wojciech. Rynki małych miast w województwie radomskim. Maszynopis, mapy, schematy. Praca maturalna w Liceum Ogólnokształcącym im. Marii Konopnickiej w Radomiu, 1980.
- Mapa funkcji lasu 1:10 000. Rejonowa Dyrekcja Lasów Państwowych w Radomiu, Nadleśnictwo Zwoleń, Obręb Lipsko wg stanu ze stycznia 1993 r. (lasy wodochronne: Kawęczyn kompleks „Nasionki”, Bąkowa - kompleks „Bąkowa”).
- Mapa glebowo-rolnicza gminy Ciepiałów, 1:25 000. Wojewódzkie Biuro Geodezji i Terenów Rolnych w Kielcach, 1981.
- Mapa gospodarczo-przeładowa Nadleśnictwa Zwoleń Obrębu Lipsko 1:25000. Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Radomiu wg stanu ze stycznia 1993 r. (Leśnictwo Jawor Nadleśnictwo Zwoleń. Leśnictwo Struga Nadleśnictwo Zwoleń - użytki ekologiczne, pomniki przyrody).
- Mapa zagospodarowania przeciwpowodziowego 1:25 000. Wojewódzki Komitet przeciwpowodziowy w Radomiu. Opr. Biuro Studiów i Projektów Gospodarki Wodnej Rolnictwa „3ipromel”, Warszawa 1995.
- 8 Mapa topograficzna gminy Ciepiałów w skali 1:10 000 wg stanu na 1982 r.
- Miejscowy ogólny plan zagospodarowania przestrzennego gminy Ciepiałów. Wójt Gminy Ciepiałów. Opr. Mgr inż. arch. Grzegorz Krawczyk, 1994.

- Ocena jakości zwykłych wód podziemnych województwa radomskiego w latach 1996-1997. Państwowa Inspekcja Ochrony Środowiska, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Radomiu, 1998.
- Ocena stanu czystości wód rzek województwa radomskiego w 1997 roku. Państwowa Inspekcja Ochrony Środowiska, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Radomiu, 1998. Ocena stopnia zagrożenia i zanieczyszczenia wód podziemnych województwa radomskiego wraz z projektem sieci monitoringu regionalnego zwykłych wód podziemnych. Opr. „POLGEOL” Warszawa, Zakład w Łodzi, 1993, wraz z uzupełnieniem z 1994 r.
- Olaczek Romuald. Siedliska marginalne w systemie klasyfikacji gruntów i problem użytków ekologicznych [w:] Użytki ekologiczne w krajobrazie rolniczym. Wyd. CPBP, 1990.
- Opracowanie fizjograficzne do planów zagospodarowania przestrzennego IX gmin: Lipsko, Chotcza, Ciepiałów, Siemno, Solec n/Wisłą, woj. Radomskie. Opr. „Geoprojekt” Przedsiębiorstwo Geologiczno-Fizjograficzne i Geodezyjne Budownictwa, Warszawa, pod kier. mgr Olgi Zielińskiej, 1981.
- Podstawowe dane statystyczne wg miast i gmin za 1996 r. Urząd Statystyczny w Radomiu, 1997.
- Polska polityka zrównoważonej gospodarki leśnej. Ministerstwo Ochrony Środowiska, Zasobów naturalnych i Leśnictwa, 1994.
- Prognoza ludności i zatrudnienia województwa radomskiego do 2010 r. Zlecenie: Wojewódzkie Biuro Planowania Przestrzennego w Radomiu. Opr. Towarzystwo Urbanistów Polskich, Warszawa, 1989.
- Program małej retencji dla województwa radomskiego. Opr. Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Radomiu, 1996.
- Radomskie - alfabet wykopalisk. Przewodnik archeologiczny. Pod red. Wojciecha Twardowskiego i Grażyny Kabza. Wyd. Radomskie Towarzystwo Naukowe, 1994.
- Rocznik statystyczny województwa radomskiego 1998. Wyd. Urząd Statystyczny w Radomiu, 1999.
- Rykowski K. Trwały rozwój lasów w Polsce - stan i zamierzenia. Wyd. Ministerstwo Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa.
- Seminarium na temat: podstawy zrównoważonego rozwoju lasów - program ochrony przyrody i wartości kulturowych w Nadleśnictwie, Leśny Kompleks Promocyjny „Lasy Puszczy Kozienickiej”. Nadleśnictwo Kozienice w Pionkach. Pionki, listopad 1995. Rejonowa Dyrekcja Lasów Państwowych w Radomiu, 1995.

- Sprawozdanie użytkowania gruntów w gminach. Gmina Ciepiałów. 1997.
- Studium strefy zurbanizowanej Radomia. Opr. Wojewódzkie Biuro Planowania Przestrzennego w Radomiu, pod kier. mgr inż. arch. Elżbiety Maj, 1996-1997.
- Studium zagospodarowania przestrzennego województwa radomskiego - informacja o ponadlokalnych uwarunkowaniach i kierunkach rozwoju dla obszaru gminy Ciepiałów. Opr. Wojewódzkie Biuro Planowania Przestrzennego w Radomiu, pod kier. mgr Kazimierzy Denkiewicz.
- Warunki przyrodnicze produkcji rolnej województwa radomskiego. Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach. Opr. Łucja Kwiecień, 1998.
- Wyniki Spisu Rolniczego. Gmina Ciepiałów. Urząd Statystyczny w Radomiu, 1997.
- Zastawniak Barbara. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy w świetle ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym. Instytut Gospodarki Przestrzennej i Komunalnej Oddział w Krakowie, 1998.
- Ziobrowski Zygmunt. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Wyd. Instytut Gospodarki Przestrzennej i Komunalnej, Kraków, 1996.
- Żmudzin Krzysztof. Spokojna iskra [w:] Słowo Ludu - Magazyn Nr 2070/1999.
- Żmudzin Krzysztof. Wielgie opowieści [w:] Słowo Ludu Nr 25/AB, 30- 31.01.1999.
- Żmudzin Krzysztof. Wsiąknięci w Ciepiałów [w:] Słowo Ludu - Magazyn, Nr 2061/1999.

**ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY CIEPIELÓW**

CZEŚĆ I

UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Spis treści:

1.	PRZEDMIOT I PODSTAWA OPRACOWANIA.....	3
2.	UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	4
2.1.	Dotychczasowe przeznaczenie, zagospodarowanie i uzbrojenie terenu.....	4
2.2.	Stan ładu przestrzennego i wymogi jego ochrony.....	4
2.3.	Stan środowiska, w tym stan rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego.....	4
2.4.	Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej	5
2.5.	Warunki i jakość życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia.....	5
2.6.	Zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia.....	5
2.7.	Potrzeby i możliwości rozwoju gminy	5
2.8.	Stan prawny gruntów.....	5
2.9.	Występowanie obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych	5
2.10.	Występowanie obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych.....	5
2.11.	Występowanie udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych	5
2.12.	Występowanie terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych...	6
2.13.	Stan systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami.....	6
2.14.	Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych	6
2.15.	Wymagania dotyczące ochrony przeciwpowodziowej.....	6

1. PRZEDMIOT I PODSTAWA OPRACOWANIA

Przedmiotem opracowania jest zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ciepiałów, uchwalonego Uchwałą Nr VIII/56/99 Rady Gminy Ciepiałów z dnia 25 maja 1999 r.

W celu przeprowadzenia zmiany Studium, Rada Gminy w Ciepiałowie podjęła Uchwałę nr XLI/219/2014 z dnia 26 marca 2014 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ciepiałów.

Zmianą studium objęte zostały następujące działki w obrębach:

- Drezno – nr ewid. 8/2,
- Świesielice – nr ewid. 264/1, 265,
- Wólka Dąbrowska – nr ewid. 423,
- Łaziska – nr ewid. 232,
- Czerwona – nr ewid. 299,
- Marianki – nr ewid. 437,
- Wielgie – nr ewid. 82/4,
- Ciepiałów – nr ewid. 337, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054,
- Ciepiałów Stary – nr ewid. 247,
- Ranachów B – nr ewid. 276, 278.

Zgodnie z uzasadnieniem do Uchwały Nr XLI/219/2014 Rady Gminy w Ciepiałowie z dnia 26 marca 2014 roku celem sporządzenia zmiany studium jest umożliwienie realizacji nowego sposobu zagospodarowania terenu oraz realizacja aktualnej polityki przestrzennej gminy Ciepiałów.

Ponadto zmiana obowiązującego studium umożliwi również:

- zmianę perspektywicznych funkcji ujętych w Studium,
- utrzymanie ładu przestrzennego oraz racjonalne gospodarowanie przestrzenią,
- wyznaczenie terenów pod zabudowę mieszkaniową, zagrodową i produkcyjno-usługową.

Ponadto zmiana Studium pozwoli na określenie kierunków zagospodarowania i użytkowania terenów oraz uszczegółowi terminologię dotyczącą przeznaczenia terenów i ich funkcji.

Wniezione zmiany będą nawiązywać do zadań i programów ujętych w obowiązującym planie województwa mazowieckiego. Dodatkowo wprowadzone zmiany w Studium umożliwią przystąpienie do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Podstawą prawną sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest ustawa z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (Dz. U. z 2012 r. poz. 647 ze zmianami).

Niniejsza zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ciepiałów jest uzupełnieniem i aktualizacją zapisów obowiązującego studium o pojedyncze ustalenia, o których mowa w art. 10 ust. 2 *ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*.

Zakres opracowania projektu częściowej zmiany studium zgodny jest z art. 10 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (Dz. U. z 2012 r. poz. 647 ze zmianami) oraz rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w *sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy* (Dz. U. z 2004 r. Nr 118, poz. 1233).

2. UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

2.1. Dotychczasowe przeznaczenie, zagospodarowanie i uzbrojenie terenu

Zmiana Studium obejmuje obszary o powierzchni około 14,16 ha, położone w gminie Ciepielów w następujących obrębach:

- Drezno – nr ewid. 8/2,
- Świesielice – nr ewid. 264/1, 265,
- Wólka Dąbrowska – nr ewid. 423,
- Łaziska – nr ewid. 232,
- Czerwona – nr ewid. 299,
- Marianki – nr ewid. 437,
- Wielgie – nr ewid. 82/4,
- Ciepeliów – nr ewid. 337, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054,
- Ciepeliów Stary – nr ewid. 247,
- Ranachów B – nr ewid. 276, 278.

Tereny objęte zmianą Studium w przeważającej stanowią grunty rolne lub leśne. Pozostałą część stanowią natomiast grunty zadrzewione oraz grunty budowlane. Na obszarze objętym zmianą studium nie występuje jakakolwiek zabudowa za wyjątkiem działki o nr ewid. 337 w obrębie Ciepeliów, gdzie został zlokalizowany budynek mieszkalny jednorodzinny oraz działki o nr ewid. 2048 w obrębie Ciepeliów na terenie której funkcjonuje przedsiębiorstwo prowadzące działalność związaną z produkcją mas bitumicznych i obsługą robót drogowych.

W chwili obecnej na terenach objętych zmianą studium obowiązują ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Ciepeliów uchwalonego Uchwałą nr XIII/55/2004 Rady Gminy w Ciepeliowie z dnia 29 kwietnia 2004 r.

2.2. Stan ładu przestrzennego i wymogi jego ochrony

Istotna z punktu widzenia projektowanej zmiany studium jest ochrona naturalnych uwarunkowań przyrodniczych. W związku z tym wprowadzona zabudowa oraz zagospodarowanie terenu objętego zmianą studium powinny zapewnić maksymalne zachowanie walorów środowiska naturalnego. Ponadto ważne jest również zachowanie ciągłości typu i formy zabudowy zarówno mieszkaniowej jak i produkcyjno-usługowej.

2.3. Stan środowiska, w tym stan rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego

Na obszarze objętym opracowaniem występują grunty orne słabych klas bonitacyjnych tj. przede wszystkim RIVa, RIVb, RIV, RV oraz łąki i pastwiska niskich klas bonitacyjnych. Grunty klas III występują wyłącznie na terenie działki nr ewid. 82/4 w obrębie Wielgie i dz. nr ewid. 299 w obrębie Czerwona. Ponadto na terenie objętym zmianą studium występują również grunty leśne niskich klas tj. LsVI.

Za zasoby wód powierzchniowych na terenie objętym zmianą studium odpowiada wyłącznie rów zlokalizowany na terenie działki 264/1. Działka nr ewid. 8/2 zlokalizowana w obrębie Drezno graniczy natomiast z rzeką Strużanką.

Ponadto obszar gminy Ciepeliów, a tym samym tereny objęte zmianą studium zlokalizowane są w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP nr 405 - Niecka Radomska, który posiada użytkowy poziom wodonośny górnokredowy, związany z wapieniami i marglami. GZWP Niecka Radomska łącznie obejmuje obszar 3220 km² i jest zbiornikiem o charakterze porowo-

szczelinowym, szacunkowe zasoby zbiornika to 820 tys. m³/d. Zwierciadło wody występuje najczęściej na głębokości 30-70 m i występuje pod nieznacznym ciśnieniem hydrostatycznym.

2.4. Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

Tereny i obiekty budowlane objęte zmianą Studium nie znajdują się pod ochroną konserwatorską.

2.5. Warunki i jakość życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia

Warunki i jakość życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia determinowane są przede wszystkim przez sąsiedztwo dróg gminnych i drogi krajowej. Drogi te w większości nie są jednak wyposażone zarówno w oznakowane przejścia dla pieszych oraz chodniki, w związku z tym wpływają one negatywnie na warunki i jakość życia mieszkańców.

Ponadto na terenie objętym opracowaniem nie występują sieci i obiekty infrastruktury technicznej mogące negatywnie oddziaływać na mieszkańców gminy Ciepiałów.

2.6. Zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia

Główne zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia mogą wynikać ze zdarzeń losowych (np. pożarów, awarii i wypadków, związanych z urządzeniami infrastruktury technicznej, jak również silnymi wiatrami).

2.7. Potrzeby i możliwości rozwoju gminy

Udostępnienie nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową, zagrodową i produkcyjno-usługową jest odpowiedzią na widoczny wzrost zainteresowania terenami o ww. funkcjach oraz złożonymi na przestrzeni lat wnioskami o zmianę przeznaczenia w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego uchwalonym w 1999 roku.

2.8. Stan prawny gruntów

Wszystkie grunty objęte zmianą Studium stanowią własność osób prywatnych. Również droga gminna przechodząca przez teren działek nr ewid. 276, 278 w obrębie Ranachów B zlokalizowana jest na terenie należącym do osoby prywatnej.

2.9. Występowanie obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych

Na terenach objętych zmianą Studium nie występują obiekty i tereny chronione na podstawie przepisów odrębnych, w tym również obszary objęte formami ochrony przyrody, tj. obszary o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 - 5, 8 i 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* (Dz. U. z 2013 r. poz. 627) lub w otulinach form ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 - 3 tej ustawy.

2.10. Występowanie obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych

Na terenie objętym zmianą Studium nie występują obszary naturalnych zagrożeń geologicznych.

2.11. Występowanie udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych

Na terenie gminy Ciepiałów występuje Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 405 – Niecka Radomska, w związku z tym zanieczyszczenia antropogeniczne mogą stanowić zagrożenie dla wód podziemnych. Ponadto, na terenie objętym zmianą Studium, nie występują udokumentowane złoża kopalin.

2.12. Występowanie terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych

Na terenie objętym zmianą studium nie występują tereny górnicze wyznaczone na podstawie przepisów odrębnych.

2.13. Stan systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami

Dla prawidłowego funkcjonowania gospodarki wodno-ściekowej oraz gospodarki odpadami, dla gminy Ciepielów został opracowany Program Ochrony Środowiska i Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy Ciepeliów na lata 2011-2014 z uwzględnieniem lat 2015-2018.

Na analizowanych terenach zlokalizowana została infrastruktura o znaczeniu lokalnym zrealizowana wzdłuż głównych dróg gminnych oraz drogi krajowej nr 79 (linie elektroenergetyczne i sieci wodociągowe). Nie występuje natomiast infrastruktura o znaczeniu ponadlokalnym.

2.14. Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych

Na obszarach objętych zmianą studium występują tereny na których przewidywana jest realizacja ponadlokalnych celów publicznych zawartych w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego uchwalonym Uchwałą Sejmiku Województwa Mazowieckiego nr 65/2004 z dnia 07.06.2004 roku tj. realizacja poszerzenia drogi krajowej nr 79 do klasy drogi głównej.

2.15. Wymagania dotyczące ochrony przeciwpowodziowej

Na terenie objętym zmianą studium nie występują uwarunkowania wynikające z wymagań dotyczących ochrony przeciwpowodziowej.